អភិធម្មបិដក

១០២

ABHIDHAMMA PITAKA

ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី
និង
សេចក្ដីប្រែជាភាសាខ្មែរ
អភិធម្មបិដក
បដ្ឋាន នវមភាគ
១០២

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្ដេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប៊ួរ គ្រី
សម្ដេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃគណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ព. ស. ២៥៥៣

ABHIDHAMMAPIṬAKA

PAṬṬHĀNA

NAVAMABHĀGA

102

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសង្ឃរាជាធិបតី បួរ គ្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជ នៃគណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំប្លាយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្ណាល័យជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធធម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ននេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេសម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើប យើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុបមិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេចព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួលពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខទៀតផង ជាភិយ្យោភាពតរៀងទៅ ។

វត្តបទុមឌ. ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

បួរ-គ្រី

VATT Botum Dhammayutt Sangkat Chatumuk Khan Daun Penh P.Penh

ទំព័រទទេ

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមាន សញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយតួទៀត នៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាជើងរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុស បច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: **សម្‌ល** *ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ* **ល** *គឺជាជើងរបស់ ព្យញ្ជនៈ* **ម** *ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ* **សម្ល** *។*

-ពាក្យបាលី: **តស្‌ស** *គឺ* **តស្ស** *។*

*២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជោតញ្ញាណោ (***ជួន-ណាត***) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។*

៣) ចំពោះ **សង្ខឹតច្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ** *ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។*

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន នវមភាគ

១០២

ព.ស. ២៥១២

អភិធម្មបិដកេ

បដ្ឋានស្ស នវមោ ភាគោ

អនុលោមទុកប្បដ្ឋានំ បច្ឆិមំ

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

សារម្មណទុកំ

បដិច្ចវារោ

[១] សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សារម្មណេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ អនារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនារម្មណោ ធម្មោ

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន នវមភាគ

អនុលោមទុកប្បដ្ឋាន ខាងចុង

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ។

សារម្មណទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១] *សារម្មណធម៌ (ធម៌ប្រកបដោយអារម្មណ៍[១]) អាស្រ័យ នូវសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ អនារម្មណធម៌ (ធម៌មិនមានអារម្មណ៍[២]) អាស្រ័យ នូវសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវសារម្មណក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវសារម្មណ-ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ អនារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវអនារម្មណធម៌*

១ គឺកុសល អកុសល វិបាកក្នុងភូមិ ៤ កិរិយាអព្យាក្រឹតក្នុងភូមិ ៣ ។ ២ គឺរូប និព្វាន ។ អដ្ឋកថា ។

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ មហាភូតំ ។ បេ ។ មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ អនារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច សារម្មណា ខន្ធា ។ អនារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច សារម្មណា ខន្ធា មហាភូតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ សារម្មណញ្ច អនារម្មណញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។ សារម្មណញ្ច អនារម្មណញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សារម្មណេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ សារម្មណញ្ច អនារម្មណញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . សារម្មណេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មហាភូត ១ ។ បេ ។ ចិត្ត-សមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ សារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសារម្មណក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសា-រម្មណក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ សារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវសារម្មណធម៌ផង នូវអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ . . . ។ អនារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវសារម្មណធម៌ផង នូវអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវសា-រម្មណក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ សារម្ម-ណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវសារម្មណធម៌ផង នូវអនារម្ម-ណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ . . . កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវសារម្មណក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ។

៣

សារម្មណទុកេ បដិច្ចវារោ

[២] សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ អនារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច សា-រម្មណា ខន្ធា ។ សារម្មណញ្ច អនារម្មណញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . សង្ខិត្តំ ។

[៣] ហេតុយា នវ អារម្មណេ តីណិ អធិ-បតិយា បញ្ច អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ ឆ និស្សយេ នវ ឧប-និស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ នវ វិបាកេ នវ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ នវ មគ្គេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ នត្ថិយា តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ នវ ។

សារម្មណទុកៈ បដិច្ចវារៈ

[២] *សារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈ នូវខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ សារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសារម្មណក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ សារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវសារម្មណធម៌ផង នូវអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ . . . សេចក្តីបំប្រួញ ។*

[៣] *ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។*

[៤] សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ សារម្មណេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ អនារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ឯកំ មហាភូតំ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាភូតំ . . . ។ អនារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច សារម្មណា ខន្ធា ។

[៤] សារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ អនារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអហេតុកប្បដិសន្ធិ អាស្រ័យ នូវពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាសារម្មណៈ ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈ នូវខន្ធ ២ . . . ជាអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ អនារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មហាភូត ១ . . . មហាភូត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ . . . ។ សារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកសារម្មណក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។

៨

សារម្មណទុកេ បដិច្ចវារោ

អនារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកបដិ-សន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច សារម្មណា ខន្ធា មហាភូតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ សារម្មណញ្ច អនារម្មណញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកបដិសន្ធិក្ខណេ សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។ សារម្មណញ្ច អនារម្មណញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ សារម្ម-ណេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកបដិសន្ធិ ។ សារម្មណញ្ច អនារម្មណញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកបដិសន្ធិក្ខណេ សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . សារម្មណេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៨] សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា សារម្មណេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ អនារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនារម្មណោ ធម្មោ

សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកសារម្មណក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ សារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវសារម្មណធម៌ផង នូវអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ . . . ។ អនារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវសារម្មណធម៌ផង នូវអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអហេតុកប្បដិសន្ធិ អាស្រ័យ នូវពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាសារម្មណៈផង នូវពួកមហាភូតផង ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវសារម្មណធម៌ផង នូវអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ . . . កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកសារម្មណក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ។

[៥] អនារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកសារម្មណក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ អនារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវអនារម្មណធម៌

ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា យាវ អសញ្ញសត្តា ។ សារម្មណញ្ច អនារម្មណញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា សារម្មណោ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។ សង្ខិត្តំ ។

[៦] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ តីណិ នអធិប-តិយា នវ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញ-មញ្ញេ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ នបុរេជាតេ នវ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ នកម្មេ ទ្វេ នវិបាកេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ទ្វេ នមគ្គេ នវ នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្ប-យុត្តេ ទ្វេ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

[៧] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . . នអធិបតិយា នវ ។ សង្ខិត្តំ ។

[៨] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ តីណិ . . . សហជាតេ នវ ។ សង្ខិត្តំ ។ . . . មគ្គេ នវ អវិគតេ នវ ។

សហជាតវារោបិ បដិច្ចវារសទិសោ ។

ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ អនារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវសារម្មណធម៌ផង នូវអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ អាស្រ័យ នូវពួកសារម្មណក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ឯសហជាតវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បច្ចយវារោ

[៩] សារម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ បដិច្ចសទិសា ។ អនារម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា អនារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ មហាភូតំ ។ បេ ។ មហាភូតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ អនារម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា សារម្មណា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បច្ចយា សារម្មណា ខន្ធា ។ អនារម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា សារម្មណា ខន្ធា មហាភូតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។ សារម្មណញ្ច អនារម្មណញ្ច ធម្មំ បច្ចយា សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ សារម្មណញ្ច អនារម្មណញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អនារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សារម្មណេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។

បច្ចយវារៈ

[៩] *សារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ អនារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មហាភូត ១ ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកមហាភូត ។ សារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសារម្មណក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសារម្មណក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសារម្មណក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងពួកមហាភូត ។ សារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងសារម្មណធម៌ផង នឹងអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ អនារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងសារម្មណធម៌ផង នឹងអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងពួកសារម្មណក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ។*

សារម្មណញ្ច អនារម្មណញ្ច ធម្មំ បច្ចយា សារម្ម-ណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ច-យា សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . សារម្មណោ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។

[១០] សារម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិ-សន្ធិ ។ អនារម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខ្វាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុ-វិញ្ញាណំ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា សារម្មណា ខន្ធា បដិសន្ធិ ។ សារម្មណញ្ច អនារម្មណញ្ច ធម្មំ បច្ចយា សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចក្ខ្វាយតនញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . កាយវិញ្ញាណសហគតំ ។ បេ ។ សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ សង្ខិត្តំ ។

សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងសារម្មណធម៌ផង នឹងអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២...ចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងពួកសារម្មណក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ។

[១០] សារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈ នឹងខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ សារម្មណធម៌ពឹងផ្អែក នឹងអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ពួកសារម្មណក្ខន្ធ ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ សារម្មណធម៌ពឹងផ្អែក នឹងសារម្មណធម៌ផង នឹងអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើងព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតនៈផង នឹងខន្ធ ២ . . . ប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

សារម្មណទុកេ បច្ចយវារោ

[១១] ហេតុយា នវ អារម្មណេ តីណិ អធិប-
តិយា នវ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហ-
ជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ ឆ និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ
តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ នវ
វិបាកេ នវ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ នវ
មគ្គេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា
នវ នត្ថិយា តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ នវ ។

[១២] សារម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា សារម្មណោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា តីណិ បដិច្ចសទិសា ។ អនា-
រម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា អនារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នហេតុប្បច្ចយា ឯកំ មហាភូតំ . . . អសញ្ញសត្តានំ
ឯកំ មហាភូតំ . . . ។ អនារម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា
សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ចក្ខាយ-
តនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ បច្ចយា កា-
យវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា អហេតុកា សារម្មណា ខន្ធា

សារម្មណទុកៈ បច្ចយវារៈ

[១១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១២] សារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ អនារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មហាភូត ១ . . . មហាភូត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ . . . ។ សារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាសារម្មណៈ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ

បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ អនារម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា សារម្មណា ខន្ធា មហាភូតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។ សារម្មណញ្ច អនារម្មណញ្ច ធម្មំ បច្ចយា សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . កាយវិញ្ញាណសហគតំ ។ បេ ។ សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ សារម្មណញ្ច អនារម្មណញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អនារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា សារម្មណេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។ សារម្មណញ្ច អនារម្មណញ្ច ធម្មំ បច្ចយា សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ សារម្មណេ ខន្ធេ ន មហាភូតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងអនារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសារម្មណក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងពួកមហាភូត ។ សារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងសារម្មណធម៌ផង នឹងអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតនៈផង នឹងខន្ធ ២ . . . ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ អនារម្មណធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងសារម្មណធម៌ផង នឹងអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងពួកសារម្មណក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងសារម្មណធម៌ផង នឹងអនារម្មណធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈផង នឹងវត្ថុផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ២ ផង នឹងសារម្មណក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

សារម្មណទុកេ បច្ចយវារោ

ខន្ធេ ច សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . សារម្មណោ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បច្ចយា កដត្តារូបំ ។ សង្ខិត្តំ ។

[១៣] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ តីណិ នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ នបុរេជាតេ នវ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ នកម្មេ ចត្តារិ នវិបាកេ នវ នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ចត្តារិ នមគ្គេ នវ នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

[១៤] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . . នអធិបតិយា នវ ។ សង្ខិត្តំ ។

[១៥] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ តីណិ . . . អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ នវ ។ សង្ខិត្តំ ។ . . . មគ្គេ តីណិ អវិគតេ នវ ។

និស្សយវារោ បច្ចយវារសទិសោ ។

ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធផង នឹងខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . កដត្តារូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកសារម្មណក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[១៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[១៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

និស្សយវារៈ ដូចបច្ចយវារៈដែរ ។

សំសដ្ឋវារោ

[១៦] សារម្មណំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ។

[១៧] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អធិ-បតិយា ឯកំ សព្វត្ថ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

[១៨] សារម្មណំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ សា-រម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ សំសដ្ឋោ មោហោ ។ សង្ខិត្តំ ។

[១៩] នហេតុយា ឯកំ នអធិបតិយា ឯកំ នបុរេជាតេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ឯកំ នអាសេវនេ ឯកំ នកម្មេ ឯកំ នវិបាកេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមគ្គេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។

ឯវំ ឥតរេ ទ្វេ គណនាបិ សម្បយុត្តវារោបិ កាតព្វា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកប្បដ្ឋាន

សំសដ្ឋវារៈ

[១៦] *សារម្មណធម៌ ប្រឡូំ នឹងសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រឡូំ នឹងខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ប្រឡូំ នឹងខន្ធ ២ ។*

[១៧] *ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។*

[១៨] *សារម្មណធម៌ ប្រឡូំ នឹងសារម្មណធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រឡូំ នឹងអហេតុកក្ខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈ នឹងខន្ធ ២ . . . មោហៈ ប្រឡូំ នឹងពួកខន្ធ ដែលប្រឡូំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។*

[១៩] *ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ការរាប់ ទាំងពីរយ៉ាង ក្រៅនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។*

បញ្ហាវារោ

[២០] សារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សារម្មណា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ សារម្មណោ ធម្មោ អនារម្មណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សារម្មណា ហេតូ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ សារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ច អនារម្មណស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សារម្មណា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-សមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។

[២១] សារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទានំ . . . សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ . . . តំ បច្ចវេក្ខតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ ។ បេ ។ ទោម-នស្សំ ឧប្បជ្ជតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ . . . ឈានា . . . អរិយា គោត្រភុំ វោទានំ បច្ចវេក្ខន្តិ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ

បញ្ហាវារៈ

[២០] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ជាសារម្មណៈ ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនារម្មណធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ជាសារម្មណៈ ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ផង នៃអនារម្មណធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ជាសារម្មណៈ ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២១] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ នូវទាន . . . នូវសីល . . . នូវឧបោសថកម្ម . . . ពិចារណា នូវកុសលនោះ ត្រេកអរ រីករាយ ព្រោះប្រារព្ធ នូវកុសលនោះ ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង នូវពួកកុសល ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន . . . អំពីឈាន . . . ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវគោត្រភូ និងវោទានៈ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ពិចាណា នូវមគ្គ ពិចារណា នូវផល

បហីនេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ភិតេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណេ កិលេសេ ជានន្តិ សា-រម្មណោ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ចេតោបរិយញ្ញាណេន សារម្មណាចិត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ ជានាតិ អាកាសានញ្ចាយតនំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស សា-រម្មណា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញា-ណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មុប-គញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្ម-ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនារម្មណោ ធម្មោ សារម្ម-ណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ គោត្រភុស្ស វោទានស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទោម-នស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុ-វិញ្ញាណស្ស ផោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស អនា-រម្មណា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស

ពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹង នូវពួកកិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន នូវពួកសារម្មណក្ខន្ធ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ដឹង នូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយសារម្មណចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ពួកសារម្មណក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អនារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ពួកអនារម្មណក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ

បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មុបគញ្ញា-ណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្ម-ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២] សារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ទានំ . . . សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ . . . តំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ . . . ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ . . . អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ គរុំ . . . ផលំ គរុំ . . . សារម្មណេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ សហជាតាធិបតិ សារម្មណា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិប-តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សារម្មណោ ធម្មោ អនា-រម្មណស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-ជាតាធិបតិ សារម្មណា អធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សារម្មណោ ធម្មោ

បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២២] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ នូវទាន . . . នូវសីល . . . នូវឧបោសថកម្ម . . . បុគ្គល ធ្វើ នូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ បេ ។ នូវពួកកុសល ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន . . . ចេញ អំពីឈាន នូវឈាន . . . ពួកព្រះអរិយៈ ចេញ អំពីមគ្គ . . . នូវមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព . . . នូវផល ឲ្យជាទីគោរព . . . ធ្វើ នូវពួកសារម្មណក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវពួកខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ បេ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ សារម្មណាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនារម្មណធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ សារម្មណាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ សារម្មណធម៌

សារម្មណស្ស ច អនារម្មណស្ស ច ធម្មស្ស អធិ-
បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ សារម្មណា
អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច
រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនារម្មណោ
ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អរិយា និព្វានំ គរុំ កត្វា
បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ គោត្រភុស្ស វោទានស្ស មគ្គស្ស
ផលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុំ . . .
វត្ថុំ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា
រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

[២៣] សារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
សារម្មណា ។ បេ ។ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សត្ត បដិច្ចវារេ សហ-
ជាតសទិសា អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិច្ច-
វារេ អញ្ញមញ្ញសទិសា ធ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សត្ត បច្ចយវារេ និស្សយសទិសា ។

ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ផង នៃអនារម្មណធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ សារម្មណាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-យុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ អនា-រម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើ នូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ . . . ធ្វើ នូវវត្ថុ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវវត្ថុនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ បេ ។

[២៣] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយអនន្ត-រប្បច្ច័យ គឺ ពួកសារម្មណៈ មុន ៗ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ បច្ច័យទាំង ៧ ដូចសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុង បដិច្ចវារៈដែរ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ បច្ច័យទាំង ៦ ដូច អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ បច្ច័យទាំង ៧ ដូចនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចយវារៈដែរ ។

១៧

សារម្មណទុកេ បញ្ហាវារោ

[២៤] សារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្ស-យោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ មានំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋឹ គណ្ហាតិ សីលំ . . . បញ្ញំ បត្ថនំ កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ សមាបត្តឹ ឧប្បាទេតិ បាណំ ហនតិ ។ បេ ។ សង្ឃំ ភិន្ទតិ សទ្ធា . . . បញ្ញា រាគោ ។ បេ ។ បត្ថនា កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ សទ្ធាយ រាគស្ស បត្ថនាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-កស្ស ទុក្ខស្ស មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្ស-យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនារម្មណោ ធម្មោ សា-រម្មណស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិ-ស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ ឧតុំ . . . ភោជនំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សមាបត្តឹ ឧប្បាទេតិ បាណំ ហនតិ សង្ឃំ ភិន្ទតិ ឧតុំ . . . ភោជនំ . . . សេនាសនំ សទ្ធាយ ។ បេ ។ បត្ថនាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សារម្មណទុកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៤] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ហើយឲ្យនូវទាន ដំឡើងនូវមានះ ប្រកាន់ នូវទិដ្ឋិ នូវសីល . . . នូវបញ្ញា សេចក្តីប្រាថ្នា និងកាយិកសុខ . . . អាស្រ័យ នូវកាយិកទុក្ខ ហើយឲ្យនូវទាន ។ បេ ។ ញុាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា . . . បញ្ញា រាគៈ ។ បេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ (ជាបច្ច័យ) នៃសទ្ធា រាគៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ អនារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) នូវរដូវ . . . នូវភោជន . . . អាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យនូវទាន ញុាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សម្លាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ រដូវ . . . ភោជន . . . សេនាសនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសទ្ធា ។ បេ ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៥] អនារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេ-ជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្ស-តិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ផោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយ-តនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ សារម្មណានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦] សារម្មណោ ធម្មោ អនារម្មណស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ ។

[២៧] សារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ ។

[២៨] សារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានា-ខណិកា ។ សហជាតា សារម្មណា ចេតនា សម្ប-យុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥] អនារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ...នូវវត្ថុ ជាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គលឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខ្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសារម្មណក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២៦] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនារម្មណធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ១ ។

[២៧] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ១ ។

[២៨] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ សារម្មណចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

នានាខណិកា សារម្មណា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធា-
នំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សារម្មណោ ធម្មោ
អនារម្មណស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា សារម្ម-
ណា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ នានាខណិកា សារម្មណា ចេតនា
កដត្តារូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សារម្ម-
ណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ច អនារម្មណស្ស ច
ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានា-
ខណិកា ។ សហជាតា សារម្មណា ចេតនា សម្ប-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នានាខណិកា សារម្ម-
ណា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩] សារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស
វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

សារម្មណទុកៈ បញ្ហាវារៈ

ឯនានាខណិកៈ គឺ សារម្មណចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនារម្មណធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ សារម្មណចេតនា ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ សារម្មណចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ផង នៃអនារម្មណធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ សារម្មណចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ សារម្មណចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៩] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។

[៣០] សារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អនារម្មណោ ធម្មោ អនារម្មណស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ កពឡីង្ការោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០] សារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អនារម្មណោ ធម្មោ អនារម្មណស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយិន្ទ្រិយំ កាយវិញ្ញាណស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា សារម្មណស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយិន្ទ្រិយញ្ច កាយវិញ្ញាណញ្ច កាយវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។ អនារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនារម្មណធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ កពឡិង្ការាហារ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣១] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។ អនារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនារម្មណធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ អនារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយក្តី កាយវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៣២] សារម្មណោ ធម្មោ អនារម្មណស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ ។

[៣៣] សារម្មណោ ធម្មោ អនារម្មណស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ អនារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ សារម្មណានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤] សារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សារម្មណោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . បដិសន្ធិ ។ សារម្មណោ ធម្មោ អនារម្មណស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ សារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ច

សារម្មណទុកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣២] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនារម្មណធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ១ ។

[៣៣] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនារម្មណធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសារម្មណក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៤] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . បដិសន្ធិ ។ សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនារម្មណធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ផង

អនារម្មណស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិច្ចសទិសំ ។ អនារម្មណោ ធម្មោ អនារម្មណស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ មហាភូតំ យាវ អសញ្ញសត្តា ។ អនារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ សារម្មណានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ផោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ សារម្មណានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា សារម្មណស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធោ ច ចក្ខាយតនញ្ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . កាយវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធោ ច

នៃអនារម្មណធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ អនារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនារម្មណធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ មហាភូត ១ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ អនារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសារម្មណក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសារម្មណក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រទ្បំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ១ ដែលប្រទ្បំដោយកាយវិញ្ញាណក្តី

កាយាយតនញ្ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ខន្ធា . . . សារម្មណោ ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ខន្ធា . . . បដិសន្ធិ[១] ។ សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា អនារម្មណស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតា សារម្មណា ខន្ធា ច មហាភូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ បច្ឆាជាតា សារម្មណា ខន្ធា ច កពឡីង្ការោ អាហារោ ច ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា សារម្មណា ខន្ធា ច រូបជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បយេន បច្ចយោ ។

[៣៥] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ទ្វេ អធិបតិយា ចត្តារិ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញេ ឆ និស្សយេ សត្ត ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ឯកំ បច្ឆាជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ តីណិ វិបាកេ តីណិ អាហារេ ចត្តារិ

១ ម. បដិសន្ធិក្ខណេ ។

កាយាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ១ ជាសារម្មណៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថិ-ប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . បដិសន្ធិ ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនារម្មណធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និង៍ឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួកសារម្ម-ណក្ខន្ធក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យ គឺ ជាបដិសន្ធិ នៃពួក ចិត្តស-មុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកសារម្មណក្ខន្ធ ក្តី កពឡិង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកសារម្មណក្ខន្ធក្តី រូបជីវិតិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួក កដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៥] ក្នុង៍ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង៍អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង៍អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុង៍អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង៍សមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង៍សហជា-តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង៍អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុង៍ និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង៍ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង៍បុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង៍បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង៍អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង៍កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង៍វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង៍អាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤

ឥន្ទ្រិយេ ឆ ឈានេ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថិយា សត្ត នត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ សត្ត ។

[៣៦] សារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្ប-ច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សារម្មណោ ធម្មោ អនារម្មណស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-យោ ។ សារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ច អនា-រម្មណស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនារម្មណោ ធម្មោ អនា-រម្មណស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ច-យោ ។ អនារម្មណោ ធម្មោ សារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-យោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា សារម្មណស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣៦] សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនារម្មណធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ សារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ផង នៃអនារម្មណធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ អនារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនារម្មណធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ អនារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសារម្មណធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ

បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ[១] ។ សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា អនារម្មណស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ[២] ។

[៣៧] នហេតុយា សត្ត នអារម្មណេ សត្ត ។ បេ ។ នសមនន្តរេ សត្ត នសហជាតេ ឆ នអញ្ញមញ្ញេ ឆ ននិស្សយេ ឆ នឧបនិស្សយេ សត្ត នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្ត ។ បេ ។ នមគ្គេ សត្ត នសម្បយុត្តេ ឆ នវិប្បយុត្តេ បញ្ច នោអត្ថិយា ចត្តារិ នោនត្ថិយា សត្ត នោវិគតេ សត្ត នោអវិគតេ ចត្តារិ ។

[៣៨] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . . នអធិបតិយា ។ បេ ។ នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ តីណិ ។ បេ ។ នមគ្គេ តីណិ នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

១ ម. សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា សារម្មណស្ស ធម្មស្ស សហជាតំ បុរេជាតំ ។ ២ សារម្មណោ ច អនារម្មណោ ច ធម្មា អនារម្មណស្ស ធម្មស្ស សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ សារម្មណធម៌ក្តី អនារម្មណធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនារម្មណធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៣៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បេ ។ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសហ-ជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បេ ។ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

[៣៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ។ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៩] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ . . . អធិបតិយា ចត្តារិ អនន្តរេ ឯកំ ។ អនុលោមមាតិកា កាតព្វា ។ . . . អវិគតេ សត្ត ។

សារម្មណទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ចិត្តទុកំ

បដិច្ចវារោ

[៤០] ចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្ប-ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នោ-ចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច ។ បេ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នោចិត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ នោចិត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ

[៣៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ...ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ ។ ...ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

ចប់ សារម្មណទុកៈ ។

ចិត្តទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤០] នោចិត្តធម៌ (ធម៌មិនមែនជាចិត្ត[១]) អាស្រ័យ នូវចិត្តធម៌[២] ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ មិនមែនជាចិត្ត ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ អាស្រ័យ នូវមហាភូត ១ ។ បេ ។ ចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ មិនមែនជាចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ មិនមែនជាចិត្ត

១ បានដល់វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធ រូប និព្វាន ។ ២ ចក្ខុវិញ្ញាណ សោតវិញ្ញាណ ឃានវិញ្ញាណ ជិវ្ហាវិញ្ញាណ កាយវិញ្ញាណ មនោវិញ្ញាណ មនោវិញ្ញាណធាតុ ។ អដ្ឋកថា។

២៧

ចិត្តទុកេ បដិច្ចវារោ

បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តញ្ច កដត្តា ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ ចិត្តញ្ច នោចិត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច នោចិត្តា ខន្ធា ។

[៤១] ចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចិត្តជម៌ក្តី នោចិត្ត-ធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ មិនមែនជាចិត្ត នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ មិនមែនជាចិត្ត ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តធម៌ផង នូវនោ-ចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្ត-សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ មិនមែនជាចិត្តផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ មិនមែនជាចិត្តផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវវត្ថុផង ។

[៤១] នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ មិនមែនជាចិត្ត

ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា នោចិត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ នោចិត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច . . . បដិសន្ធិក្ខណេ នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ ចិត្តញ្ច នោចិត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច នោចិត្តា ខន្ធា ។ សង្ខិត្តំ ។

[៤២] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អធិបតិយា បញ្ច អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច សហជាតេ បញ្ច អញ្ញមញ្ញេ បញ្ច និស្សយេ បញ្ច ឧបនិស្សយេ បញ្ច បុរេជាតេ បញ្ច អាសេវនេ បញ្ច

នូវខន្ធ ២ . . . ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចិត្តក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ មិនមែនជាចិត្ត នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តធម៌ផង នូវនោចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ មិនមែនជាចិត្តផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវវត្ថុផង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៤២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩

កម្មេ បញ្ច វិបាកេ បញ្ច អាហារេ បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈានេ បញ្ច មគ្គេ បញ្ច សម្បយុត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា បញ្ច នត្ថិយា បញ្ច វិគតេ បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

[៤៣] ចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ចិត្តំ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិ យាវ អសញ្ញសត្តា វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ នោចិត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ នោចិត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ។

ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤៣] នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធ ១ មិនមែនជាចិត្ត នូវខន្ធ ២ . . . មានអហេតុកប្បដិសន្ធិ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ ចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ មិនមែនជាចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ មិនមែនជាចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។

នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ។ បេ ។ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ ចិត្តញ្ច នោចិត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច នោចិត្តា ខន្ធា វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហ-គតំ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆា-សហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

[៤៤] ចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា នោចិត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ យាវ អសញ្ញសត្តា ។

ចិត្តជម៌ក្តី នោចិត្តជម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវនោចិត្តជម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្ត នូវខន្ធ ២ ។ បេ ។ ក្នុងខណៈ នៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ នោចិត្តជម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តជម៌ផង នូវនោចិត្តជម៌ផង ទើបកើត ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្តផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២... ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវ ខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្តផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២...ក្នុងខណៈ នៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវវត្ថុផង មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវ ចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវពួកសម្ប-យុត្តកក្ខន្ធផង ។

[៤៤] នោចិត្តជម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តជម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ។ នោចិត្តជម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តជម៌ ទើបកើត ឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិ-សន្ធិ រហូតដល់អសញ្ញសត្វ អាស្រ័យ នូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ។

៣១

ចិត្តទុកេ បដិច្ចវារោ

ចិត្តញ្ច នោចិត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ចិត្តញ្ច មហា-ភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ចិត្តញ្ច មហាភូតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៤៥] នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា បញ្ច ។ នអនន្តរប្បច្ច-យា ។ បេ ។ នឧបនិស្សយប្បច្ចយា តីណិ ។

[៤៦] ចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ។ បេ ។ នោចិត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ យាវ អសញ្ញ-សត្តា ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តធម៌ផង នូវនោចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវពួកមហាភូតផង ។

[៤៥] នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៥ ។ ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ព្រោះនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៦] នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងអរូប ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ។ នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្ត ក្នុងអរូប នូវខន្ធ ២ ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ រហូតដល់អសញ្ញសត្វ អាស្រ័យ នូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ។ ចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង

នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ នោចិត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ ចិត្តញ្ច នោចិត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . នោចិត្តេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ចិត្ត-សមុដ្ឋានំ រូបំ ចិត្តញ្ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្ត-សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច នោចិត្តា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកេ ខន្ធេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ចិត្តញ្ច មហាភូតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នអា-សេវនប្បច្ចយា ។

[៤៧] ចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតនា ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្ម-ប្បច្ចយា នោចិត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតនា

ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងអរូប ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងអរូប ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តធម៌ផង នូវនោចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងអរូប ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្តផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវពួកមហាភូតផង ។ ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៤៧] នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវចិត្ត ។ នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធ

ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . ។ ចិត្តញ្ច នោចិត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា នោចិត្តេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតនា ។ សង្ខិត្តំ ។

[៤៨] នហេតុយា បញ្ច នអារម្មណេ តីណិ នអធិបតិយា បញ្ច នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ នបុរេជាតេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ បញ្ច នមគ្គេ បញ្ច នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ បញ្ច នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

[៤៩] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . . នអធិបតិយា បញ្ច ។ សង្ខិត្តំ ។

[៥០] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ បញ្ច . . . អនន្តរេ បញ្ច សព្វត្ថ បញ្ច មគ្គេ តីណិ អវិគតេ បញ្ច ។

សហជាតវារោ បដិច្ចវារសទិសោ ។

ពាហិរៈ . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . ។ នោចិត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តធម៌ផង នូវនោចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៤៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មាន មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៥០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៥ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ សហជាតវារៈ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

បច្ចយវារោ

[៤១] ចិត្តំ ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ។ បេ ។ បដិសន្ធិ យាវ មហាភូតា វត្ថុំ បច្ចយា នោចិត្តា ខន្ធា ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នោចិត្តេ ខន្ធេ បច្ចយា ចិត្តំ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ នោចិត្តេ ខន្ធេ បច្ចយា ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។

បច្ចយវារៈ

[៩១] នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ។ នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្ត នឹងខន្ធ ២ ។ បេ ។ ជាបដិសន្ធិ រហូតដល់ពួកមហាភូត ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្ត នឹងខន្ធ ២ . . . ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី កដត្តារូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្ត នឹងខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។

ចិត្តញ្ច នោចិត្តញ្ច ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច
បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ
. . . ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា នោចិត្តា ខន្ធា បដិ-
សន្ធិក្ខណេ នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា
ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិ-
សន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា នោចិត្តា ខន្ធា ។

[៨២] ចិត្តំ ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
អារម្មណប្បច្ចយា ឯកំ បដិច្ចសទិសំ ។ នោចិត្តំ
ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
ណប្បច្ចយា នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធេ ។ បេ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បច្ចយា
នោចិត្តា ខន្ធា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណ-
សហគតា ខន្ធា កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណ-
សហគតា ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចយា នោចិត្តា ខន្ធា ។ នោចិត្តំ
ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា
នោចិត្តេ ខន្ធេ បច្ចយា ចិត្តំ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ បដិ-
សន្ធិក្ខណេ នោចិត្តេ ខន្ធេ បច្ចយា ចិត្តំ បដិ-
សន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ ចក្ខាយតនំ បច្ចយា
ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ ។

នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តធម៌ផង នឹងនោចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្តផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២ . . . ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តផង នឹងវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលមិន-មែនជាចិត្តផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តផង នឹងវត្ថុផង ។

[៥២] នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ១ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ នោ-ចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្ត នឹងខន្ធ ២ ។ បេ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ពួកខន្ធ ដែលប្រទាំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ ពួកខន្ធ ដែលប្រទាំដោយកាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ។

នោចិត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណាប្បច្ចយា នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ ចិត្តញ្ច នោចិត្តញ្ច ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា នោចិត្តា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា នោចិត្តា ខន្ធា ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតា ខន្ធា កាយាយតនញ្ច . . . សង្ខិត្តំ ។

[៤៣] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អធិបតិយា បញ្ច សព្វត្ថ បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្ត នឹងខន្ធ ២ . . . ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ។ នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តធម៌ផង នឹងនោចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្តផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២ . . . ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តផង នឹងវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តផង នឹងវត្ថុផង ពួកខន្ធដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈផង នឹងចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងកាយាយតនៈផង . . . សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៥៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៥៤] ចិត្តំ ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ចិត្តំ បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិ យាវ អសញ្ញសត្តា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតា ខន្ធា កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណសហគតា ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចយា អហេតុកា នោចិត្តា ខន្ធា វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ នោចិត្តេ ខន្ធេ បច្ចយា ចិត្តំ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ អហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ បេ ។ អហេតុកប្បសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ បច្ចយា ។ បេ ។

ចិត្តទុក: បច្ចយវារ:

[៥៤] នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងអហេតុកចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ នោចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងអហេតុកក្ខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្ត នឹងខន្ធ ២ . . . មានអហេតុកប្បដិសន្ធិ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយកាយ-វិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ជាអហេតុកៈ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងវត្ថុផង ។ ចិត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងពួកអហេតុកក្ខន្ធ ដែលមិនមែនជាចិត្ត ចិត្ត ជាអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ បេ ។ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ។ បេ ។

នោចិត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ។ បេ ។ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តញ្ច សម្ប-យុត្តកា ច ខន្ធា អហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ បេ ។ អហេ-តុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តញ្ច សម្ប-យុត្តកា ច ខន្ធា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ។ បេ ។ កាយាយតនំ ។ បេ ។ ចិត្តញ្ច នោចិត្តញ្ច ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ។ បេ ។ ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា នោចិត្តា ខន្ធា អហេតុ-កប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា នោចិត្តា ខន្ធា ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច បច្ចយា ចក្ខុ-វិញ្ញាណសហគតា ខន្ធា កាយាយតនញ្ច ។ បេ ។ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោ-ហោ ។ សង្ខិត្តំ ។

[៤៤] នហេតុយា បញ្ច នអារម្មណេ

បិត្តធម៌ក្តី នោបិត្តធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងនោបិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី បិត្តក្តី បិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងអហេតុកក្ខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាបិត្ត នឹងខន្ធ ២ ។ បេ ។ បិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ បេ ។ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ បិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។ កាយាយតនៈ ។ បេ ។ នោបិត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងបិត្តធម៌ផង នឹងនោបិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី បិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងអហេតុកក្ខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាបិត្តផង នឹងបិត្តផង នឹងខន្ធ ២ ។ បេ ។ ពួកនោបិត្តក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងបិត្តផង នឹងវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកនោបិត្តក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងបិត្តផង នឹងវត្ថុផង ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈផង នឹងចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងកាយាយតនៈផង ។ បេ ។ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងបិត្តផង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៥៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ

តីណិ នអធិបតិយា បញ្ច នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ នបុរេជាតេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ បញ្ច នមគ្គេ បញ្ច នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ បញ្ច នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

[៤៦] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . . នអធិបតិយា បញ្ច ។ សង្ខិត្តំ ។

[៤៧] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ បញ្ច . . . អនន្តរេ បញ្ច សព្វត្ថ បញ្ច មគ្គេ តីណិ អវិគតេ បញ្ច ។

និស្សយវារោ បច្ចយវារសទិសោ ។

សំសដ្ឋវារោ

[៤៨] ចិត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ សំសដ្ឋា សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៥៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៥ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

និស្សយវារៈ ដូចបច្ចយវារៈដែរ ។

សំសដ្ឋវារៈ

[៥៨] នោចិត្តធម៌ ប្រឡំ នឹងចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ប្រឡំ នឹងចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ នោចិត្តធម៌ ប្រឡំ នឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បច្ចយា នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ សំសដ្ឋោ ឯកោ ខន្ធោ បដិសន្ធិ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នោចិត្តេ ខន្ធេ សំសដ្ឋំ ចិត្តំ បដិសន្ធិ ។ នោចិត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ ។ បេ ។ បដិសន្ធិ ។ ចិត្តញ្ច នោចិត្តញ្ច ធម្មំ សំសដ្ឋោ នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នោចិត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ។ បេ ។ បដិសន្ធិ ។ សង្ខិត្តំ ។

[៥៩] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អធិបតិយា បញ្ច សព្វត្ថ បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។ សង្ខិត្តំ ។

[៦០] នហេតុយា បញ្ច នអធិបតិយា បញ្ច នបុរេជាតេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ បញ្ច នឈានេ បញ្ច នមគ្គេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ បញ្ច ។

ឯវំ ឥតរេ ទ្វេ គណនាបិ សម្បយុត្ត-
វារេបិ សព្វេ កាតព្វា ។

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ប្រឡំ នឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្ត ខន្ធ ១ ជាបដិសន្ធិ ប្រឡំ នឹងខន្ធ ២ ។ ចិត្តធម៌ ប្រឡំ នឹងនោ-ចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ជាបដិសន្ធិ ប្រឡំ នឹងពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាចិត្ត ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ប្រឡំ នឹងនោចិត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្ត-ធម៌ក្តី ប្រឡំ នឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្ត នឹងខន្ធ ២ ។ បេ ។ ជាបដិសន្ធិ ។ នោចិត្តធម៌ ប្រឡំ នឹងចិត្តធម៌ផង នឹងនោចិត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ប្រឡំ នឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាចិត្តផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២ ។ បេ ។ ជាបដិសន្ធិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៥៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៦០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

ការរាប់ ២ យ៉ាង ក្រៅពីនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ទាំងអស់នេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ ។

បញ្ហាវារោ

[៦១] នោចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោចិត្តា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោចិត្តា ហេតូ ចិត្តស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ច នោចិត្តស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោចិត្តា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។

[៦២] ចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តំ អារព្ភ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ មូលំ កាតព្វំ ។ ចិត្តំ អារព្ភ នោចិត្តា ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ មូលំ កាតព្វំ ។ ចិត្តំ អារព្ភ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ

បញ្ហាវារៈ

[៦១] នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលមិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលមិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលមិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦២] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវចិត្ត ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវចិត្ត ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវចិត្ត ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យ នូវទាន រក្សា នូវសីល ធ្វើ នូវឧបោសថកម្ម ហើយពិចារណា នូវកុសលនោះ ត្រេកអរ រីករាយ

តំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ . . . ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ . . . អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ គោត្រ-ភុស្ស វោទានស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា ដោចិត្តេ បហីនេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ភិតេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណេ កិលេសេ ជានន្តិ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ . . . ដោចិត្តេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ ចេតោប-រិយញ្ញាណេន ដោចិត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ ជានាតិ អាកា-សានញ្ចាយតនំ ។ បេ ។ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ។ បេ ។ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហាគតានំ ខន្ធានំ ដោដ្ឋ-ព្វាយតនំ ។ បេ ។ ដោចិត្តា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញា-ណស្ស យថាកម្មុបគញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញា-ណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវកុសលនោះ ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង នូវពួកកុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន . . . ចេញ អំពីឈាន នូវឈាន . . . ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណា នូវមគ្គ ពិចារណា នូវផល ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន និព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវពួកកិលេស មិនមែនជាចិត្ត ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែលខ្លួនសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹង នូវពួកកិលេស ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ . . . នូវពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គលឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុដឹង នូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ចាយតនៈ ។ បេ ។ អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ ។ បេ ។ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ។ បេ ។ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

នោចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធានំ ធត្វា . . . បឋមកមនសទិសំ និន្នាផាការណំ ។ ឥមំ ធានំ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ផោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស ។ នោចិត្តា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ច នោចិត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធានំ ធត្វា . . . បឋមកមនសទិសំ និន្នាផាការណំ ។ ឥមំ ធានំ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ ផោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ ។ នោចិត្តា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា ចិត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ អារព្ភ ចិត្តំ តីណិ ។

[៦៣] ចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ចិត្តំ គរុំ កត្វា ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ

នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យ នូវទាន . . . ដូចជាដំណើរទី ១ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។ នេះ ជាសេចក្តីផ្សេងគ្នា គឺ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុ-វិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ។ នោចិត្តក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ។ បេ ។ ដោយអារម្ម-ណប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យនូវទាន . . . ដូចជាដំណើរទី ១ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។ នេះ ជាសេចក្តីផ្សេងគ្នា គឺ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្ត-កក្ខន្ធផង ។ នោចិត្តក្ខន្ធ (ជាបច្ច័យ) នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ។ បេ ។ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ប្រារព្ធ នូវចិត្តផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង មានវារៈ ៣ ។

[៦៣] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយអធិ-បតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវចិត្ត ឲ្យជាទីគោរព ។ ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ

សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ចិត្តំ គរុំ កត្វា នោចិត្តា ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ ចិត្តាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ច នោចិត្តស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ចិត្តំ គរុំ កត្វា ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ទានំ . . . សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ . . . តំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ បុព្វេ . . . ឈានា . . . អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ . . . និព្វានំ គរុំ កត្វា . . . និព្វានំ គោត្រភុស្ស វោទានស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ . . . នោចិត្តេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវចិត្ត ឲ្យជាទីគោរព ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ចិត្តាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវចិត្ត ឲ្យជាទីគោរព ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ នូវទាន . . . នូវសីល . . . នូវឧបោសថកម្ម . . . បុគ្គល ធ្វើ នូវកុសលនោះ ហើយពិចារណា នូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ បេ ។ ក្នុងកាលមុន . . . អំពីឈាន . . . ពួកព្រះអរិយៈ ចេញ អំពីមគ្គ ពិចារណា នូវមគ្គ នូវផល . . . ព្រោះធ្វើ នូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព . . . ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ . . . ត្រេកអរ រីករាយ ព្រោះធ្វើ នូវនោចិត្តក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវពួកខន្ធនោះ ឲ្យធ្ងន់ ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ បេ ។

សហជាតាធិបតិ នោចិត្តា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ធម្មស្ស អធិ-បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេបិ គមនា បឋមគមន-សទិសា និន្នានាករណា អារម្មណាធិបតិ សហជា-តាធិបតិ កាតព្វា ។ ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា ចិត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-ណាធិបតិ តីណិបិ គរុការម្មណា កាតព្វា អារម្ម-ណាធិបតិយេវ ។

[៦៤] ចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្ត-រប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមំ បុរិមំ ចិត្តំ បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមំ បុរិមំ ចិត្តំ បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ នោ-ចិត្តានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តំ វុដ្ឋា-នស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ច នោចិត្តស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមំ បុរិមំ ចិត្តំ បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស ចិត្តស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯសហជាតាធិបតិ គឺ នោចិត្តាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃចិត្តធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ដំណើរទាំង ២ យ៉ាង ដូចជាដំណើរទី ១ ដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ឯអារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ មានវារៈ ៣ មានការធ្វើឲ្យធ្ងន់ជាអារម្មណ៍ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ គឺអារម្មណាធិបតិហ្នឹងដដែល ។

[៦៤] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត មុន ៗ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ក្រោយ ៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត មុន ៗ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តក្ខន្ធ ក្រោយ ៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ចិត្ត ជាបច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត មុន ៗ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ក្រោយ ៗ ផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

នោចិត្តោ ជម្មោ នោចិត្តស្ស ជម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា នោចិត្តា ខន្ធា ។ បេ ។ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥមេ ទ្វេបិ ប្វវេតុកាមេន កាតញ្ចា បុរិមគមនសទិសា ។ ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ជម្មា ចិត្តស្ស ជម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមំ បុរិមំ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ បុច្ឆិតព្វំ បុរិមំ បុរិមំ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ នោចិត្តានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ បុច្ឆិតព្វំ បុរិមំ បុរិមំ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស ចិត្តស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច បដិច្ចវារសទិសា អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច បដិច្ចវារសទិសា និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច បច្ចយវារសទិសា ។

នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកនោ-ចិត្តក្ខន្ធ មុន ៗ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្ត-រប្បច្ច័យ វារៈទាំង ២ យ៉ាងនេះ បណ្ឌិត អ្នកមានប្រាជ្ញានឹងបំពេញគប្បីធ្វើឲ្យដូចដំណើរមុនចុះ ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត មុន ៗ ក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ក្រោយ ៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីសួរមូលចុះ ចិត្ត មុន ៗ ក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកនោ-ចិត្តក្ខន្ធ ក្រោយ ៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋាន ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីសួរមូលចុះ ចិត្ត មុន ៗ ក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ក្រោយ ៗ ផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចបច្ចយវារៈដែរ ។

[៦៤] ចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្ត-
រូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូប-
និស្សយោ ចិត្តំ ចិត្តស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូ-
បនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ
។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ
ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ មានំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋឹ គណ្ហាតិ
សីលំ ។ បេ ។ សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ
។ បេ ។ សង្ឃំ ភិន្ទតិ សទ្ធា ។ បេ ។ សេនាសនំ
សទ្ធាយ ។ បេ ។ មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ
ចិត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឥមេ ទ្វេបិ បុរេតុកាមេន សព្វត្ថ កាតព្វា បឋម-
គមនសទិសា និន្នានាករណា ។ ចិត្តោ ច នោ-
ចិត្តោ ច ធម្មា ចិត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ ចិត្តញ្ច

ចិត្តទុកៈ បញ្ហាវារៈ

[៦៩] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន ។ បេ ។ ដំឡើងមានះ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ សីល ។ បេ ។ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា ។ បេ ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ។ បេ ។ នៃមគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ វារៈទាំង ២ យ៉ាងនេះ បណ្ឌិត អ្នកប្រាជ្ញានឹងបំពេញ គប្បីធ្វើក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ឲ្យដូចជាដំណើរទី ១ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ ចិត្តក្តី

សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ចិត្តស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៦៦] ជោចិត្តោ ធម្មោ ជោចិត្តស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុ-បុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អនិច្ច-តោ ។ បេ ។ ជោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ជោដ្ឋព្វា-យតនំ កាយវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ បុរេជា-តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ កាយាយតនំ . . . វត្ថុ ជោចិត្តានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ជោចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណ-បុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ជោម-នស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុ-វិញ្ញាណស្ស ជោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស ។

ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៦] នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ . . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ។

វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ចិត្តស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ច នោចិត្តស្ស ច ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ច សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ ផោដ្ឋព្វាយតនំ ។ បេ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ វត្ថុ ចិត្តស្ស ច សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៧] ចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខិត្តំ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខិត្តំ ។

ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ។ បេ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៦៧] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៦៨] ចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ធម្មស្ស អាសេវ-
នប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ ។

[៦៩] នោចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។
សហជាតា នោចិត្តា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
នានាខណិកា នោចិត្តា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ
កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោ-
ចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា
នោចិត្តា ចេតនា ចិត្តស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
នានាខណិកា នោចិត្តា ចេតនា វិបាកស្ស ចិត្តស្ស
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស
ច នោចិត្តស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា នោចិត្តា
ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ចិត្តស-
មុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នានា-
ខណិកា នោចិត្តា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស
ច កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៨] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ។

[៦៩] នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្ត-សមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃវិបាកចិត្ត ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានា-ខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧០] ចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស វិបា-
កប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បញ្ច ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច ។

[៧១] នោចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស
ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ មគ្គប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច ។

[៧២] ចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស វិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
សង្ខិត្តំ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ
បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា នោចិត្តា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
ក្ខណេ នោចិត្តា ខន្ធា វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វត្ថុ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ
កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ វត្ថុ
នោចិត្តានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បច្ឆាជាតា នោចិត្តា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ចិត្តទុកៈ បញ្ហាវារៈ

[៧០] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៥ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៥ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៥ ។

[៧១] នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៥ ។

[៧២] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកនោ-ចិត្តក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

នោចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិ-ក្ខណេ វត្ថុ ចិត្តស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ចិត្តស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ច នោចិត្តស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ចិត្តស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ច-យោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ច-យោ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស . . . វត្ថុ ចិត្តស្ស ច សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ច-យេន បច្ចយោ ។ ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។

[៧៣] ចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស

នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ... វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៧៣] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ នោចិត្តធម៌

អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆា-ជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សង្ខិត្តំ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតា នោចិត្តា ខន្ធា ចិត្តស្ស បដិសន្ធិក្ខណេ នោចិត្តា ។ បេ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ចិត្តស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ . . . បុរេជាតសទិសំ ។ សង្ខិត្តំ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ច នោចិត្តស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ នោចិត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ នោចិត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ។ បេ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ចិត្តស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ . . . បុរេជាតសទិសំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ច-យេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ នោចិត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច ចិត្តញ្ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . ។

ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេ-ជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ នោ-ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ពួកនោចិត្តក្ខន្ធ (ជាបច្ច័យ) នៃចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្ត ។ បេ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . នូវ វត្ថុ ជាមិនទៀង . . . ដូចជាបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយអត្ថិប្ប-ច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ នោចិត្តក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ អត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នោចិត្តក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ ក្នុងខណៈនៃ បដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយ អត្ថិប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ . . . ដូចជាបុរេជា-តប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃ នោចិត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ នោចិត្តក្ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ។

សហជាតំ ចិត្តញ្ច វត្ថុ ច ជោចិត្តានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេបិ ទេ្វ ។ សហជាតំ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ចិត្ត-សមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហ-ជាតំ ចិត្តញ្ច មហាភូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតំ ចិត្តញ្ច សម្ប-យុត្តកា ច ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតំ ចិត្តញ្ច សម្ប-យុត្តកា ច ខន្ធា កពឡិង្ការោ អាហារោ ច ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតំ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា រូបជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៤] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិប-តិយា នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ បញ្ច អញ្ញមញ្ញេ បញ្ច និស្សយេ បញ្ច ឧបនិស្ស-យេ នវ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេ-វនេ នវ កម្មេ តីណិ វិបាកេ បញ្ច អាហារេ បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈានេ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា បញ្ច

សហជាត គឺ ចិត្តក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកនោចិត្តក្ខន្ធ ដោយអត្ថិ-
ប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ មានវារៈ ២ ។ សហជាត គឺ ចិត្តក្តី ពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
សហជាត គឺ ចិត្តក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជា
បច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ
ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កពឡិង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី រូប-
ជីវិតិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៧៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអា-
ហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥

នត្ថិយា ន វ វិគតេ ន វ អវិគតេ បញ្ច ។

[៧៥] ចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ ចិត្តោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ច
នោចិត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តោ
ធម្មោ នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ នោចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៧៥] ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្ត-ធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយអារម្មណប្ប-ច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

នោចិត្តោ ធម្មោ ចិត្តស្ស ច នោចិត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា ចិត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា នោចិត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តោ ច នោចិត្តោ ច ធម្មា ចិត្តស្ស ច នោចិត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៦] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ សព្វត្ថ នវ នោអវិគតេ នវ ។

[៧៧] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ ។ បេ ។ . . . នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ តីណិ សព្វត្ថ តីណិ នមគ្គេ តីណិ នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

នោចិត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយអារម្មណ-ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយ-ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហ-ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ចិត្តធម៌ក្តី នោចិត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តធម៌ផង នៃនោចិត្តធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស-យប្បច្ច័យ ។

[៧៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។ . . . ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៨] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ . . . អធិបតិយា នវ ។

អនុលោមប្បដិលោមមាតិកា កាតព្វា ។

ចិត្តទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ចេតសិកទុកំ

បដិច្ចវារោ

[៧៩] ចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ ចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចេតសិកេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តញ្ច កដត្តា ច រូបំ ។ ចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។

[៧៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

អនុលោមប្បដិលោមមាតិកា បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។

ចប់ ចិត្តទុកៈ ។

ចេតសិកទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៧៩] ចេតសិកធម៌[១] អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ អចេតសិកធម៌[២] អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធ ចិត្តក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ចេតសិក-ធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។

---

១ គឺ វេទនា សញ្ញា និងសង្ខារ ។ ២ គឺចិត្ត រូប និងនិព្វាន ។ អដ្ឋកថា ។

អចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ចិត្តំ បដិច្ច
វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ឯកំ មហាភូតំ . . . មហាភូតេ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។
អចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិ-
សន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ ។ បេ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច
ចេតសិកា ខន្ធា ។ អចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិ-
កោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ច-
យា ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច
រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ ។ បេ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ
វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ ចេត-
សិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចេតសិកំ ឯកំ
ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . .
បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច
បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ

អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត វត្ថុ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ចិត្ត អាស្រ័យ នូវវត្ថុ មហាភូត ១ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ ចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ។ បេ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចេតសិកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ។ បេ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ផង នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

៤៩

ចេតសិកទុកេ បដិច្ចវារោ

ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។ ចេតសិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចេតសិកេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ចេតសិកេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច កដត្តារូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ចិត្តំ ។ ចេតសិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តញ្ច ។

ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ . . . ។ អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ផង នូវអចេ-តសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តា-រូប អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវវត្ថុផង ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ផង នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ២ ផង នូវវត្ថុផង ។

[៨០] ចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ ចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចេតសិកេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ បដិ-សន្ធិ ។ ចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ អចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ។ អចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-ណប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិ-សន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ ។ បេ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចេតសិកា ខន្ធា ។ អចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ ចេតសិកញ្ច អចេត-សិកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

[៨០] *ចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២...បដិសន្ធិ ។ អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ជាបដិសន្ធិ អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២...បដិសន្ធិ ។ អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ។ បេ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចេតសិកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ផង នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង*

ចេតសិកទុកេ បដិច្ចវារោ

អារម្មណប្បច្ចយា ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។ ចេតសិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អចេត-សិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិ-ក្ខណេ ចេតសិកេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ចិត្តំ ។ ចេតសិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណប្ប-ច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។

[៨១] ចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា ។ សង្ខិត្តំ ។

[៨២] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អធិប-តិយា នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ នវ និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ បុរេជាតេ បញ្ច អាសេវនេ បញ្ច កម្មេ នវ សព្វត្ថ នវ អវិគតេ នវ ។

ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២...ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នូវខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នូវខន្ធ ២...។ អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ផង នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ផង នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២...។

[៨១] ចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨៣] ចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ ចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ ចេតសិកេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ ចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ អចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ចិត្តំ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ឯកំ មហាភូតំ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាភូតំ . . . ។ អចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

[៨៣] ចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ នូវខន្ធ ២ . . . មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ជាអហេតុកប្បដិសន្ធិ អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធ ជាអហេតុកៈ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ នូវខន្ធ ២ . . . ជាអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវអហេតុកចិត្ត កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ចិត្ត អាស្រ័យ នូវវត្ថុ មហាភូត ១ . . . មហាភូត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ . . . ។ ចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង

៦៣

នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចេតសិកា ខន្ធា វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ចិត្តំ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ អចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ ចេតសិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . .

ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវអហេតុក-ចិត្ត ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកចេតសិកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុចិត្ត ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ ចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ផង នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ នូវខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចេត-សិកក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ នូវខន្ធ ២ . . .

វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ ចេតសិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ ចេតសិកេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកេ ចេតសិកេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច កដត្តារូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ចិត្តំ ។ ចេតសិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។

មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវចិត្តផង ។ អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ផង នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធ ជាអហេតុកៈផង នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធ ជាអហេតុកៈផង នូវពួកមហាភូតផង កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ផង នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈផង នូវចិត្តផង ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ នូវខន្ធ ២ . . . ។

ចេតសិកទុកេ បដិច្ចវារោ

[៨៤] ចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ចេតសិកេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ អចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ យាវ អសញ្ញសត្តា ។ ចេតសិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ចេតសិកេ ខន្ធេ ច វិញ្ញាណញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ចេតសិកេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។ សង្ខិត្តំ ។

[៨៥] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ តីណិ នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ នបុរេជាតេ នវ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ នកម្មេ ចត្តារិ នវិបាកេ នវ នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឆ នមគ្គេ នវ នសម្បយុត្តេ តីណិ

[៨៤] អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត ជាបដិសន្ធិ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ អចេតសិកធម៌ អាស្រ័យ នូវចេតសិកធម៌ផង នូវអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវវិញ្ញាណផង នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង វារៈទាំង ២ យ៉ាង បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ សេចក្ដីបំប្រួញ ។

[៨៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣

នវិប្បយុត្តេ ន នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

[៨៦] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . . នអធិបតិយា នវ ។ សង្ខិត្តំ ។

[៨៧] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ . . . អនន្តរេ នវ ។ បេ ។ បុរេជាតេ បញ្ច អាសេវនេ បញ្ច កម្មេ នវ សព្វត្ថ នវ មគ្គេ តីណិ អវិគតេ នវ ។

សហជាតវារោបិ បដិច្ចវារសទិសោ ។

បច្ចយវារោ

[៨៨] ចេតសិកំ ធម្មំ បច្ចយា ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ បដិច្ចសទិសា ។ អចេតសិកំ ធម្មំ បច្ចយា អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បច្ចយា កដត្តារូបំ ចិត្តំ បច្ចយា វត្ថុ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ ឯកំ មហាភូតំ . . . ។ អចេតសិកំ ធម្មំ បច្ចយា ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចយា ចេតសិកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។

ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៨៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ. . . ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ ឯសហជាតវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បច្ចយវារៈ

[៨៨] ចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ អចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ កដត្តារូប ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ មហាភូត ១ . . . ។ ចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ពួកចេតសិកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ វារៈទាំង ២ យ៉ាង បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។

៦៧

ចេតសិកទុកេ បច្ចយវារោ

អចេតសិកំ ធម្មំ បច្ចយា ចេតសិកោ ច អចេត-សិកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បដិ-សន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។ ចេតសិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។ ចេត-សិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចេតសិកេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ចេតសិកេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ចេត-សិកេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ តីណិបិ កាតព្វា ។ ចេតសិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ

ចេតសិកទុកៈ បច្ចយវារៈ

ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ វារៈ ២ យ៉ាង បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ ចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកធម៌ផង នឹងអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នឹងចិត្តផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . វារៈ ២ យ៉ាង បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ អចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកធម៌ផង នឹងអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នឹងចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នឹងវត្ថុផង វារៈ ៣ យ៉ាង បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកធម៌ផង នឹងអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នឹងចិត្តផង

ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។

[៨៩] ចេតសិកំ ធម្មំ បច្ចយា ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា តីណិ បដិច្ចសទិសា ។ អចេតសិកំ ធម្មំ បច្ចយា អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ បដិសន្ធិ ។ អចេតសិកំ ធម្មំ បច្ចយា ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតា ខន្ធា កាយាយតនំ បច្ចយា . . . ចិត្តំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចយា ចេតសិកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។ អចេតសិកំ ធម្មំ បច្ចយា ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា កាយាយតនំ បច្ចយា . . . វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ឯកំ ។

នឹងខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . វារៈ ២ យ៉ាង បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។

[៨៩] ចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ អចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ កាយ-វិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ចិត្ត ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ . . . ពួកសម្បយុត្ត-កក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ពួកចេតសិកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ វារៈ ២ យ៉ាង បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ . . . ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ វារៈ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

៦៩

ចេតសិកទុកេ បច្ចយវារោ

ចេតសិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចក្ខ្វាយតនញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . កាយវិញ្ញាណសហគតំ . . . ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេ ។ ចេតសិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតេ ខន្ធេ ច ចក្ខ្វាយតនញ្ច បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយវិញ្ញាណសហគតេ . . . ចេតសិកេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ចិត្តំ បដិសន្ធិ ឯកំ ។ ចេតសិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចក្ខ្វាយតនញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ បច្ចយា . . . ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ឯកំ ។ សង្ខិត្តំ ។

ចេតសិកទុកៈ បច្ចយវារៈ

ចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកធម៌ផង នឹងអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតនៈផង នឹងខន្ធ ២ . . . ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ. . . ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . វារៈ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ អចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកធម៌ផង នឹងអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតនៈផង ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ . . . ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នឹងវត្ថុផង ឯបដិសន្ធិ មាន វារៈ ១ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកធម៌ផង នឹងអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតនៈផង ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . បដិសន្ធិ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៩០] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អធិ-
បតិយា នវ សព្វត្ថ នវ បុរេជាតេ នវ អាសេវនេ
នវ អវិគតេ នវ ។

[៩១] ចេតសិកំ ធម្មំ បច្ចយា ចេតសិកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចេត-
សិកំ . . . ។ សង្ខិត្តំ ។ នវ បញ្ហា បញ្ចវិញ្ញាណម្បិ
យថា អារម្មណប្បច្ចយា ឯវំ កាតព្វំ តីសុបេវ
មោហោ សព្វេ បញ្ហា បវត្តិប្បដិសន្ធិយា កាតព្វា
អសម្មោហន្តេន ។

[៩២] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ តីណិ
នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ
តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ
នបុរេជាតេ នវ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ
នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ នវ នអាហារេ ឯកំ
នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ នវ នមគ្គេ នវ នសម្ប-
យុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ឆ នោនត្ថិយា តីណិ នោ-
វិគតេ តីណិ ។

[៩០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៩១] ចេតសិកធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ អហេតុកចេតសិក . . . ។ សេចក្ដីបំប្រួញ ។ ប្រស្នា ៩ ក្ដី បញ្ចវិញ្ញាណក្ដី បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ដូចអារម្មណប្បច្ច័យដែរ មោហៈ ក្នុងវារៈទាំង ៣ និងប្រស្នាទាំងអស់ បណ្ឌិត កាលមិនវង្វេង គប្បីធ្វើ ក្នុងបវត្តិប្បដិសន្ធិចុះ ។

[៩២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៩៣] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . . នអធិបតិយា នវ ។ សង្ខិត្តំ ។

[៩៤] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ . . . អនន្តរេ នវ សព្វត្ថ នវ មគ្គេ តីណិ អវិគតេ នវ ។

សំសដ្ឋវារោ

[៩៥] ចេតសិកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ ចេតសិកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចេតសិកេ ខន្ធេ សំសដ្ឋំ ចិត្តំ បដិសន្ធិ ។ ចេតសិកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ អចេតសិកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ សំសដ្ឋា សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិ ។ ចេតសិកញ្ច អចេតសិកញ្ច ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

[៩៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៩៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សំសដ្ឋវារៈ

[៩៥] ចេតសិកធម៌ ច្រឡំ នឹងចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ច្រឡំ នឹងចេតសិកក្ខន្ធ ១ នឹងខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ អចេតសិកធម៌ ច្រឡំ នឹងចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ជាបដិសន្ធិ ច្រឡំ នឹងពួកចេតសិកក្ខន្ធ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ច្រឡំ នឹងចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ច្រឡំ នឹងចេតសិកក្ខន្ធ ១ នឹងខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ ចេតសិកធម៌ ច្រឡំ នឹងអចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ជាបដិសន្ធិ ច្រឡំ នឹងចិត្ត ។ ចេតសិកធម៌ ច្រឡំ នឹងចេតសិកធម៌ផង នឹងអចេតសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

ចេតសិកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ សង្ខិត្តំ ។

[៩៦] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អធិ-បតិយា បញ្ច សព្វត្ថ បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

[៩៧] ចេតសិកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ឯវំ បញ្ចបិ បញ្ហា កាតព្វា តីសុយេវ[១] មោហោ ។ សង្ខិត្តំ ។

[៩៨] នហេតុយា បញ្ច នអធិបតិយា បញ្ច នបុរេជាតេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ បញ្ច នឈានេ បញ្ច នមគ្គេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ បញ្ច ។

ឯវំ ឥតរេ ទ្វេ គណនាបិ សម្បយុត្តវារោបិ កាតព្វា ។

បញ្ហាវារោ

[៩៩] ចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតសិកា ហេតូ សម្ប-យុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។

១ ម. តីណិយេវាតិ ទិស្សតិ ។

គឺ ខន្ធ ២ ប្រាស្រ័យ នឹងចេតសិកក្ខន្ធ ១ ផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២... ជាបដិសន្ធិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៩៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៩៧] ចេតសិកធម៌ ប្រាស្រ័យ នឹងចេតសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ប្រស្នា ៥ យ៉ាង បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ ក្នុងវារៈទាំង ៣ មានមោហៈដែរ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៩៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

ការរាប់ ២ យ៉ាង ក្រៅពីនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៩៩] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកចេតសិកហេតុ ជាបច្ច័យ គឺ ជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

៧៣

ចេតសិកទុកេ បញ្ហាវារោ

ចេតសិកោ ធម្មោ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតសិកា ហេតូ ចិត្តស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ ចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ច អចេតសិកស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតសិកា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។

[១០០] ចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតសិកេ ខន្ធេ អារព្ភ ចេតសិកា ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ មូលំ បុច្ឆិតព្វំ ចេតសិកេ ខន្ធេ អារព្ភ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ មូលំ បុច្ឆិតព្វំ ចេតសិកេ ខន្ធេ អារព្ភ ចេតសិកា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ គោត្រភុស្ស វោទានស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ . . . អចេតសិកេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ

ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកចេតសិកហេតុ ជាបច្ច័យ គឺ ជាបដិសន្ធិ នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកចេតសិកហេតុ ជាបច្ច័យ គឺ ជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០០] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកចេតសិកក្ខន្ធ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធ ។ បណ្ឌិត គប្បីសួរ នូវមូលផងចុះ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ។ បណ្ឌិត គប្បីសួរ នូវមូលផងចុះ ពួកចេតសិកក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវផល ពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ . . . បុគ្គល ឃើញច្បាស់ នូវពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ថាមិនទៀង ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវចេតសិកក្ខន្ធនោះ បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ

បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ ចេតោ-
បរិយញ្ញាណេន អចេតសិកចិត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ ជានាតិ
អាកាសានញ្ចាយតនំ ។ បេ ។ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ។ បេ ។
អចេតសិកា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញា-
ណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មុបគ-
ញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្ម-
ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ ចេត-
សិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា
និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ បឋមគមនសនិសំ ។ ចក្ខុំ . . .
វត្ថុំ . . . អចេតសិកេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទោម-
នស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ
សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ ចេតោបរិយញ្ញា-
ណេន អចេតសិកេ ខន្ធេ ជានាតិ អាកាសានញ្ចាយ-
តនំ . . . អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយត-
នស្ស រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ
ផោដ្ឋព្វាយតនំ . . . អចេតសិកា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញា-
ណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញា-
ណស្ស យថាកម្មុបគញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញា-
ណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកប ដោយអចេតសិកចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ចាយតនៈ ។ បេ ។ អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ ។ បេ ។ ពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ដូច ដំណើរទី ១ ដែរ ។ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ . . . នូវពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ចាយតនៈ . . . អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ . . . ពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

៧៤

អចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ច អចេតសិកស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ បឋមគមនសទិសំ ។ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ . . . អចេតសិកេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ទិព្វេន . . . ។ សង្ខិត្តំ ។ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ផោដ្ឋព្វាយតនំ . . . អចេតសិកា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មូបគញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតសិកេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច អារព្ភ ចេតសិកា ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ មូលំ បុច្ឆិតព្វំ ចេតសិកេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច អារព្ភ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ មូលំ បុច្ឆិតព្វំ ចេតសិកេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច អារព្ភ ចេតសិកា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។

អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ដូចដំណើរទី ១ ដែរ ។ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ . . . បុគ្គល ឃើញច្បាស់ នូវពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ថាមិនទៀង ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវអចេតសិ-កក្ខន្ធនោះ ទិព្វ . . . ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ . . . ពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារ-ណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកចេតសិកក្ខន្ធ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវ ពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ។ បណ្ឌិត គប្បីសួរ នូវមូលផងចុះ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ។ បណ្ឌិត គប្បីសួរ នូវមូលផងចុះ ពួកចេតសិកក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ។

[១០១] ចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ចេតសិកេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា ចេតសិកា ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ ចេតសិកា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ បុច្ឆិតព្វំ អារម្មណាធិបតិ ចេតសិកេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតាធិបតិ ចេតសិកា អធិបតិ ចិត្តស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ បុច្ឆិតព្វំ អារម្មណាធិបតិ ចេតសិកេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា ចេតសិកា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច ឧប្បជ្ជន្តិ សហជាតាធិបតិ ចេតសិកា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរិយា និព្វានំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ គោត្រភុស្ស វោទានស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អចេតសិកេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា

[១០១] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកចេតសិកក្ខន្ធ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ចេតសិកាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីសួរ នូវមូលផងចុះ អារម្មណាធិបតិ គឺ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវចេតសិកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ចេតសិកាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីសួរ នូវមូលផងចុះ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកចេតសិកក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវពួកចេតសិកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ចេតសិកាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើ នូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ . . . បុគ្គល ធ្វើ នូវពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព

៧៧

ចេតសិកទុកេ បញ្ហាវារោ

អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ អចេតសិកា អធិបតិ ចិត្តស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរិយា និព្វានំ គរុំ កត្វា . . . បឋមគមនសទិសំ ។ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ . . . អចេតសិកេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ សហជាតាធិបតិ អចេតសិកា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ច អចេតសិកស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរិយា និព្វានំ . . . បឋមគមនំ ។ អចេតសិកេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា ចេតសិកា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ អចេតសិកា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហើយត្រេកអរ រីករាយ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ។ សហជាតាធិបតិ គឺ អចេតសិកាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើ នូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព . . . ដូចដំណើរទី ១ ដែរ ។ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ . . . បុគ្គល ធ្វើ នូវពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវអចេតសិកក្ខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ បេ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អចេតសិកាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ព្រះនិព្វាន...ដូចដំណើរទី ១ ដែរ ។ បុគ្គល ធ្វើ នូវពួកអចេតសិកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពួកអចេតសិកក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវអចេតសិកក្ខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ។ សហជាតាធិបតិ គឺ អចេតសិកាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ។ តីណិ ។ អារម្មណាធិបតិយេវ ។

[១០២] ចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ចេតសិកា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ ចេតសិកានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ បុច្ឆិតព្វំ បុរិមា បុរិមា ចេតសិកា ខន្ធា បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ បុច្ឆិតព្វំ បុរិមា បុរិមា ចេតសិកា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ ចេតសិកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមំ បុរិមំ ចិត្តំ បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ គោត្រភុស្ស ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្ប-ច្ចយេន បច្ចយោ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិ-កស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯវំ តីណិ កាតព្វានិ បឋមគមនសទិសំ ប្វេត្វា កាតព្វំ និន្នា-នាករណំ ។ ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា

ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ ។ មានវារៈ ៣ ។ ជាអារម្មណាធិបតិដដែល ។

[១០២] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកចេតសិកក្ខន្ធ មុន ៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកចេតសិកក្ខន្ធ ក្រោយ ៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីសួរនូវមូលផងចុះ ពួកចេតសិកក្ខន្ធ មុន ៗ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ក្រោយ ៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីសួរ នូវមូលផងចុះ ពួកចេតសិកក្ខន្ធ មុន ៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកចេតសិកក្ខន្ធ ក្រោយ ៗ ផង នៃចិត្តផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត មុន ៗ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ក្រោយ ៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូផង នៃផលសមាបត្តិផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យពេញ ដូចដំណើរទី ១ ចុះ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី

ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ អាវជ្ជនាបិ វុដ្ឋានម្បិ នត្ថិ ។ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ បដិច្ចវារសទិសំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ បដិច្ចវារសទិសំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ បច្ចយវារសទិសំ ។

[១០៣] ចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ ចេតសិកា ខន្ធា ចេតសិកានំ ខន្ធានំ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ បុច្ឆិតព្វំ តីណិ ឧបនិស្សយា ចេតសិកា ខន្ធា ចិត្តស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ បុច្ឆិតព្វំ តីណិ ឧបនិស្សយា ចេតសិកា ខន្ធា ចេតសិកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ ឧតុំ . . .

ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ អាវជ្ជនៈក្តី វុដ្ឋានក្តី មិនមានទេ ។ ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ ។

[១០៣] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ ពួកចេតសិកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចេតសិកក្ខន្ធ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីសួរ នូវមូលផងចុះ មានវារៈ ៣ ពួកចេតសិកក្ខន្ធ ជាឧបនិស្ស័យ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីសួរ នូវមូលផងចុះ មានវារៈ ៣ ពួកចេតសិកក្ខន្ធ ជាឧបនិស្ស័យ ជាបច្ច័យ នៃពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ នូវរដូវ...

ភោជនំ . . . សេនាសនំ . . . ចិត្តំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ សង្ឃំ ភិន្ទតិ ឧតុំ . . . ភោជនំ . . . សេនាសនំ . . . ចិត្តំ សទ្ធាយ ។ បេ ។ បញ្ញាយ រាគស្ស ។ បេ ។ បត្ថនាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ ឧតុំ . . . ភោជនំ . . . សេនាសនំ . . . ចិត្តំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ តីណិ បឋមគមនសទិសំ និន្នានាការណំ ។ ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[១០៤] អចេតសិកោ ធម្មោ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ . . . អនិច្ចតោ វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ផោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស ។

នូវភោជន . . . នូវសេនាសនៈ . . . បុគ្គល អាស្រ័យ នូវចិត្ត ហើយឲ្យនូវទាន ។ បេ ។ បំបែក នូវសង្ឃ រដូវ . . . ភោជន . . . សេនាសនៈ . . . ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ។ បេ ។ នៃបញ្ញា និងរាគៈ ។ បេ ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ នូវរដូវ . . .នូវភោជន . . . នូវសេនាសនៈ . . . បុគ្គល អាស្រ័យ នូវចិត្ត ហើយឲ្យ នូវទាន មានវារៈ ៣ ដូចដំណើរទី ១ ដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។

[១០៤] អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ បុគ្គល ឃើញ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ . . . ថាមិនទៀង ត្រេកអររីករាយ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ បុគ្គល ឃើញនូវរូបដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ។

វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយ-តនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ចិត្តស្ស បុរេជាតប្បច្ច-យេន បច្ចយោ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេ-ជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ផោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ កាយាយតនំ . . . វត្ថុ ចេតសិកានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ច អចេតសិកស្ស ច ធម្មស្ស បុរេជាតប្ប-ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្ម-ណបុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ វិបស្សតិ អស្សា-ទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោត-ធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ ផោដ្ឋព្វាយតនំ . . . ។

ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ជាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ . . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចេតសិកក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ បុគ្គល ឃើញនូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ជាមិនទៀង ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ផោដ្ឋព្វាយតនៈ . . . ។

វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ កាយាយតនំ . . . វត្ថុ ចិត្តស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១០៥] ចេតសិកោ ធម្មោ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខិត្តំ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខិត្តំ ។

[១០៦] ចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១០៧] ចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា ចេតសិកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នានាខណិកា ចេតសិកា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចេតសិកោ ធម្មោ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា ចេតសិកា ចេតនា ចិត្តស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង កាយាយតនៈ . . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[១០៥] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[១០៦] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[១០៧] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

នានាខណិកា ចេតសិកា ចេតនា វិបាកស្ស ចិត្តស្ស កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ច អចេតសិកស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា ចេតសិកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នានាខណិកា ចេតសិកា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១០៨] ចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច ។

[១០៩] ចេតសិកោ ធម្មោ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-ជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។

ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃវិបាកចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង នានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១០៨] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៥ ។

[១០៩] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។

សហជាតំ ចិត្តំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ កដត្តារូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តំ វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ចិត្តស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ចិត្តស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតំ ចិត្តំ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ចេតសិកានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ កាយាយតនំ . . . វត្ថុ ចេតសិកានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ច អចេតសិកស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ចេតសិកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចេតសិកក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រទាំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ . . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចេតសិកក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្ត-
កានញ្ច ខន្ធានំ កាយាយតនំ . . . វត្ថុ ចិត្តស្ស
សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា
អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។

[១១០] ចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស
ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ បដិច្ចសទិសំ ។
ចេតសិកោ ធម្មោ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។
ចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ច អចេតសិកស្ស
ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ បដិច្ចស-
ទិសំ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ
អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សង្ខិត្តំ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ
ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
ជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ ចិត្តំ ចេតសិកានំ ខន្ធានំ
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ ។ បេ ។

ឯបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង កាយាយតនៈ . . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេ-តសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[១១០] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ១ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ ចេតសិកធម៌ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ១ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆា-ជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អចេតសិក-ធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហ-ជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកចេតសិកក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ។ បេ ។

បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ចេតសិកានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ . . . បុរេជាតសទិសំ និន្នានំ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ច អចេតសិកស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ ចិត្តំ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ ។ បេ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ចេតសិកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ . . . បុរេជាតសទិសំ និន្នានំ ។ ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធោ ចក្ខាយតនញ្ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ កាយវិញ្ញាណសហគតោ . . . ចេតសិកោ ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច ចិត្តញ្ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . ។ សហជាតោ ចេតសិកោ ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច ចិត្តញ្ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចេតសិកក្ខន្ធ ដោយអត្ថិ-ប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង . . . ដូចបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ មិនមានផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ។ បេ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចេតសិកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង . . . ដូចបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ មិនមានផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ . . . ចេត-សិកក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ នូវខន្ធ ២ . . . ។ សហជាត គឺ ចេតសិកក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ នូវខន្ធ ២ . . . ឯវារៈទាំង ២ យ៉ាង បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។

៨៧

ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតា ខន្ធា ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយវិញ្ញាណសហគតា . . . ចេតសិកា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតសិកា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច មហាភូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតា ចេតសិកា ខន្ធា ច វត្ថុ ច ចិត្តស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ តីណិបិ កាតព្វា ។ បច្ឆាជាតា ចេតសិកា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ចេតសិកា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច កពឡិង្ការោ អាហារោ ច ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ចេតសិកា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច រូបជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ចេតសិកស្ស ច អចេតសិកស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។

ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខ្វាយតនៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដែលប្រកបដោយកាយ-វិញ្ញាណ . . . ពួកចេតសិកក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-សមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកចេតសិកក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សហជាត គឺ ពួកចេតសិកក្ខន្ធក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃចិត្ត ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ សហជាត គឺ ពួកចេតសិកក្ខន្ធក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិផងចុះ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកចេតសិកក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកចេត-សិកក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី កពឡិង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកចេតសិកក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី រូបជី-វិតិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ចេត-សិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេត-សិកធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

សហជាតោ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធោ ច ចក្ខាយតនញ្ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធោ ច កាយាយតនញ្ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ កាយវិញ្ញាណស្ស ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . ។ សហជាតោ ចេតសិកោ ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . បដិសន្ធិយា ទ្វេ កាតព្វា ។

[១១១] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិបតិយា នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ នវ និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ នវ កម្មេ តីណិ វិបាកេ នវ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា នវ នត្ថិយា នវ វិគតេ នវ អវិគតេ នវ ។

សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង់ នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង់ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណក្តី កាយាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង់ នៃកាយវិញ្ញាណផង់ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ។ សហជាត គឺ ចេតសិកក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង់ នៃចិត្តផង់ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . មានវារៈ ២ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។

[១១១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវា: ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

៨៩

ចេតសិកទុកេ បញ្ហាវារោ

[១១២] ចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចេតសិកោ ធម្មោ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ច អចេតសិកស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ចេតសិកទុកៈ បញ្ហាវារៈ

[១១២] ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

អចេតសិកោ ធម្មោ ចេតសិកស្ស ច អចេតសិកស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា អចេតសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចេតសិកោ ច អចេតសិកោ ច ធម្មា ចេតសិកស្ស ច អចេតសិកស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១១៣] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ សព្វត្ថ នវ នោអវិគតេ នវ ។

[១១៤] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . . នអធិបតិយា តីណិ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ តីណិ សព្វត្ថ តីណិ

អចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអចេតសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ចេតសិកធម៌ក្តី អចេតសិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចេតសិកធម៌ផង នៃអចេតសិកធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១១៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១១៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៣

នមគ្គេ តីណិ នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

[១១៥] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ . . . អធិបតិយា នវ ។ អនុលោមមាតិកា កាតព្វា ។ . . . អវិគតេ នវ ។

ចេតសិកទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ចិត្តសម្បយុត្តទុកំ

បដិច្ចវារោ

[១១៦] ចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ ចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ ចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តោ ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។

ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១១៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ . . . ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ចប់ ចេតសិកទុកៈ ។

ចិត្តសម្បយុត្តទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១១៦] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌[១] (ធម៌ដែលប្រកបដោយចិត្ត) អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌[២] (ធម៌ដែលប្រាសចាកចិត្ត) អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។

១ បានដល់វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ និងសង្ខារក្ខន្ធ ។ ២ រូប និងនិព្វាន ។ អដ្ឋកថា ។

ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្ប-ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ មហាភូតំ . . . មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ឯកំ មហាភូតំ . . . មហាភូតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបា-ទារូបំ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តោ ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តកា ខន្ធា មហាភូតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ ចិត្តសម្បយុត្តញ្ច ចិត្តវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្ត-សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិ-ក្ខណេ ចិត្តសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។ ចិត្តសម្បយុត្តញ្ច ចិត្តវិប្ប-យុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសម្ប-យុត្តេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មហាភូត ១ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ មហាភូត ១ . . . កដត្តារូប និងឧបាទា-រូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ . . . ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ។

ចិត្តសម្បយុត្តទុកេ បដិច្ចវារោ

ចិត្តសម្បយុត្តញ្ច ចិត្តវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសម្ប-យុត្តោ ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្ប-ច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចិត្តសម្បយុត្តេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[១១៧] ចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសម្ប-យុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តសម្ប-យុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ ចិត្តសម្បយុត្តញ្ច ចិត្តវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសម្ប-យុត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។ សង្ខិត្តំ ។

[១១៨] ហេតុយា នវ អារម្មណេ តីណិ អធិ-បតិយា បញ្ច អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហ-ជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ ឆ និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ នវ

ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ . . . កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ។

[១១៧] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ថុ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ . . . សេចក្តីបំប្រួញ ។

[១១៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩

វិបាកេ នវ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ មគ្គេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ នត្ថិយា តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ នវ ។

[១១៩] ចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ ឯវំ នវបិ បញ្ហា កាតព្វា អហេតុកន្តិ សព្វត្ថ និយាមេតព្វំ ឯកំយេវ មោហមូលំ[១] បូរេតព្វំ ។

[១២០] ចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ឯកំ មហាភូតំ យាវ អសញ្ញសត្តា ។ ចិត្តសម្បយុត្តញ្ច ចិត្តវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

១ ម. មោហំ មូលបទេ ។

ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ និងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១១៩] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ១ ជាចិត្តសម្បយុត្ត នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ មោហៈដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ ឯប្រស្នាទាំង ៩ អ្នកប្រាជ្ញគប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ បទថា អហេតុកៈ ដូច្នេះ បណ្ឌិត គប្បីកំណត់ក្នុងបច្ច័យទាំងពួង មោហមូល មានតែ ១ គត់ បណ្ឌិត គប្បីបំពេញចុះ ។

[១២០] ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺមហាភូត ១ រហូត ដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង

នអារម្មណាប្បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តេ ខន្ធេ ច មហា-ភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ឯកំ សង្ខិត្តំ ។

[១២១] នហេតុយា ទ្វេ នអារម្មណេ តីណិ នអ-ធិបតិយា ទ្វេ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ ទ្វេ នកម្មេ ទ្វេ នវិបាកេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមគ្គេ ទ្វេ នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្ប-យុត្តេ ទ្វេ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

[១២២] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . . នអធិបតិយា ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ នវិបាកេ បញ្ច នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្ត-សម្បយុត្តក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង មានវារៈ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[១២១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្ប-យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនោ-នត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១២២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១២៣] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ តីណិ . . . អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ ន បុរេ-ជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ នវ មគ្គេ ឯកំ អវិគតេ នវ ។

សហជាតវារោ បដិច្ចវារសទិសោ ។

បច្ចយវារោ

[១២៤] ចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសម្ប-យុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ បដិច្ច-សទិសា ។ ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ . . . បដិច្ចស-ទិសំ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្ត-សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តោ ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តសម្ប-យុត្តកា ខន្ធា មហាភូតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសម្បយុត្តញ្ច ចិត្តវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

[១២៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ...ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

បច្ចយវារៈ

[១២៤] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ១ . . . ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងពួកមហាភូត ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសម្បយុត្តញ្ច ចិត្តវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសម្បយុត្តញ្ច ចិត្តវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តោ ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចិត្តសម្បយុត្តេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។

[១២៥] ចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ឯកំ បដិច្ចសទិសំ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតា ខន្ធា កាយាយតនំ . . . វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសម្បយុត្តញ្ច ចិត្តវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ។

[១២៥] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ១ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ នឹងកាយាយតនៈ . . . ពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតនៈផង

ទ្វេ ខន្ធេ . . . កាយវិញ្ញាណសហគតំ . . . ចិត្តសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ សង្ខិត្តំ ។

[១២៦] ហេតុយា នវ អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា នវ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ ឆ និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ នវ ។ បេ ។ អវិគតេ នវ ។

[១២៧] ចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា តីណិ បដិច្ចសទិសា ។ ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ឯកំ មហាភូតំ យាវ អសញ្ញសត្តា ។ ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតា ខន្ធា កាយាយតនំ . . . វត្ថុំ បច្ចយា អហេតុកា ចិត្តសម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិ វត្ថុំ បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តោ ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ

នឹងខន្ធ ២ . . . ដែលប្រទូរ្បំដោយកាយវិញ្ញាណ . . . ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃ បដិសន្ធិ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[១២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១២៧] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ច- វារៈដែរ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើត ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មហាភូត ១ រហូត ដល់ពួកអសញ្ញ- សត្វ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើត ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រទូរ្បំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ នឹងកាយាយតនៈ . . . ពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាចិត្តសម្បយុត្ត ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលប្រទូរ្បំ ដោយវិចិកិច្ឆា ប្រទូរ្បំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ចិត្តសម្បយុត្ត- ធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង

៩៩

នហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អហេតុកា ចិត្តសម្បយុត្តកា ខន្ធា មហាភូតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសម្បយុត្តញ្ច ចិត្តវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . កាយវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច កាយាយតនញ្ច បច្ចយា . . . អហេតុកំ ចិត្តសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ ឯវំ ទ្វេ បញ្ហា បវត្តិប្បដិសន្ធិ កាតព្វា ។ សង្ខិត្តំ ។

[១២៨] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ តីណិ នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ នបុរេជាតេ នវ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ នកម្មេ ចត្តារិ នវិបាកេ នវ នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ចត្តារិ

ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាចិត្តសម្បយុត្ត ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងពួកមហាភូត ។ ចិត្ត-សម្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នឹងចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលប្រទាំ្បដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតនៈផង នឹងខន្ធ ២ . . . ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលប្រទាំ្បដោយកាយវិញ្ញាណផង នឹងកាយា-យតនៈផង . . . ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងអហេតុកក្ខន្ធ ១ ជាចិត្តសម្ប-យុត្តផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ មោហៈ ដែលប្រទាំ្បដោយវិចិកិច្ឆា ប្រទាំ្បដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែក នឹងពួក ខន្ធ ដែលប្រទាំ្បដោយវិចិកិច្ឆា ប្រទាំ្បដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងវត្ថុផង ។ ប្រស្នា ២ យ៉ាង និងបវត្តិប្បដិសន្ធិ អ្នកប្រាជ្ញ គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[១២៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤

នមគ្គេ នវ នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

[១២៩] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . . នកម្មេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

[១៣០] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ តីណិ ។ បេ ។ . . . មគ្គេ តីណិ ។ បេ ។ . . . អវិគតេ នវ ។

និស្សយវារោ បច្ចយវារសទិសោ ។

សំសដ្ឋវារោ

[១៣១] ចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ[១] ។

[១៣២] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អធិបតិយា ឯកំ សព្វត្ថ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

[១៣៣] នហេតុយា ឯកំ នអធិបតិយា

១ ម. បដិសន្ធិក្ខណេ ។

ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១២៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៣០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។ . . . ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ។ . . . ក្នុងអវិគ-តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

និស្សយវារៈ ដូចគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ ។

សំសដ្ឋវារៈ

[១៣១] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ប្រឡំ នឹងចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ប្រឡំ នឹងចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ១ នឹងខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។

[១៣២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១៣៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ

ឯកំ នបុរេជាតេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ឯកំ នអាសេវនេ ឯកំ នកម្មេ ឯកំ នវិបាកេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមគ្គេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។

ឯវំ ឥតរេ ទ្វេ គណនាបិ សម្បយុត្តវារោបិ កាតព្វា ។

បញ្ហាវារោ

[១៣៤] ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្ប-យុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្ត-សម្បយុត្តា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ច-យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសម្បយុត្តា ហេតូ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុ-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ច ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសម្បយុត្តា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។

មានវារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ការរាប់ទាំង ២ យ៉ាង ក្រៅពីនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១៣៤] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកចិត្តសម្បយុត្តហេតុ ជាបច្ច័យ គឺ ជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកចិត្តសម្បយុត្តហេតុ ជាបច្ច័យ គឺ ជាបដិសន្ធិ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកចិត្តសម្បយុត្តហេតុ ជាបច្ច័យ គឺ ជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣៥] ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទានំ . . . សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ . . . ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ . . . អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ បហីនេ កិលេសេ . . . វិក្ខម្ភិតេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណេ កិលេសេ ជានន្តិ ចិត្តសម្បយុត្តេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ចេតោបរិយញ្ញាណេន ចិត្តសម្បយុត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ ជានាតិ អាកាសានញ្ចាយតនំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស ចិត្តសម្បយុត្តា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មុបគញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ គោត្រភុស្ស វោទានស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អាវជ្ជនាយ

[១៣៩] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ នូវទាន . . . នូវសីល . . . បុគ្គល ធ្វើ នូវឧបោសថកម្ម ពិចារណា នូវឧបោសថកម្មនោះ ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកកុសលនោះ ទោមនស្ស កើតឡើង នូវពួកកុសល ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន . . . ចេញ អំពីឈាន នូវឈាន . . . ពួកព្រះអរិយៈ ចេញ អំពីមគ្គ ពិចារណា នូវមគ្គ ពិចារណា នូវផល នូវពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ . . . ពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹង នូវពួកកិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន នូវពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន

អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ . . . ចិត្តវិប្បយុត្តេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស-ហគតានំ ខន្ធានំ ផោដ្ឋព្វាយតនំ . . . ចិត្តវិប្បយុត្តា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មុបគញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជ-នាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៣៦] ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ទានំ . . . សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ . . . តំ គរុំ កត្វា បច្-ចវេក្ខតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ បុព្វេ . . . ឈានា . . . អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ គរុំ កត្វា . . . ផលំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ ចិត្តសម្បយុត្តេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា អស្សា-ទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ ចិត្តសម្បយុត្តា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ . . . នូវចិត្តវិប្បយុត្តក្ខន្ធ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រទ្បំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ . . . ពួកចិត្តវិប្បយុត្តក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១៣៦] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ នូវទាន . . . នូវសីល . . . នូវឧបោសថកម្ម . . . ធ្វើ នូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ កើតឡើង ក្នុងកាលមុន . . . អំពីឈាន . . . ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ នូវមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព . . . ធ្វើ នូវផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា បុគ្គល ធ្វើ នូវពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ចិត្តសម្បយុត្តាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អធិ-
បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ ចិត្តសម្ប-
យុត្តា អធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អធិបតិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្ប-
យុត្តស្ស ច ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ ចិត្តសម្បយុត្តា
អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច
រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តោ
ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អរិយា និព្វានំ គរុំ កត្វា
បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ គោត្រភុស្ស វោទានស្ស មគ្គស្ស
ផលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ . . .
ចិត្តវិប្បយុត្តេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ
តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៣៧] ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្ប-
យុត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
បុរិមា ចិត្តសម្បយុត្តា ខន្ធា ។ បេ ។ ផលសមា-
បត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សមនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ ចិត្តសម្បយុត្តាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ ចិត្តសម្បយុត្តាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើ នូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ . . . បុគ្គល ធ្វើ នូវពួកចិត្តវិប្បយុត្តក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[១៣៧] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ មុន ៗ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ

សត្ត បដិច្ចសទិសា បញ្ហា យថា នត្ថិ ។ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឆ បដិច្ចសទិសា ។ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សត្ត បច្ចយវារសទិសា បញ្ហា យថា នត្ថិ ។

[១៣៨] ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ មានំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋឹ គណ្ហាតិ សីលំ . . . ។ បេ ។ បត្ថនំ . . . កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ បាណំ ហនតិ សង្ឃំ ភិន្ទតិ សទ្ធា ។ បេ ។ កាយិកំ ទុក្ខំ សទ្ធាយ ។ បេ ។ មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ ឧតុំ . . . ភោជនំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ សង្ឃំ ភិន្ទតិ ឧតុ . . . ភោជនំ . . .

ប្រស្នា ៧ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ តំណ មិនមានទេ ។ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ មានប្រស្នា ៦ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ មានប្រស្នា ៧ ដូចគ្នានឹងបច្ចយ-វារៈដែរ តំណ មិនមានទេ ។

[១៣៨] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ហើយឲ្យ នូវទាន ។ បេ ។ ដំឡើង នូវមានះ ប្រកាន់ នូវទិដ្ឋិ នូវសីល . . . ។ បេ ។ នូវសេចក្ដីប្រាថ្នា . . . នូវកាយិកសុខ . . . អាស្រ័យ នូវកាយិកទុក្ខ ហើយឲ្យ នូវទាន ។ បេ ។ សម្លាប់ នូវសត្វ បំបែក នូវសង្ឃ សទ្ធា ។ បេ ។ កាយិកទុក្ខ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ។ បេ ។ នៃមគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូប-និស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ នូវរដូវ . . . នូវភោជន . . . បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យ នូវទាន ។ បេ ។ បំបែក នូវសង្ឃ រដូវ . . . ភោជន . . .

សេជាសជំ សទ្ធាយ ។ បេ ។ ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៣៩] ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេ-ជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ផោដ្ឋព្វាយតនំ . . . ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ កាយាយតនំ . . . វត្ថុ ចិត្តសម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤០] ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សង្ខិត្តំ ឯកំ ។ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ ។

[១៤១] ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុ-ត្តស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា ចិត្តសម្បយុត្តា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ។ បេ ។ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៣៩] ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ . . . ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ . . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[១៤០] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ សេចក្តីបំប្រួញ មានវារៈ ១ ។ ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ១ ។

[១៤១] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចិត្តសម្បយុត្តចេតនា (ចេតនា ដែលប្រកបដោយចិត្ត) ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

នានាខណិកា ចិត្តសម្បយុត្តា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា ចិត្តសម្បយុត្តា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នានាខណិកា ចិត្តសម្បយុត្តា ចេតនា កដត្តារូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ច ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា ចិត្តសម្បយុត្តា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នានាខណិកា ចិត្តសម្បយុត្តា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤២] ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[១៤៣] ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស

ឯនានាខណិកៈ គឺ ចិត្តសម្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចិត្តសម្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចិត្តសម្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចិត្តសម្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចិត្តសម្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១៤២] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៤៣] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ

អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ កពឡិង្ការោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៤] ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ កដត្តារូបំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ចិត្តសម្បយុត្តោ ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ច ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយិន្ទ្រិយញ្ច សុខិន្ទ្រិយញ្ច កាយិន្ទ្រិយញ្ច ទុក្ខិន្ទ្រិយញ្ច កាយវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ ។

[១៤៥] ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស

នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ កពឡិង្ការាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[១៤៨] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ឧបេក្ខិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយក្តី សុខិន្ទ្រិយក្តី កាយិន្ទ្រិយក្តី ទុក្ខិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១៤៩] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌

ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ចិត្តសម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយតនំ . . . វត្ថុ ចិត្តសម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៦] ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ បដិច្ចសជិសំ ។ ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ច ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិច្ចសជិសំ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្ដីបំប្រួញ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ... វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[១៤៦] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្ដីបំប្រួញ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សេចក្ដីបំប្រួញ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ

១១០

សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ចិត្តសម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ . . . បុរេជាត-សទិសំ ។ ចិត្តសម្បយុត្តោ ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ ចក្ខុវិញ្ញាណ-សហគតោ ឯកោ ខន្ធោ ច ចក្ខាយតនញ្ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ . . . កាយាយតនំ ចិត្តសម្បយុត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ . . . ទ្វេ ខន្ធា . . . បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសម្បយុត្តោ ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតា ចិត្តសម្បយុត្តា ខន្ធា ច មហាភូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ បច្ឆាជាតា ចិត្តសម្បយុត្តកា ខន្ធា ច កពឡិង្ការោ អាហារោ ច ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ចិត្តសម្បយុត្តកា ខន្ធា ច រូបជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈ នៃបដិ-សន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង . . . ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី នៃខន្ធ ២ . . . កាយាយតនៈក្តី ចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី នៃខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ២ . . . មានបដិសន្ធិដែរ ។ ចិត្ត-សម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួកចិត្តសម្បយុត្តក្ខន្ធក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មានបដិសន្ធិដែរ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កពឡិង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី រូបជីវិ-តិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[១៤៧] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ទ្វេ អធិ-
បតិយា ចត្តារិ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហ-
ជាតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញេ ឆ និស្សយេ សត្ត ឧបនិស្ស-
យេ ទ្វេ បុរេជាតេ ឯកំ បច្ឆាជាតេ ឯកំ អាសេវនេ
ឯកំ កម្មេ តីណិ វិបាកេ តីណិ អាហារេ ចត្តារិ
ឥន្ទ្រិយេ ឆ ឈានេ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ
ឯកំ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថិយា សត្ត នត្ថិយា ឯកំ
វិគតេ ឯកំ អវិគតេ សត្ត ។

[១៤៨] ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ
ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ច
ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ
ចិត្តវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១៤៨] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ផង នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អា-
រម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសម្បយុត្តោ ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ
ច ធម្មា ចិត្តសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្ត-
សម្បយុត្តោ ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា ចិត្តវិប្បយុ-
ត្តស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៩] នហេតុយា សត្ត នអារម្មណេ សត្ត
នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តរេ សត្ត នសមនន្តរេ សត្ត
នសហជាតេ ធ នអញ្ញមញ្ញេ ធ ននិស្សយេ ធ
នឧបនិស្សយេ សត្ត នបុរេជាតេ សត្ត សព្វត្ថ សត្ត
នសម្បយុត្តេ ធ នវិប្បយុត្តេ បញ្ច នោអត្ថិយា ចត្តារិ
នោនត្ថិយា សត្ត នោវិគតេ សត្ត នោអវិគតេ ចត្តារិ ។

[១៥០] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . . នអ-
ធិបតិយា តីណិ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ
នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ តីណិ សព្វត្ថ តីណិ

ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេ-ជាតប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ក្តី ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត-វិប្បយុត្តធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[១៤៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

[១៥០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៣

នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

[១៨១] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ . . . អធិបតិយា ចត្តារិ ។ អនុលោមមាតិកា កាតព្វា ។ . . . អវិគតេ សត្ត ។

ចិត្តសម្បយុត្តទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ចិត្តសំសដ្ឋទុកំ

បដិច្ចវារោ

[១៨២] ចិត្តសំសដ្ឋំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ ចិត្ត-សំសដ្ឋំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តវិសំសដ្ឋោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។

ចិត្តសំសដ្ឋទុកំ យថា ចិត្តសម្បយុត្តទុកំ ឯវំ កាតព្វំ និន្នាណាករណំ ។

ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៥១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ . . . ។ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

ចប់ ចិត្តសម្បយុត្តទុកៈ ។

ចិត្តសំសដ្ឋទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៥២] ចិត្តសំសដ្ឋធម៌[១] (ធម៌ដែលច្រឡំដោយចិត្ត) អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ . . . មានបដិសន្ធិដែរ ។ ចិត្តវិសំសដ្ឋធម៌[២] (ធម៌ដែលប្រាសចាកការច្រឡំដោយចិត្ត) អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាបដិសន្ធិ អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋក្ខន្ធ ។

ចិត្តសម្បយុត្តទុកៈ យ៉ាងណា ចិត្តសំសដ្ឋទុកៈ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនោះដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។

---

១ គឺវេទនាខន្ធ , សញ្ញាខន្ធ និងសង្ខារក្ខន្ធ ។ ២ គឺរូប និងនិព្វាន ។

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកំ

បដិច្ចវារោ

[១៨៣] ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាភូតំ . . . មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ កដត្តា ច រូបំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈ
បដិច្ចវារៈ

[១៥៣] *ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌*[១] (ធម៌មានចិត្តជាសមុដ្ឋាន) *អាស្រ័យនូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ . . . មហាភូត ១ ជាចិត្តសមុដ្ឋាន . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌*[២] (ធម៌មិនមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន) *អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ . . . ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ*

---
១ គឺវេទនាខន្ធ ។ ២ គឺ ចិត្ត , រូបដ៏វិសេស និងនិព្វាន ។

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកេ បដិច្ចវារោ

ចិត្តំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ចិត្តំ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ឯកំ មហាភូតំ . . . មហាភូតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានា ខន្ធា ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច កដត្តារូបំ

កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត វត្ថុ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ចិត្ត អាស្រ័យ នូវវត្ថុ . . . មហាភូត ១ . . . កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង

បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ឧបាទារូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ចិត្តំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។

[១៥៤] ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ។

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវវត្ថុផង ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ . . . ។

[១៥៤] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ជាបដិសន្ធិ អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។

១១៧

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកេ បដិច្ចវារោ

នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានា ខន្ធា ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ចិត្តំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈ បដិច្ចវារៈ

ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ . . . ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវវត្ថុផង ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង

ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។

[១៥៥] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អធិបតិយា បញ្ច អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ នវ និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ បុរេជាតេ បញ្ច អាសេវនេ បញ្ច កម្មេ នវ វិបាកេ នវ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ នវ មគ្គេ នវ សម្បយុត្តេ នវ សព្វត្ថ នវ អវិគតេ នវ ។

[១៥៦] ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាភូតំ . . . មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ

ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២...។

[១៥៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៥៦] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ១ ជាចិត្តសមុដ្ឋាន នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ . . . ជាមហាភូត ១ ចិត្តសមុដ្ឋាន . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ឧបាទារូបក្តី អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌

១១៩

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកេ បដិច្ចវារោ

ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ កដត្តា ច រូបំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ចិត្តំ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ឯកំ មហាភូតំ យាវ អសញ្ញសត្តា កាតព្វា ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ ។ បេ ។ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានា ខន្ធា វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា

ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាចិត្តសមុដ្ឋាន ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្តក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ១ ជាចិត្តសមុដ្ឋាន នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ បេ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត វត្ថុ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ចិត្ត អាស្រ័យ នូវវត្ថុ មហាភូត ១ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្ត ។ បេ ។ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ

អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច កដត្តារូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ចិត្តំ ។

គឺ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ១ ជាចិត្តសមុដ្ឋានផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ . . . មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវចិត្តផង ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវវត្ថុផង ។

ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្ត-សមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ឧហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តស-មុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។

[១៤៧] ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋា-នោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាភូតំ . . . មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្ត-សមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណប្បច្ចយា បដិ-សន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ បដិច្ច កដត្តា-រូបំ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសមុដ្ឋា-នោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខ-ណេ ចិត្តំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ចិត្តំ បដិច្ច វត្ថុ ឯកំ មហាភូតំ យាវ អសញ្ញសត្តា ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអា-រម្មណប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ . . . ។

[១៥៧] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ នូវមហាភូត ១ ជាចិត្តសមុដ្ឋាន . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ឧបាទារូបក្តី អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត វត្ថុ អាស្រ័យ នូវចិត្ត មហាភូត ១ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត ។

ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ចិត្តញ្ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោ-ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច កដត្តារូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ សង្ខិត្តំ ។

[១៤៨] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ ឆ នអ-ធិបតិយា នវ នអនន្តរេ ឆ នសមនន្តរេ ឆ នអញ្ញ-មញ្ញេ ឆ នឧបនិស្សយេ ឆ នបុរេជាតេ នវ នបច្ឆា-ជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ នកម្មេ ចត្តារិ នវិបាកេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឆ នមគ្គេ នវ នសម្បយុត្តេ ឆ នវិប្បយុត្តេ ឆ នោ-នត្ថិយា ឆ នោវិគតេ ឆ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសមុដ្ឋាន-ធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អា-ស្រ័យ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវពួកមហាភូតផង ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្ត-សមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអា-រម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្ត-សមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[១៥៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[១៥៩] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ឆ . . . នអធិបតិយា នវ នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ បញ្ច នសម្បយុត្តេ ឆ នវិប្បយុត្តេ បញ្ច នោនត្ថិយា ឆ នោវិគតេ ឆ ។

[១៦០] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ . . . អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ បុរេជាតេ បញ្ច អាសេ-វនេ បញ្ច ឈានេ តីណិ មគ្គេ តីណិ អវិគតេ នវ ។

សហជាតវារោ បដិច្ចវារសទិសោ ។

បច្ចយវារោ

[១៦១] ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តស-មុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ បដិច្ច-សទិសា ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា នោ-ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ បដិច្ចសទិសា ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តស-មុដ្ឋានា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។

[១៥៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[១៦០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បច្ចយវារៈ

[១៦១] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។

នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេ បដិច្ចសទិសា ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ បដិច្ចសទិសា ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ តីណិបិ កាតព្វា បដិច្ចសទិសា ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា បដិច្ចសទិសា ។

[១៦២] ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា តីណិ បដិច្ចសទិសា ។

ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តសមុដ្ឋាន-ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ វារៈ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នឹងនោចិត្តសមុដ្ឋាន-ធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . វារៈ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នឹងវត្ថុផង វារៈ ៣ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត-សមុដ្ឋានធម៌ផង នឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-តុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិ-សន្ធិចុះ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[១៦២] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

១២៨

នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ . . . វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា កាយវិញ្ញាណំ . . . ចិត្តំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា កាយាយតនំ . . . វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈផង នឹងកាយាយតនៈផង . . . ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខុវិញ្ញាណ នឹងកាយវិញ្ញាណ. . . ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ មានវារៈ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ នឹងកាយាយតនៈ. . . ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២. . . ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២. . . វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង

អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតេ ខន្ធេ ច ចក្ខាយតនញ្ច បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយវិញ្ញាណសហគតេ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . កាយវិញ្ញាណសហគតំ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ សង្ខិត្តំ ។

[១៦៣] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អធិបតិយា នវ សព្វត្ថ នវ អវិគតេ នវ ។

[១៦៤] ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា សព្វេ នវបិ បញ្ហា កាតព្វា បដិច្ចវារសទិសា បញ្ចវិញ្ញាណម្បិ កាតព្វំ តីណិយេវ មោហោ ។

[១៦៥] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ ឆ នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ ឆ នសមនន្តរេ ឆ នអញ្ញមញ្ញេ

ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលប្រទ្បំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតនៈផង ដែលប្រទ្បំដោយកាយ-វិញ្ញាណ . . . ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នឹងវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលប្រទ្បំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតនៈផង នឹងខន្ធ ២ . . . ដែលប្រទ្បំដោយកាយវិញ្ញាណ . . . ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិដែរ សេចក្តីបំព្រួញ ។

[១៦៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៦៤] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ បច្ច័យទាំងអស់ក្តី បញ្ហាទាំង ៩ ក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ឲ្យដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈចុះ ឯបញ្ចវិញ្ញាណ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ មានវារៈ ៣ និងមោហៈដែរ ។

[១៦៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ

ឆ នឧបនិស្សយេ ឆ នបុរេជាតេ នវ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ នកម្មេ ចត្តារិ នវិបាកេ នវ នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ នវ នមគ្គេ នវ នសម្បយុត្តេ ឆ នវិប្បយុត្តេ ឆ នោនត្ថិយា ឆ នោវិគតេ ឆ ។

ឯវំ ឥតរេ ទ្វេ គណនាបិ និស្សយវារេបិ កាតព្វា ។

[១៦៦] ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ សំសដ្ឋំ ចិត្តំ បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ សំសដ្ឋា សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

មានវារៈ ៦ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

ការរាប់ទាំង ២ យ៉ាង ក្រៅនេះក្តី និស្សយវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ ។

[១៦៦] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ប្រឡំ នឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ប្រឡំ នឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ នឹងខន្ធ ២ . . . មានបដិសន្ធិដែរ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ប្រឡំនឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ជាបដិសន្ធិ ប្រឡំ នឹងពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ប្រឡំ នឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ប្រឡំ នឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ នឹងខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ប្រឡំ នឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ជាបដិសន្ធិ ប្រឡំ នឹងចិត្ត ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ប្រឡំ នឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នឹងនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

ចិត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ សង្ខិត្តំ ។

[១៦៧] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច សព្វត្ថ បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

[១៦៨] ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្ត-សមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា បញ្ច បញ្ហា កាតព្វា តីណិ មោហោ ។

[១៦៩] នហេតុយា បញ្ច នអធិបតិយា បញ្ច នបុរេជាតេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ បញ្ច នឈានេ បញ្ច នមគ្គេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ បញ្ច ។

ឯវំ ឥតរេ ទ្វេ គណនាបិ សម្បយុត្តវារោបិ កាតព្វា ។

បញ្ហាវារោ

[១៧០] ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានា ហេ-តូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន

គឺ ខន្ធ ២ ប្រឡំ នឹងចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២... ជាបដិសន្ធិ សេចក្ដីបំប្រួញ ។

[១៦៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[១៦៨] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ប្រឡំ នឹងចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ បញ្ហា ៥ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ មានវារៈ ៣ មានមោហៈដែរ ។

[១៦៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

ការរាប់ទាំង ២ យ៉ាង ក្រៅនេះក្ដី សម្បយុត្តវារៈក្ដី បណ្ឌិត
គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១៧០] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានហេតុ ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ

១២៩

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកេ បញ្ហាវារោ

បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានា ហេតូ ចិត្តស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានា ហេតូ ចិត្តស្ស កដត្តា ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។

[១៧១] ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ អារព្ភ ចិត្តសមុដ្ឋានា ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ មូលំ កាតព្វំ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ អារព្ភ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ មូលំ កាតព្វំ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ អារព្ភ ចិត្តសមុដ្ឋានា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ គោត្រភុស្ស វោទានស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ . . . នោចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ

គឺ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានហេតុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានហេតុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។

[១៧១] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ . . . នូវពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ

តំ អារព្ភ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ ចេតោបរិយញ្ញាណេន នោចិត្តសមុដ្ឋានចិត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ ជានាតិ អាកាសានញ្ចាយតនំ . . . អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ . . . រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ផោដ្ឋព្វាយតនំ . . . នោចិត្តសមុដ្ឋានា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មុបគញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ បបមកមនសិសំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ . . . នោចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ។ សង្ខិត្តំ ។ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ផោដ្ឋព្វាយតនំ . . . នោចិត្តសមុដ្ឋានា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវខន្ធនោះ បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹង នូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្តជានោចិត្តសមុដ្ឋាន ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ចាយតនៈ . . . អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ . . . រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ . . . ពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ដូចគ្នានឹងដំណើរទី ១ ដែរ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ . . . នូវពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ . . . ពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ ។ បេ ។ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច នោ-
ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ អរិយា និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ បឋមកមនសិករំ
នោចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។
អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា
ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ និព្វេន ចក្ខុនា . . . រូបាយតនំ
ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ ផោដ្ឋព្វា-
យតនំ . . . នោចិត្តសមុដ្ឋានា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស
។ បេ ។ អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋា-
នោ ច ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ អារព្ភ កាតព្វា ។

[១៧២] ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណា-
ធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា ចិត្តសមុដ្ឋានា ខន្ធា
ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានា អធិបតិ

នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋាន-ធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ដូចដំណើរទី ១ ដែរ បុគ្គល ឃើញ នូវពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធជាមិនទៀង ។ បេ ។ បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្ត-កក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវខន្ធនោះ ដោយទិព្វចក្ខុ . . . រូបា-យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ផោដ្ឋព្វា-យតនៈ . . . ពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ ។ បេ ។ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្ម-ណប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ បណ្ឌិត គប្បីប្រារព្ធ ហើយធ្វើផងចុះ ។

[១៧២] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្ម-ណាធិបតិ គឺ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវពួកចិត្តស-មុដ្ឋានក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានាធិបតិ

សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ តីណិបិ អារម្មណាធិប-តិបិ សហជាតាធិបតិបិ កាតព្វា ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អរិយា និព្វានំ គរុំ កត្វា ។ បេ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋា-នោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ច-យេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរិយា និព្វានំ គរុំ កត្វា ។ បេ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិ-នន្ទតិ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតា-ធិបតិ នោចិត្តសមុដ្ឋានា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ច-យេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អរិយា និព្វានំ គរុំ កត្វា ។ បេ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា ។ បេ ។ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៣ ក្តី អារម្មណាធិបតិក្តី សហជាតាធិបតិក្តី បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ ពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើ នូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ។ បេ ។ ត្រេកអរ រីករាយ ព្រោះធ្វើ នូវពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើ នូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ។ បេ ។ ត្រេកអរ រីករាយ ព្រោះធ្វើ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព រាគៈ កើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ នោចិត្តសមុដ្ឋានាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើ នូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ។ បេ ។ ធ្វើ នូវពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ។ បេ ។ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ។

ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្ត-សមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ តីណិ អារម្មណាធិបតិយេវ ។

[១៧៣] ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ វុដ្ឋានំ នត្ថិ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមំ បុរិមំ ចិត្តំ បច្ឆិមស្ស ។ បេ ។ និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយ-តនំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឥតរេ ទ្វេ គណនា ឥមស្ស សទិសាយេវ កាតព្វា ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តស-មុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ កាតព្វា វុដ្ឋានំ នត្ថិ ។

[១៧៤] ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិច្ចសទិសំ ។ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិច្ចសទិសំ ។ និស្ស-យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចយសទិសំ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ មានវារៈ ៣ ជាអារម្មណាធិបតិដដែល ។

[១៧៣] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ វុដ្ឋាន មិនមានទេ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត មុន ៗ នៃចិត្ត ក្រោយ ៗ ។ បេ ។ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាលចេញអំពីនិរោធ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ការរាប់ ទាំង ២ យ៉ាង ក្រៅពីនេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យដូចគ្នានឹងសមនន្តរប្បច្ច័យនេះដែរ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ពួកបច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ វុដ្ឋាន មិនមានទេ ។

[១៧៤] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ដូចគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ ។

[១៧៥] ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ តីណិ បញ្ហា កាតព្វា ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ ឧតុំ . . . ភោជនំ . . . សេនាសនំ . . . ចិត្តំ ឧបនិស្សាយ ធានំ ទេតិ ។ បេ ។ សង្ឃំ ភិន្ទតិ ឧតុ . . . ភោជនំ . . . សេនាសនំ . . . ចិត្តំ ចិត្តស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ ឧតុំ . . . ភោជនំ . . . សេនាសនំ . . . ចិត្តំ ឧបនិស្សាយ ធានំ ទេតិ ។ បេ ។ សង្ឃំ ភិន្ទតិ ឧតុ . . . ភោជនំ . . . សេនាសនំ . . . ចិត្តំ សទ្ធាយ ។ បេ ។ មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច

[១៧៥] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ មានវារៈ ៣ ប្រស្នា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ នូវរដូវ . . . នូវភោជន . . . នូវសេនាសនៈ . . . បុគ្គល អាស្រ័យ នូវចិត្ត ហើយឲ្យនូវទាន ។ បេ ។ បំបែក នូវសង្ឃ រដូវ . . . ភោជន . . . សេនាសនៈ . . . ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ នូវរដូវ . . . នូវភោជន . . . នូវសេនាសនៈ . . . បុគ្គល អាស្រ័យ នូវចិត្ត ហើយឲ្យនូវទាន ។ បេ ។ បំបែក នូវសង្ឃ រដូវ . . . ភោជន . . . សេនាសនៈ . . . ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ។ បេ ។ នៃមគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង

នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ ឧតុំ . . . ភោជនំ . . . សេនាសនំ . . . ចិត្តំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ សង្ឃំ ភិន្ទតិ ឧតុ . . . ភោជនំ . . . សេនាសនំ . . . ចិត្តំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូប-និស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ តីណិ ។

[១៧៦] ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ ចិត្តសមុដ្ឋានេ រូបេ ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វេ អនិច្ចតោ វិ-បស្សតិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ បុរេជា-តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ផោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណ-សហគតានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ នូវរដូវ . . . នូវភោជន . . . នូវសេនាសនៈ . . . បុគ្គល អាស្រ័យ នូវចិត្ត ហើយឲ្យ នូវទាន ។ បេ ។ បំបែក នូវសង្ឃ រដូវ . . . ភោជន . . . សេនាសនៈ . . . ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។

[១៧៦] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។ បេ ។ បុគ្គល ឃើញ នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ ចិត្ត-សមុដ្ឋានេ រូបេ ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វេ អនិច្ចតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ផោដ្ឋ-ព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ច-យោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ ចិត្តសមុដ្ឋានេ រូបេ ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វេ អនិច្ចតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោត-ធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ច-យោ ផោដ្ឋព្វាយតនំ . . . ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ច-យោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេ-ជាតំ ចក្ខុំ ។ បេ ។ វត្ថុំ . . . កាយំ . . . រូបេ ។ បេ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។ បេ ។ បុគ្គល ឃើញ នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវផោដ្ឋព្វៈនោះ បុគ្គល ឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។ បេ ។ បុគ្គល ឃើញ នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវផោដ្ឋព្វៈនោះ បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ...។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ...។ បេ ។ នូវវត្ថុ...នូវកាយ...នូវពួករូប ។ បេ ។

១៣៧

ផោដ្ឋព្វេ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ តំ អារព្ភ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ផោដ្ឋព្វា-យតនំ . . . ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុ-វិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ . . . វត្ថុ ចិត្តស្ស បុរេ-ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ផោដ្ឋព្វាយតនំ . . . ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខា-យតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ កាយាយ-តនំ . . . វត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ច-យេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តស-មុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស បុរេជា-តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។

នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវផោដ្ឋព្វៈនោះ បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ . . . ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ . . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ . . . ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ . . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។

តំ អារព្ភ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ជិវ្ហេន ចក្ខុនា . . . ជិវ្ហាយ សោតធាតុយា . . . រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ ផោដ្ឋព្វាយតនំ . . . ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ កាយាយតនំ . . . វត្ថុ ចិត្តស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាយតនញ្ច វត្ថុ ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ផោដ្ឋព្វាយតនញ្ច . . . ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាយតនញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ផោដ្ឋព្វាយតនញ្ច កាយាយតនញ្ច . . . ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាយតនញ្ច វត្ថុ ច ចិត្តស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ផោដ្ឋព្វាយតនញ្ច

ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ ដោយទិព្វចក្ខុ . . . ដោយទិព្វសោតធាតុ . . . រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ផោដ្ឋព្វាយតនៈ . . . ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង កាយាយតនៈ . . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ រូបាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី . . . រូបាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី កាយាយតនៈក្តី . . . ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ រូបាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី

វត្ថុ ច . . . ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាយតនញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានំ ផោដ្ឋព្វាយតនញ្ច កាយាយតនញ្ច . . . ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាយតនញ្ច វត្ថុ ច ចិត្តស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ផោដ្ឋព្វាយតនញ្ច វត្ថុ ច . . . ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាយតនញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ផោដ្ឋព្វាយតនញ្ច . . . ។

[១៧៧] ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា ចិត្តសមុដ្ឋានា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥមិនាការេន បច្ឆាជាតោ វិត្ថារេតព្វោ ។ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ ។

វត្ថុក្តី . . . រូបាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី កាយាយតនៈក្តី . . . ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ រូបាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី វត្ថុក្តី . . . រូបាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី . . . ។

[១៧៧] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ឯបច្ឆាជាត បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ តាមអាការនេះឯង ។ ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៧៨] ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានា-ខណិកា ។ សហជាតា ចិត្តសមុដ្ឋានា ចេតនា សម្ប-យុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្ប-ច្ចយេន បច្ចយោ ។ នានាខណិកា ចិត្តសមុដ្ឋានា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា ចិត្តសមុដ្ឋា-នា ចេតនា ចិត្តស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នានា-ខណិកា ចិត្តសមុដ្ឋានា ចេតនា វិបាកស្ស ចិត្តស្ស កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តស-មុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសមុដ្ឋា-នស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា ចិត្តសមុដ្ឋានា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានា-នញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នានាខណិកា ចិត្តសមុដ្ឋានា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៨] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានចេតនា ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានចេតនា ជាបច្ច័យ នៃវិបាកចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១៧៩] ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ ។

[១៨០] ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ មូលំ កាតព្វំ ចិត្តសមុដ្ឋានា អាហារា ចិត្តស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានោ កពឡិង្ការោ អាហារោ ឥមស្ស នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ កាតព្វំ ចិត្តសមុដ្ឋានា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ នោចិត្តសមុដ្ឋានា អាហារា កដត្តារូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ កពឡីការោ អាហារោ ឥមស្ស នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ កាតព្វំ នោចិត្តសមុដ្ឋានា អាហារា

[១៧៩] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ។

[១៨០] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានាហារ ជាបច្ច័យ គឺ ជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានាហារ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កពឡិង្ការាហារ ជាចិត្តសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានាហារ ជាបច្ច័យ គឺ ជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានាហារ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអាហារប្បច្ច័យ កពឡិង្ការាហារ ជានោចិត្តសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានាហារ

សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ មូលំ កាតព្វំ បដិសន្ធិក្ខណេ នោចិត្តសមុដ្ឋានា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានា ច នោចិត្តសមុដ្ឋានា ច អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ មូលំ កាតព្វំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានា ច នោចិត្តសមុដ្ឋានា ច អាហារា កដត្តារូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច កពឡិង្ការោ អាហារោ ឥមស្ស នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ កាតព្វំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានា ច នោចិត្តសមុដ្ឋានា ច អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ គឺ ជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានាហារ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានាហារក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានាហារក្តី ជាបច្ច័យ គឺ ជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានាហារក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអាហារប្បច្ច័យ កពឡិង្ការាហារ ជាចិត្តសមុដ្ឋាន និងជានោចិត្តសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានាហារក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកេ បញ្ហាវារោ

[១៨១] ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ នោ-ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ នោចិត្ត-សមុដ្ឋានា ឥន្ទ្រិយា កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយិន្ទ្រិយំ កាយវិញ្ញាណស្ស រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ កដត្តា-រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ កាតព្វំ នោចិត្តសមុដ្ឋានា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ កាយិន្ទ្រិយំ . . . ។ មូលំ កាតព្វំ បដិសន្ធិ-ក្ខណេ នោចិត្តសមុដ្ឋានា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយ-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយិន្ទ្រិយំ . . . ។ ចិត្តសមុដ្ឋា-នោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានា ច

[១៨១] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ជានោចិត្តសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ពួកឥន្ទ្រិយ ជានោចិត្តសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ . . . ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ជានោចិត្តសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយ . . . ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី

នោចិត្តសមុដ្ឋានា ច ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុ-វិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ កាយិន្ទ្រិយញ្ច សុខិន្ទ្រិ-យញ្ច កាយិន្ទ្រិយញ្ច ទុក្ខិន្ទ្រិយញ្ច កាយវិញ្ញាណ-សហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ កាតព្វំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានា ច នោ-ចិត្តសមុដ្ឋានា ច ឥន្ទ្រិយា កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយ-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយិន្ទ្រិយំ . . . ។ មូលំ កាតព្វំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសមុដ្ឋានា ច នោចិត្តសមុដ្ឋានា ច ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧបេក្ខិន្ទ្រិ-យញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយិន្ទ្រិយញ្ច . . . ។ ឈា-នប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច ។

ជានោចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្ត-សមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ឧបេក្ខិន្ទ្រិយក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រទ្បំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិ-ន្ទ្រិយក្តី សុខិន្ទ្រិយក្តី កាយិន្ទ្រិយក្តី ទុក្ខិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រទ្បំដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ជានោ-ចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ឧបេក្ខិន្ទ្រិយក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ...។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ជាចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ជានោចិត្តសមុដ្ឋានក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តា-រូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ឧបេក្ខិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុ-វិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយក្តី ...។ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ជាបច្ច័យ ដោយ មគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[១៨២] ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆា-ជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្ត-សមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ ។ សង្ខិតំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ កដត្តារូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តំ វត្ថុស្ស វត្ថុ ចិត្តស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ចិត្តស្ស វិប្ប-យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា នោចិត្តសមុដ្ឋា-នា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តស-មុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្ប-ច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈ បញ្ហាវារៈ

[១៨២] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចិត្ត (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកនោចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។

សង្ខិត្តំ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។

[១៨៣] ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ

សេចក្តីបំប្រួញ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហ-ជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ចិត្តសមុដ្ឋាន-ធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្ប-យុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តស-មុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[១៨៣] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត និងអាហារ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត

បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិ-យំ ។ សង្ខិត្តំ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តស-មុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆា-ជាតំ ។ សហជាតោ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធោ . . . សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋា-នោ ច ធម្មា នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ច-យេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អា-ហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតា ខន្ធា ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ច-យេន បច្ចយោ កាយវិញ្ញាណសហគតា . . . ។ សហជាតា ចិត្តសមុដ្ឋានា . . . បច្ចយវារសទិសា

បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេ-ជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បាន ដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត និងអាហារ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហ-ជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ...សេចក្តីបំប្រួញ ។ ចិត្ត-សមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និង ឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខា-យតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដែលច្រឡំដោយ កាយវិញ្ញាណ...។ សហជាត គឺ ជាចិត្តសមុដ្ឋាន...ដូចបច្ចយវារៈដែរ

បដិសន្ធិបិ បវត្តិបិ កាតព្វា សព្វេសម្បិ បញ្ហានំ ។ បច្ឆាជាតា ចិត្តសមុដ្ឋានា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ចិត្តសមុដ្ឋានា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច កពឡីង្ការោ អាហារោ ច ឥមស្ស នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ចិត្តសមុដ្ឋានា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច រូបជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតោ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតោ . . . សង្ខិត្តំ ។ បច្ចយវារេ សហជាតវារសទិសោ សហជាតបដា សព្វេ កាតព្វា ។ នត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៨៤] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិបតិយា នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ នវ

បដិសន្ធិក្តី បវត្តិក្តី របស់ពួកប្រស្នាទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋាន-កាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកចិត្តស-មុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី កពឡិង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី រូប-ជីវិតិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ចិត្តស-មុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត ដែលប្រទ្បំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ . . . សេចក្តីបំប្រួញ ។ បច្ចយវារៈ ដូចគ្នានឹងសហជាតវារៈដែរ ឯសហជាតបទទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិគតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។

[១៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩

អញ្ញមញ្ញេ ន៍ និស្សយេ ន៍ ឧបនិស្សយេ ន៍ បុរេជាតេ ន៍ បច្ឆាជាតេ ន៍ អាសេវនេ ន៍ កម្មេ តីណិ វិបាកេ ន៍ សព្វត្ថ ន៍ ឥន្ទ្រិយេ ន៍ ឈានេ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ ន៍ ។ បេ ។ អវិគតេ ន៍ ។

[១៨៥] ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៨៥] ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ

នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៨៦] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ សព្វត្ថ នវ នោអវិគតេ នវ ។

[១៨៧] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . . នអធិបតិយា តីណិ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ នឧបនិស្សយេ តីណិ នមគ្គេ តីណិ នសម្បយុត្តេ ទ្វេ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

[១៨៨] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ . . . អធិបតិយា នវ ។ អនុលោមគណនា កាតព្វា ។ . . . អវិគតេ នវ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[១៨៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៨៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ...ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៨៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ ការរាប់ជាអនុលោម បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ។ . . . ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ចប់ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈ ។

ចិត្តសហភុទុកំ

បដិច្ចវារោ

[១៨៩] ចិត្តសហភុំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសហភុ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។ ចិត្តសហភុំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសហភូ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ នោចិត្តសហភុ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសហភូ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ កដត្តា ច រូបំ ។ ចិត្តសហភុំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ចិត្តសហភុ ច នោចិត្តសហភុ ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច កដត្តា ច រូបំ ។ នោចិត្តសហភុំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច នោចិត្តសហភុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ចិត្តំ បដិច្ច

ចិត្តសហភូទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៨៩] *ចិត្តសហភូធម៌[១] (ធម៌កើតជាមួយនឹងចិត្ត) អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភូក្ខន្ធ (ខន្ធកើតជាមួយនឹងចិត្ត) ១ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភូក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ . . . ។ នោចិត្តសហភូធម៌[២] (ធម៌មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត) អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភូក្តី អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសហភូក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសហភូក្ខន្ធ ។ ចិត្តសហភូធម៌ក្តី នោចិត្តសហភូធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូ និងជានោចិត្តសហភូក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភូក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភូក្ខន្ធ ១ ។ នោចិត្តសហភូធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភូ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត វត្ថុ*

១ គឺ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធ កាយវិញ្ញាណ និងវចីវិញ្ញត្តិ ។ ២ គឺ ចិត្ត រូប និងនិព្វាន ។

១៨៣

វត្ថុំ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ឯកំ មហាភូតំ . . . មហាភូតេ បដិច្ច នោចិត្តសហភុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ នោចិត្តសហភុំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសហភុ ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ ខន្ធា មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសហភុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។ នោចិត្តសហភុំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសហភុ ច នោចិត្តសហភុ ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសហភុ ច នោចិត្តសហភុ ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។ ចិត្តសហភុញ្ច នោចិត្តសហភុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសហភុ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា

អាស្រ័យ នូវចិត្ត ចិត្ត អាស្រ័យ នូវវត្ថុ នូវមហាភូត ១ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភុ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ ចិត្តសហភុធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុ និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នោចិត្តសហភុធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុ និងជានោចិត្តសហភុក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុ និងជានោចិត្តសហភុ និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ ចិត្តសហភុធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភុធម៌ផង នូវនោចិត្តសហភុធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង

ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចិត្តសហភូ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសហភុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។ ចិត្តសហភុញ្ច នោចិត្តសហភុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសហភូ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច នោចិត្តសហភុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសហភូ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច កដត្តារូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសហភូ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ចិត្តំ ចិត្តសហភូ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច នោចិត្តសភុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ ចិត្តសហភុញ្ច នោចិត្តសហភុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសហភុ ច នោចិត្តសហភុ ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . .

នូវខន្ធ ២...ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២...ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុ និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ។ នោចិត្តសហភុធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភុធម៌ផង នូវនោចិត្តសហភុធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភុ អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធផង នូវវត្ថុផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភុ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ។ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នោចិត្តសហភុធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភុធម៌ផង នូវនោចិត្តសហភុធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុ និងជានោចិត្តសហភុក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ...ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២...ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២...

ចិត្តសហភុទុកេ បដិច្ចវារោ

ចិត្តសហភុំ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ សង្ខិត្តំ ។

[១៩០] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អរូបំ សព្វំ ឧទ្ធរិតព្វំ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកសទិសំ ។ អធិបតិយា នវ មហាភូតា ឆសុបិ បញ្ហេសុ កាតព្វា អធិបតិយា តីសុ នត្ថិ ។ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ នវ និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ បុរេ-ជាតេ បញ្ច អាសេវនេ បញ្ច កម្មេ នវ សព្វត្ថ នវ អវិគតេ នវ ។

[១៩១] ចិត្តសហភុំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសហភុ ចិត្តសមុដ្ឋា-នញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិ-កិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ ឯវំ នវបិ បញ្ហា កាតព្វា អហេតុកន្តិ និយាមេតព្វំ យថា អនុលោមេ លព្ភតិ ឯវំ កាតព្វំ តីណិ មោហោ យថា ចិត្តសមុដ្ឋានទុកេ ឯវមេវ កាតព្វា ។

កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[១៩០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ អរូបទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីរើឡើង ឲ្យដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈចុះ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ពួកមហាភូត បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងបញ្ហាទាំង ៦ ចុះ ឯក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ (ពួកមហាភូត) មិនមានក្នុងបញ្ហាទាំង ៣ ទេ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៩១] ចិត្តសហភុធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ បញ្ហាទាំង ៩ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ គប្បីកំណត់ថាជាអហេតុកៈ ដែលធ្លាប់មានក្នុងអនុលោម យ៉ាងណា ត្រូវធ្វើ យ៉ាងនោះចុះ វារៈ ៣ និងមោហៈ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យដូចក្នុងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ ។

[១៩២] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ នវ នសមនន្តរេ នវ នអញ្ញមញ្ញេ នវ នឧបនិស្សយេ នវ នបុរេជាតេ នវ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ ។

[១៩៣] ចិត្តសហាភុំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហាភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា ចិត្តសហាភូ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសហាភូ ចេតនា ។ នោចិត្តសហាភុំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសហាភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា ពាហិរំ . . . អាហារ . . . ឧតុ . . . ។ នោចិត្តសហាភុំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហាភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតនា ។ ចិត្តសហាភុញ្ច នោចិត្តសហាភុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហាភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា ចិត្តសហាភូ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតនា ។

[១៩៤] នកម្មេ ចត្តារិ នវិបាកេ នវ នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ។

[១៩៥] ចិត្តសហាភុំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហាភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នឈានប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសហគតំ ។ បេ ។

[១៩២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៩៣] ចិត្តសហភូធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសហភូចេតនា អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសហភូក្ខន្ធ ។ នោចិត្តសហភូធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរៈ . . . អាហារ . . . រដូវ . . . ។ ចិត្តសហភូធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវចិត្ត ។ ចិត្តសហភូធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភូធម៌ផង នូវនោចិត្តសហភូធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសហភូក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ។

[១៩៤] ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១៩៥] ចិត្តសហភូធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសហភូធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ដែលច្រឡំដោយបញ្ចវិញ្ញាណ ។ បេ ។

[១៩៦] នឈានេ ន នមគ្គេ នវ នសម្បយុត្តេ នវ នវិប្បយុត្តេ ន នោនត្ថិយា នវ នោវិគតេ នវ ។

ឯវំ ឥតរេ ទ្វេបិ គណនា កាតព្វា ។

សហជាតវារោបិ បដិច្ចវារសទិសោ ។

បច្ចយវារោ

[១៩៧] ចិត្តសហភុំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ បដិច្ចសទិសា ។ នោចិត្តសហភុំ ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ ចិត្តំ បច្ចយា នោចិត្តសហភុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ បដិច្ចសទិសា សព្វេ មហាភូតា ។ នោចិត្តសហភុំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសហភុ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តសហភូ ខន្ធា បដិសន្ធិ សព្វេ មហាភូតា បដិច្ចសទិសា ។ នោចិត្តសហភុំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសហភុ ច នោចិត្តសហភុ ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុំ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច

[១៩៦] ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ការរាប់ ២ យ៉ាងក្រៅពីនេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ ។

សហជាតវារៈ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

បច្ចយវារៈ

[១៩៧] ចិត្តសហភុធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ នោចិត្តសហភុធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភុ និងបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ពួកមហាភូតទាំងអស់ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ ចិត្តសហភុធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធ និងបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ពួកមហាភូតទាំងអស់ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នោចិត្តសហភុធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុ និងជានោចិត្តសហភុ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ

ខន្ធា បដិសន្ធិ បដិច្ចសទិសា សព្វេ មហាភូតា ។ ចិត្ត-
សហភុញ្ច នោចិត្តសហភុញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសហភូ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធញ្ច
ចិត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសហភុ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច
រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច
បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ បដិច្ចស-
ទិសា សព្វេ មហាភូតា ។ ចិត្តសហភុញ្ច នោចិត្តស-
ហភុញ្ច ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសហភូ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា
នោចិត្តសហភុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ចិត្តសហភូ ខន្ធេ ច
វត្ថុញ្ច បច្ចយា ចិត្តំ ចិត្តសហភូ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច
បច្ចយា នោចិត្តសហភុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ
បដិច្ចសទិសា សព្វេ មហាភូតា ។ ចិត្តសហភុញ្ច នោ-
ចិត្តសហភុញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសហភូ ច នោចិត្ត-
សហភូ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសហភុំ
ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសហភុ ច
នោចិត្តសហភុ ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ចិត្តសហភុំ ឯកំ
ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . .
បដិសន្ធិ បដិច្ចសទិសា សព្វេ មហាភូតា ។

បដិសន្ធិ ពួកមហាភូតទាំងអស់ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ ចិត្តសហភុធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសហភុធម៌ផង នឹងនោចិត្តសហភុធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ ផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២... ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង ខន្ធ ២... បដិសន្ធិ ពួកមហាភូតទាំងអស់ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ នោចិត្តសហភុធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសហភុធម៌ផង នឹងនោចិត្តសហភុធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ជាចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភុ ពឹងផ្អែក នឹងពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធផង នឹងចិត្តផង ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធផង នឹងវត្ថុផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភុ ពឹងផ្អែក នឹងពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង បដិសន្ធិ ពួកមហាភូតទាំងអស់ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នោចិត្តសហភុធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសហភុធម៌ផង នឹងនោចិត្តសហភុធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុ និងជានោចិត្តសហភុ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ ផង នឹងចិត្តផង ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២... បដិសន្ធិ ពួកមហាភូតទាំងអស់ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

១៤៩

ចិត្តសហាភុទុកេ បញ្ហាវារោ

[១៩៨] ចិត្តសហាភុំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសហាភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា តីណិ បដិច្ចស-ទិសា ។ នោចិត្តសហាភុំ ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តសហាភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខាយតនំ បច្-យា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ . . . ។ ឥមំ ចិត្ត-សមុដ្ឋានទុកោ បច្ចយវារេ អារម្មណសទិសំ ឆន្នម្បិ ឥមេសំ បញ្ចវិញ្ញាណមូលា កាតព្វា ។ សង្ខិត្តំ ។

[១៩៩] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អធិប-តិយា នវ សព្វត្ថ នវ អវិគតេ នវ ។

[២០០] ចិត្តសហាភុំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសហាភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តស-ហាភុំ ឯកំ ខន្ធំ . . . ។ សង្ខិត្តំ ។ សព្វំ កាតព្វំ បច្ចយវារស្ស បញ្ចវិញ្ញាណំ ឆន្នម្បិ មូលា កាតព្វា សព្វេ មហាភូតា តីណិយេវ មោហោ ។ សង្ខិត្តំ ។

[២០១] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ នវ នសមនន្តរេ នវ នអញ្ញមញ្ញេ នវ នឧបនិស្សយេ នវ នបុរេជាតេ នវ

[១៩៨] ចិត្តសហភុធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ នោចិត្តសហភុធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ កាយាយតនៈ . . . ។ បទនេះ ដូចគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចយវារៈត្រង់ចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ ឯពួកបញ្ចវិញ្ញាណមូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ដោយអំណាចនៃវារៈទាំង ៦ នេះចុះ ។ សេចក្ដីបំប្រួញ ។

[១៩៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២០០] ចិត្តសហភុធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ . . . ។ សេចក្ដីបំប្រួញ ។ បញ្ចវិញ្ញាណនៃបច្ចយវារៈ ទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ មូលនៃវារៈ ទាំង ៦ មហាភូតទាំងអស់ មានវារៈ ៣ និងមោហៈ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ សេចក្ដីបំប្រួញ ។

[២០១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩

នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ នកម្មេ ចត្តារិ នវិបាកេ នវ នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ នវ នមគ្គេ នវ នសម្បយុត្តេ នវ នវិប្ប-យុត្តេ ឆ នោនត្ថិយា នវ នោវិគតេ នវ ។

[២០២] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ នវ សព្វត្ថ នវ . . . នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ នវ នសម្បយុត្តេ នវ នវិប្បយុត្តេ បញ្ច នោនត្ថិយា នវ នោវិគតេ នវ ។

[២០៣] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ . . . អនន្តរេ នវ សព្វត្ថ នវ មគ្គេ តីណិ អវិគតេ នវ ។

និស្សយវារោ បច្ចយវារសទិសោ ។

សំសដ្ឋវារោ

[២០៤] ចិត្តសហភុំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសហភុំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ នោចិត្តសហភូ ធម្មោ

ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២០២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ . . . ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២០៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

និស្សយវារៈ ដូចបច្ចយវារៈដែរ ។

សំសដ្ឋវារៈ

[២០៤] ចិត្តសហភុធម៌ ច្រឡំ នឹងចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ច្រឡំ នឹងចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ នឹងខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ នោចិត្តសហភុធម៌ ច្រឡំ នឹងចិត្តសហភុធម៌

១៦១

ចិត្តសហភុទុកេ សំសដ្ឋវារោ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសហភូ ខន្ធេ សំសដ្ឋំ ចិត្តំ បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសហភុំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ នោចិត្តសហភុំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ សំសដ្ឋា សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសហភុញ្ច នោចិត្តសហភុញ្ច ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសហភុំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ សង្ខិត្តំ ។

[២០៥] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច សព្វត្ថ បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

[២០៦] នហេតុយា បញ្ច តីណិ មោហោ ។ នអធិបតិយា បញ្ច នបុរេជាតេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ បញ្ច នឈានេ បញ្ច នមគ្គេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ បញ្ច ។

ឥតរេ ទ្វេ គណនាបិ សម្បយុត្តវារោបិ

សព្វេ កាតព្វា ។

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ជាបដិសន្ធិ ប្រទ្បំ នឹងពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធ ។ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នោចិត្តសហភុធម៌ក្តី ប្រទ្បំ នឹងចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ប្រទ្បំ នឹងចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ នឹងខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ ចិត្តសហភុធម៌ ប្រទ្បំ នឹងនោចិត្តសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ជាបដិសន្ធិ ប្រទ្បំ នឹងចិត្ត ។ ចិត្តសហភុធម៌ ប្រទ្បំ នឹងចិត្តសហភុធម៌ផង នឹងនោចិត្តសហភុធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ប្រទ្បំ នឹងចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ ផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២០៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២០៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក៏មាន មានវារៈ ៣ ក៏មាន ហើយមានមោហៈដែរ ។ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ ក្រៅនេះ ការរាប់ទាំង ២ យ៉ាងក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បី ធ្វើទាំងអស់ចុះ ។

បញ្ហាវារោ

[២០៧] ចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសហភូ ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសហភូនំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ ចិត្តសហភូ ធម្មោ នោចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសហភូ ហេតូ ចិត្តស្ស នោចិត្តសហភូនំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសហភូ ហេតូ ចិត្តស្ស កដត្តា ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ច នោចិត្តសហភុស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសហភូ ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ចិត្តសហភូនញ្ច នោចិត្តសហភូនញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៨] ចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកសទិសំ និន្នានាករណំ ។

បញ្ហាវារៈ

[២០៧] ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភូធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកចិត្តសហភូហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភូធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកចិត្តសហភូហេតុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភូផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្តសហភូហេតុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភូធម៌ផង នៃនោចិត្តសហភូធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកចិត្តសហភូហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភូ និងជានោចិត្តសហភូផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២០៨] ចិត្តសហភូធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភូធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។

[២០៩] ចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ អារម្មណាធិបតិបិ សហជាតាធិបតិបិ កាតព្វា ។ នោចិត្តសហភូ ធម្មោ នោចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ អារម្មណាធិបតិបិ សហជាតាធិបតិបិ ឥមេសម្បិ តិណ្ណំ កាតព្វា នវបិ បញ្ហា ចិត្តសមុដ្ឋានទុកសទិសា អន្តេ តីណិ អារម្មណាធិបតិយេវ ។

[២១០] ចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកសទិសំ និន្នានាករណំ ។ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ បដិច្ចវារសទិសា ។ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ បដិច្ចវារសទិសា ។ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ បដិច្ចវារសទិសា ។ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ បច្ចយវារសទិសា ។ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកសទិសា ។

[២១១] នោចិត្តសហភូ ធម្មោ នោចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ តីណិ ។ នោចិត្តសហភុមូលំយេវ លព្ភតិ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកសទិសា តីណិបិ និន្នានាករណំ ។

[២០៩] ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយអធិ-បតិប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ឯអារម្មណាធិបតិក្តី សហជាតាធិបតិក្តី បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ នោចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុ-ធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ អារម្មណាធិបតិក្តី សហជា-តាធិបតិក្តី ប្រស្នាទាំង ៩ ក្តី ដូចចិត្តសមុដ្ឋានរូបដែរ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ (ដោយអំណាច) នៃវារៈ ទាំង ៣ ចុះ ក្នុងទីបំផុត មានវារៈ ៣ ហើយជាអារម្មណាធិបតិដដែល ។

[២១០] ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។ ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្ប-ច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្ស-យប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ ។

[២១១] នោចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ហើយមានវារៈ ៣ ។ នោចិត្តសហភុមូល បណ្ឌិតតែងបានពិតប្រាកដ មានវារៈ ៣ ដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។

[២១២] ចិត្តសហភូ ធម្មោ នោចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា ចិត្តសហភូ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស នោចិត្តសហភុស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តសហភូ ធម្មោ នោចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា នោចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ ។

[២១៣] ចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា ចិត្តសហភូ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសហភូនំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នានាខណិកា ចិត្តសហភូ ចេតនា វិបាកានំ ចិត្តសហភូនំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសហភូ ធម្មោ នោចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា ចិត្តសហភូ ចេតនា ចិត្តស្ស នោចិត្តសហភូនំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នានាខណិកា

[២១២] ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ នោ-ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្ប-ច្ច័យ ។ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នោចិត្តសហភុធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្ត-សហភុធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ។

[២១៣] ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចិត្តសហភុចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តស-មុដ្ឋានរូបផង ជាចិត្តសហភុផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចិត្តសហភុចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធ ជាវិបាក ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ ឯសហ-ជាត គឺ ចិត្តសហភុចេតនា ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តស-មុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភុផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ

ចិត្តសហភូ ចេតនា វិបាកស្ស ចិត្តស្ស កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ច នោចិត្តសហភុស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា ចិត្តសហភូ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ចិត្តសហភូនញ្ច នោចិត្តសហភូនញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នានាខណិកា ចិត្តសហភូ ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២១៤] ចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកសទិសំ ។ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកសទិសា ឥមម្បិ ឯកំ កពឡិង្ការាហារសទិសំ ។

[២១៥] ចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកសទិសំ និន្នាណាករណំ ។ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច ។

គឺ ចិត្តសហភុចេតនា ជាបច្ច័យ នៃវិបាកចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ផង នៃនោចិត្តសហភុធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានា-ខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចិត្តសហភុចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-យុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុ និងជានោចិត្តសហភុផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចិត្តសហ-ភុចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២១៨] ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ ឯចិត្ត-សមុដ្ឋានទុកៈ ១ នេះ ដូចគ្នានឹងកពឡិង្ការាហារដែរ ។

[២១៩] ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចគ្នានឹងចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នា ទេ ។ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[២១៦] ចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ចិត្ត-សហភូ ខន្ធា ចិត្តសហភូនំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសហភូ ធម្មោ នោចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា ចិត្តសហភូ ខន្ធា នោចិត្តសហភូនំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្ប-ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ . . . ។ បច្ឆាជាតា ចិត្ត-សហភូ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស នោចិត្តសហភុស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសហ-ភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ច នោចិត្តសហភុស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ចិត្ត-សហភូ ខន្ធា ចិត្តសហភូនញ្ច នោចិត្តសហភូនញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តសហភូ ធម្មោ នោចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆា-ជាតំ ។ សហជាតំ ចិត្តំ នោចិត្តសហភូនំ ចិត្តស-មុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-ក្ខណេ ចិត្តំ កដត្តារូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ

[២១៦] ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត គឺ ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ផង នៃនោចិត្តសហភុធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត គឺ ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុ និងជានោចិត្តសហភុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ

១៦៧

ចិត្តសហភុទុកេ បញ្ហាវារោ

ចិត្តំ វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ចិត្តស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយ-តនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយតនំ . . . វត្ថុ ចិត្តស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតំ ចិត្តំ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស នោ-ចិត្តសហភុស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ច-យោ ។ នោចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ ចិត្តំ ចិត្តសហភូនំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបា-នំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខា-យតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្ប-ច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយតនំ . . . វត្ថុ ចិត្តសហភូ-នំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តស-ហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ច នោចិត្តសហភុស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេ-ជាតំ ។ សហជាតំ ចិត្តំ ចិត្តសហភូនញ្ច នោចិត្តសហ-ភូនញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ច-យោ បដិសន្ធិក្ខណេ . . . ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ

ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ. . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃនោ-ចិត្តសហភុកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ នោចិត្ត-សហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ. . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តស-ហភុធម៌ផង នៃនោចិត្តសហភុធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តស-មុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុ និងជានោចិត្តសហភុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ

ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ វិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយតនំ . . . វត្ថុ
ចិត្តស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា ចិត្ត-
សហភុស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
ជាតា ចិត្តសហភូ ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច ចិត្តសហភូនំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា នោចិត្តសហ-
ភុស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
ជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា ចិត្តសហភូ ច នោចិត្ត-
សហភូ ច ខន្ធា ចិត្តញ្ច នោចិត្តសហភូនំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខ-
ណេ . . . ។ បច្ឆាជាតា ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តស-
ហភូ ច ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស នោចិត្តសហភុស្ស
កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសហភូ
ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា ចិត្តសហភុស្ស ច នោចិត្ត-
សហភុស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ខន្ធា ចិត្តញ្ច ចិត្ត-
សហភូនញ្ច នោចិត្តសហភូនញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបា-
នំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្ត-ប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកសម្ប-យុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នោចិត្តស-ហភុធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បាន ដល់សហជាត គឺ ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-សមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នោចិត្តសហភុធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្ប-ច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកចិត្តសហ-ភុក្ខន្ធក្តី ពួកនោចិត្តសហភុក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធក្តី ពួកនោចិត្តសហភុក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នោចិត្តសហភុធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ផង នោចិត្តសហភុធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធក្តី ពួកនោចិត្តសហភុក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តសហភុ និងជានោចិត្តសហភុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២១៧] ចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសហភូ ឯកោ ខន្ធោ . . . បដិច្ចសនិសំ ។ ចិត្តសហភូ ធម្មោ នោ-ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-ជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្ត-សហភុស្ស ច នោចិត្តសហភុស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ច-យេន បច្ចយោ ចិត្តសហភូ ឯកោ ខន្ធោ . . . បដិច្ច-សនិសំ ។ នោចិត្តសហភូ ធម្មោ នោចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សង្ខិត្តំ ។ នោចិត្តស-ហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ នោចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ច នោចិត្តសហភុស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិ-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេ-ជាតំ ។ សហជាតោ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធោ ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ . . . សព្វំ បដិសន្ធិយំ កាតព្វំ សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[២១៧] ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ . . . ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ផង នៃនោចិត្តសហភុធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសហភុក្ខន្ធ ១ . . . ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ នោចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ នោចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ នោចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ផង នៃនោចិត្តសហភុធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នោចិត្តសហភុធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ . . . បទទាំងអស់ ជាសហជាត និងបុរេជាត បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងបដិសន្ធិចុះ ។

ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា នោចិត្ត-សហភុស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-ជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតា ខន្ធា ច ចក្ខាយ-តនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយវិញ្ញាណសហគតា . . . ចិត្តសហភូ ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច នោចិត្តសហភូនំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិ-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតំ ចិត្តសហភូ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ចិត្តស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហ-ជាតា ចិត្តសហភូ ខន្ធា ច មហាភូតា ច នោចិត្ត-សហភូនំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-យោ បដិសន្ធិក្ខណេ តីណិបិ កាតព្វា ។ បច្ឆាជាតា ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស នោចិត្តសហភុស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ខន្ធា កពឡីង្ការោ អាហារោ ច ឥមស្ស នោចិត្ត-សហភុស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ខន្ធា រូប-ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នោចិត្តសហភុធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដែលប្រកប ដោយកាយវិញ្ញាណ . . . ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សហជាត គឺ ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សហជាត គឺ ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-សមុដ្ឋានរូប ជានោចិត្តសហភុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធក្តី ពួកនោ-ចិត្តសហភុក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធក្តី ពួកនោចិត្តសហ-ភុក្ខន្ធក្តី កពឡិង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុកាយនេះ ដោយ អត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកចិត្តសហភុក្ខន្ធក្តី ពួកនោចិត្តសហភុក្ខន្ធ ក្តី រូបជីវិតិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា ចិត្តសហភុស្ស ច នោចិត្តសហភុស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធោ ច ចក្ខាយតនញ្ច . . . បច្ចយវារសទិសំ ។

[២១៨] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិបតិយា នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ នវ និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ នវ កម្មេ តីណិ វិបាកេ នវ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ នត្ថិយា នវ វិគតេ នវ អវិគតេ នវ ។

[២១៩] ចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសហភូ ធម្មោ នោចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន

ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នោចិត្តសហភុធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ផង នៃនោចិត្តសហភុធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ... ដូចគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ ។

[២១៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២១៩] ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ

បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហ-
ភុស្ស ច នោចិត្តសហភុស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
នោចិត្តសហភូ ធម្មោ នោចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តសហភូ
ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
នោចិត្តសហភូ ធម្មោ ចិត្តសហភុស្ស ច នោចិត្ត-
សហភុស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ផង នៃនោចិត្តសហភុធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសហភុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ និងនោចិត្តសហភុធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

១៧៣

ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា ចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា នោចិត្តសហភុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសហភូ ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា ចិត្តសហភុស្ស ច នោចិត្តសហភុស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២០] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ សព្វត្ថ នវ នោវិគតេ នវ ។

[២២១] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . . នអធិបតិយា តីណិ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ សព្វត្ថ តីណិ នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នោចិត្តសហភុធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នោចិត្តសហភុធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសហភុធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសហភុធម៌ក្តី នោចិត្តសហភុធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសហភុធម៌ផង នៃនោចិត្តសហភុធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២២០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២២១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២២២] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ . . . អធិបតិយា នវ ។

អនុលោមមាតិកា កាតព្វា ។

ចិត្តសហភុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ចិត្តានុបរិវត្តិទុកំ

បដិច្ចវារោ

[២២៣] ចិត្តានុបរិវត្តឹ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តានុបរិវត្តី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តានុបរិវត្តឹ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តានុបរិវត្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិ-សន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ យថា ចិត្តសហភុទុកំ ឯវំ ឥមំ ទុកំ កាតព្វំ និន្នានាករណំ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកំ

បដិច្ចវារោ

[២២៤] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្ត-សំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្ត-សំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។

[២២២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។

ចប់ ចិត្តសហភុទុកៈ ។

ចិត្តានុបរិវត្តិទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២២៣] ចិត្តានុបរិវត្តិធម៌[១] (ធម៌ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត) អាស្រ័យ នូវចិត្តានុបរិវត្តិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាចិត្តានុបរិវត្តិក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តានុបរិវត្តិក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ចិត្តសហភុទុកៈ យ៉ាងណា ចិត្តានុបរិវត្តិទុកៈនេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនោះដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗ គ្នាទេ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២២៤] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌[២] (ធម៌ច្រឡំដោយចិត្តនិងតាំងឡើងដោយចិត្ត) អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។

១ គឺ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធ កាយវិញ្ញត្តិ និងវចីវិញ្ញត្តិ ។ ២ គឺ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ និងសង្ខារក្ខន្ធ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកេ បដិច្ចវារោ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋា-នោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ កដត្តា ច រូបំ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋស-មុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្ប-ជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធេ ចិត្តញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិ-សន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ចិត្តំ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ឯកំ មហាភូតំ . . . មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ នោចិត្តសំ-សដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិ-សន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ខន្ធា ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកៈ បដិច្ចវារៈ

នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌[១] (ធម៌មិនមែនច្រឡំដោយចិត្ត និងមិនមែនតាំងឡើងព្រោះចិត្ត) អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត វត្ថុ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ចិត្ត អាស្រ័យ នូវវត្ថុ មហាភូត ១ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ ចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។

---

១ គឺ ចិត្ត រូប និងនិព្វាន ។

នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច កដត្តារូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ . . . ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកេ បដិច្ចវារោ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ចិត្តំ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច នោ-ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋា-នោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។ សង្ខិត្តំ ។

[២២៨] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អធិបតិយា នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ នវ អញ្ញ-មញ្ញេ នវ និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ បុរេជាតេ បញ្ច អាសេវនេ បញ្ច កម្មេ នវ វិបាកេ នវ សព្វត្ថ នវ អវិគតេ នវ ។

កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវវត្ថុផង ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យនូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ . . . ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២២៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២២៦] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្ត-សំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វិចិកិច្ឆា-សហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆា-សហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ ចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ ចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តសំ-សដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិ-សន្ធិ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្ត-សំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បដិ-សន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ចិត្តំ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ឯកំ មហាភូតំ យាវ អសញ្ញសត្តា ។

[២២៦] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃ អហេតុកប្បដិសន្ធិ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើប កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ជាអហេតុកប្បដិសន្ធិ អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ជាអហេតុកៈ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ជា អហេតុកៈ នូវខន្ធ ២ . . . ជាអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ នហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវអហេតុកចិត្ត ក្នុង ខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត វត្ថុ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ចិត្ត អាស្រ័យ នូវវត្ថុ មហាភូត ១ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។

១៧៩

នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេ-តុកំ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា អហេតុកប្បដិ-សន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា អហេ-តុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ខន្ធា វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ចិត្តំ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ នោ-ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋា-នោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ អហេ-តុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋា-នញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកៈ បដិច្ចវារៈ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវអហេតុកចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ថុ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវអហេតុកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវចិត្តផង . . . ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច កដត្តារូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ចិត្តំ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។

ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធ ២ ...មោហៈ ដែលប្រទ្បំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រទ្បំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រទ្បំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រទ្បំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវចិត្តផង ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ជាអហេតុកៈផង នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវអហេតុកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវវត្ថុផង ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២...វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិចុះ ។

[២២៧] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ចិត្តំ បដិច្ច វត្ថុ ឯកំ មហាភូតំ យាវ អសញ្ញសត្តា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេ កាតព្វា ។ សង្ខិត្តំ ។

[២២៨] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ តីណិ នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ នបុរេជាតេ នវ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ នកម្មេ ចត្តារិ នវិបាកេ នវ នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ

[២២៧] នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋា-នរូប ជាបដិសន្ធិ អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ។ នោចិត្តសំ-សដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត វត្ថុ អាស្រ័យ នូវចិត្ត មហាភូត ១ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នូវនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អា-ស្រ័យ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២២៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មាន មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១

នឈានេ ឆ នមគ្គេ នវ នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ឆ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

[២២៩] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ ។ សង្ខិត្តំ ។

[២៣០] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ . . . អនន្តរេ នវ ។ សង្ខិត្តំ ។

សហជាតវារោ បដិច្ចវារសទិសោ ។

បច្ចយវារោ

[២៣១] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ សង្ខិត្តំ ។ តីណិ បដិច្ចសទិសា ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ យាវ មហាភូតា ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បច្ចយា

ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២២៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៣០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ សហជាតវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បច្ចយវារៈ

[២៣១] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ មានវារៈ ៣ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ មានរហូតដល់ពួកមហាភូត ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង

១៨៣

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកេ បច្ចយវារោ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ រូបំ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បច្ចយា នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ រូបំ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ តីណិបិ កាតព្វា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។

នឹងនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នឹងនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នឹងចិត្តផង នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកចិត្តសំសដ្ឋស-មុដ្ឋានក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងពួកចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នឹងវត្ថុផង វារៈ ៣ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នឹងនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាន-ក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[២៣២] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្ត-សំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា តីណិ បដិច្ចសទិសា ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អា-រម្មណប្បច្ចយា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ . . . វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ បដិសន្ធិ ។ នោ-ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋា-នោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតា ខន្ធា កាយាយ-តនំ . . . ចិត្តំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា វត្ថុំ បច្ច-យា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខាយតនំ បច្ច-យា ចក្ខុវិញ្ញាណំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា កាយា-យតនំ . . . វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ឯកំ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសំ-សដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា

[២៣២] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាន-ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តសំ-សដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ កាយាយតនៈ . . . ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ មានបដិសន្ធិដែរ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រទ្បំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ នឹងកាយាយតនៈ . . . ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ ចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងនោចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ នឹងកាយាយតនៈ . . . ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ វារៈ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិ-សន្ធិ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នឹងនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ

ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . កាយ-វិញ្ញាណសហគតំ . . . ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចិត្ត-សំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេ កាតព្វា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បច្ចយា នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតេ ខន្ធេ ច ចក្ខាយតនញ្ច បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយវិញ្ញាណ-សហគតេ . . . ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ ឯកំ ។ ចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ឯកំ ។ សង្ខិត្តំ ។

[២៣៣] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អធិ-បតិយា នវ សព្វត្ថ នវ អវិគតេ នវ ។

គឺ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលប្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយ-តនៈផង នឹងចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងខន្ធ ២... ដែលប្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២... ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២... វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នឹងនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតនៈផង ដែលប្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ... ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធផង នឹងវត្ថុផង វារៈ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត-សំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នឹងនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត-សំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . វារៈ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៣៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៣៤] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្ត-សំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ឯវំ នវ បញ្ហា កាតព្វា បច្ចយវារេ បញ្ច វិញ្ញាណាម្បិ កាតព្វំ តីណិ យេវ មោហោ ។

[២៣៥] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ តីណិ នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ នបុរេជាតេ នវ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ នកម្មេ ចត្តារិ នវិបាកេ នវ នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ន-ឈានេ នវ នមគ្គេ នវ នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្ប-យុត្តេ បញ្ច នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

ឯវំ ឥតរេ ទ្វេ គណនាបិ និស្សយវារេបិ

កាតព្វា ។

សំសដ្ឋវារោ

[២៣៦] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-ច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា

[២៣៤] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ បញ្ហាទាំង ៩ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ ឯបញ្ចវិញ្ញាណ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងបច្ចយវារៈចុះ មានវារៈ ៣ មានមោហៈ ។

[២៣៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ការរាប់ ទាំង ២ យ៉ាង ក្រៅពីនេះក្តី និស្សយវារៈក្តី
បណ្ឌិត គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ ។

សំសដ្ឋវារៈ

[២៣៦] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ប្រឡំ នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ប្រឡំ

១៨៧

ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ សំសដ្ឋំ ចិត្តំ បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ សំសដ្ឋា សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានញ្ច ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិ ។ សង្ខិត្តំ ។

[២៣៧] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អធិបតិយា បញ្ច សព្វត្ថ បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

[២៣៨] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ។ សង្ខិត្តំ ។ តីណិយេវ មោហោ ។

នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ នឹងខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ប្រឡំ នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ជាបដិសន្ធិ ប្រឡំ នឹងពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ប្រឡំ នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ប្រឡំ នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ នឹងខន្ធ ២ . . . ជាបដិសន្ធិ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ប្រឡំ នឹងនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ជាបដិសន្ធិ ប្រឡំ នឹងចិត្ត ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ប្រឡំ នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នឹងនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ប្រឡំ នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២ ... ជាបដិសន្ធិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៣៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[២៣៨] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ប្រឡំ នឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ មានវារៈ ៣ និងមានមោហៈ ។

[២៣៩] នហេតុយា បញ្ច នអធិបតិយា បញ្ច នបុរេជាតេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ បញ្ច នឈានេ បញ្ច នមគ្គេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ បញ្ច ។

ឯវំ ឥតរេ ទ្វេ គណនាបិ សម្បយុត្តវារោបិ កាតព្វា ។

បញ្ហាវារោ

[២៤០] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ មូលំ កាតព្វំ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ហេតូ ចិត្តស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ មូលំ កាតព្វំ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។

[២៤១] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ អារព្ភ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ មូលំ កាតព្វំ

[២៣៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

ការរាប់ទាំង ២ យ៉ាង ក្រៅនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី
បណ្ឌិត គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៤០] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានហេតុ ជាបច្ច័យ គឺ ជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានហេតុ ជាបច្ច័យ គឺ ជាបដិសន្ធិ នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានហេតុ ជាបច្ច័យ គឺ ជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤១] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ កើតឡើងព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ អារព្ភ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ មូលំ កាតព្វំ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេ ខន្ធេ អារព្ភ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា និព្វានំ បច្ច-វេក្ខន្តិ និព្វានំ គោត្រភុស្ស ។ សង្ខិត្តំ ។ យថា ចិត្តសហភុទុកេ អារម្មណំ ឯវំ កាតព្វំ និន្នានាករណំ នវបិ បញ្ហា ។

[២៤២] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសំ-សដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ តីណិ ។ ទ្វេបិ អធិ-បតី កាតព្វា ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ តីណិ ។ ទ្វេបិ អធិបតី កាតព្វា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋា-នស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណា-ធិបតិ ។ ឯកាយេវ អធិបតិ កាតព្វា នវបិ បញ្ហា យថា ចិត្តសហភុទុកំ ឯវំ កាតព្វា និន្នានាករណំ ។

ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ ។ សេចក្តី បំប្រួញ ។ អារម្មណប្បច្ច័យ ក្នុងចិត្តសហភុទុកៈ យ៉ាងណា អារម្មណ-ប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ឯបញ្ហាមាន ៩ ។

[២៤២] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋស-មុដ្ឋានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជា-តាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ឯអធិបតិ ទាំង ២ យ៉ាង បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ចុះ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសដ្ឋស-មុដ្ឋានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតា-ធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ អធិបតិ ទាំង ២ យ៉ាង បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត-សំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ ។ អធិបតិ ១ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ឯបញ្ហា មាន ៩ ចិត្តសហភុទុកៈ យ៉ាង ណា (អធិបតិប្បច្ច័យ) បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ មិនមានការធ្វើ ឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។

[២៤៣] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវបិ បញ្ហា ចិត្តសហភុទុកសទិសា ។ . . . សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ បដិច្ចសទិសា ។ . . . អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ បដិច្ចសទិសា ។ . . . និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ បច្ចយសទិសា ។ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវបិ បញ្ហា ចិត្តសហភុទុកសទិសា និន្នានាករណំ ។

[២៤៤] នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ តីណិ ។ ចិត្តសហភុទុកសទិសា និន្នានាករណំ ។

[២៤៥] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសហភុទុកសទិសា និន្នានាករណំ តីណិបិ បច្ឆាជាតា ទ្វេ ឯកមូលា ឯកា ឃដនា ។ . . . អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ ។

[២៤៣] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មានបញ្ហា ៩ ដូចគ្នានឹងចិត្តសហភុទុកៈដែរ ។...ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។...ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។...ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ ។...ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ឯបញ្ហាមាន ៩ ដូចគ្នានឹងចិត្តសហភុទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗ គ្នាទេ ។

[២៤៤] នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត មានវារៈ ៣ ។ ដូចគ្នានឹងចិត្តសហភុទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗ គ្នាទេ ។

[២៤៥] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ គឺ ដូចគ្នានឹងចិត្តសហភុទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ មានវារៈ ៣ បានដល់បច្ឆាជាត មានឯកមូល ពីរដង មានតំណា តែមួយ ។...ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ។

[២៤៦] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ចិត្តសហភុទុកសទិសា និន្នានាករណា តីណិបិ សហជាតា នានាខណិកា ។ . . . វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ ចិត្តសហភុកមនសទិសា ឯកោយេវ កពឡិង្ការោ អាហារោ[១] ។ . . . ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច ។

[២៤៧] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

---
១ ម. ឯកំយេវ កពឡឹការំ អាហារំ ។

[២៤៦] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ដូចគ្នានឹងចិត្តសហភុទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ មានវារៈ ៣ តែជាសហជាត និងនានាខណិកៈ ។ . . . ជាបច្ច័យ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចដំណើរក្នុងចិត្តសហភុដែរ កពឡិង្ការាហារ មានតែ ១ ទេ ។ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[២៤៧] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយតនំ . . . វត្ថុ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ចិត្តស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយតនំ . . . វត្ថុ ចិត្តស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។

[២៤៨] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិច្ចសទិសា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ

បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយចក្ខុ-វិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ . . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេ-ជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ . . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសំសដ្ឋស-មុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៤៨] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋស-មុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ

១៩៣

សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ច នោ-ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិច្ចសទិសា ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ច-យេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ បុរេជាតសទិសំ បុរេជាតំ កាតព្វំ ។ សព្វំ សង្ខិត្តំ វិត្ថារេតព្វំ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-យោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ ចិត្តំ សម្បយុត្ត-កានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ បុរេជាតសទិសំ និន្នានាករណំ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋា-នស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ ចិត្តំ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ

បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្ដីបំប្រួញ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ បុរេជាត ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ ។ សេចក្ដីបំប្រួញ ទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្ដារផងចុះ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ

បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ចិត្តស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ បុរេជាតសទិសំ ។ ចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្ត-សំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ ចក្ខុវិញ្ញាណស-ហគតោ ឯកោ ខន្ធោ ច ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធោ ច ចក្ខាយត-នញ្ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ កាយវិញ្ញាណសហគតោ ចិត្តសំ-សដ្ឋសមុដ្ឋានោ ឯកោ ខន្ធោ ច ចិត្តញ្ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច នោ-ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋា-នស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេ-ជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតំ ចក្ខុវិញ្ញា-ណសហគតា ខន្ធា ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយវិញ្ញាណសហគតា . . .

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋ-សមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ចិត្តសំ-សដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិដែរ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ . . .

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ខន្ធា ច មហាភូតា ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ខន្ធា ច វត្ថុ ច ចិត្តស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ តីណិ ។ បច្ឆាជាតា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច កពឡិង្ការោ អាហារោ ច ឥមស្ស នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ខន្ធា ច ចិត្តញ្ច រូបជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធោ ច ចក្ខាយតនញ្ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ...

ពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ មានវារៈ ៣ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី កពឡិង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធក្តី ចិត្តក្តី រូបជីវិតិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . .

កាយវិញ្ញាណសហគតោ . . . ។ សហជាតោ ចិត្ត-សំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ឯកោ ខន្ធោ ច ចិត្តញ្ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ ។

[២៤៩] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិប-តិយា នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ នវ និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ បុរេ-ជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ នវ កម្មេ តីណិ វិបាកេ នវ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា នវ នត្ថិយា នវ វិគតេ នវ អវិគតេ នវ ។

[២៥០] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្ត-សំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-យប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដែលប្រទ្បាំដោយកាយវិញ្ញាណ . . . ។ សហជាត គឺ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃចិត្តផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . មានវារៈ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[២៤៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៥០] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

១៩៧

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨១] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ សព្វត្ថ នវ នោអវិគតេ នវ ។

នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង នៃនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៥១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

១៩៩

[២៨២] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ តីណិ . . . នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ នឧបនិស្សយេ តីណិ សព្វត្ថ តីណិ នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

[២៨៣] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ . . . អធិបតិយា នវ សព្វត្ថ នវ ។

អនុលោមមាតិកា កាតព្វា ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកំ

បដិច្ចវារោ

[២៨៤] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ យថា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកំ ឯវំ ឥមម្បិ ទុកំ និន្នានាករណំ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

[២៥២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ គ្រប់បទទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៥៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ។

អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។

ចប់ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកៈ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកៈ បដិច្ចវារៈ

[២៥៤] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុធម៌[១] (ធម៌ដែលច្រឡំនឹងចិត្តតាំងឡើងព្រោះចិត្ត និងកើតជាមួយនឹងចិត្ត) អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ អាស្រ័យនូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកៈ យ៉ាងណា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកៈនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗ គ្នាទេ ។

ចប់ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកៈ ។

១ គឺ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ និងសង្ខារក្ខន្ធ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកំ

បដិច្ចវារោ

[២៤៨] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តឹ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-ប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តឹ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ យថា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកំ ឯវំ ឥមម្បិ ទុកំ និន្នានា-ករណំ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកំ និដ្ឋិតំ ។

អជ្ឈត្តិកទុកំ

បដិច្ចវារោ

[២៤៦] អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកំ កដត្តារូបំ ។ អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិ-រោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច សម្ប-យុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៥៥] *ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិធម៌[១] (ធម៌ដែលច្រឡំនឹងចិត្ត តាំងឡើងព្រោះចិត្ត និងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត) អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកៈ យ៉ាងណា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកៈនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។*

ចប់ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកៈ ។

អជ្ឈត្តិកទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៥៦] *ធម៌ ខាងក្នុង[២] អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូបខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវចិត្ត ។ ធម៌ ខាងក្រៅ[៣] អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ*

១ គឺ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ និងសង្ខារក្ខន្ធ ។ ២ គឺ អាយតនៈខាងក្នុង ៦ ។ ៣ គឺ អាយតនៈខាងក្រៅ ៦ ។

២០១

អជ្ឈត្តិកទុកេ បដិច្ចវារោ

ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ពាហិរំ កដត្តា ច រូបំ ។ អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច កដត្តា-រូបំ ។ ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ពាហិរំ កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ . . . មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិ-កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ពាហិរេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ អជ្ឈត្តិកំ កដត្តា ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរំ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ។ ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិ-សន្ធិក្ខណេ ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច កដត្តារូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ

ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កដត្តារូប ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កដត្តា-រូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ។ ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូប ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅ នូវខន្ធ ២ . . . វត្ថុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ នូវមហាភូត ១ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី កដត្តារូប ខាងក្នុងក្តី អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ខាងក្រៅ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី កដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកំ កដត្តារូបំ ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . ចិត្តញ្ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ពាហិរំ កដត្តា ច រូបំ ចិត្តញ្ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ពាហិរំ កដត្តារូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ពាហិរា ខន្ធា ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច កដត្តារូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។

[២៤៧] អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។

ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុងផង នូវធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។ ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ផង នូវធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវពួកមហាភូត ផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូប ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង កដត្តារូប ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវ ចិត្តផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវវត្ថុផង ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុងផង នូវធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំង ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ។

[២៥៧] ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើត ឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវ ចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ។

២០៣

អជ្ឈត្តិកទុកេ បដិច្ចវារោ

ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ។ ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ពាហិរេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ។ ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណាប្បច្ចយា ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ សង្ខិត្តំ ។

ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុងផង នូវធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង នូវវត្ថុផង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៨៨] ហេតុយា នវ អារម្មណេ បញ្ច អធិបតិយា បញ្ច អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ បញ្ច និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ បញ្ច បុរេជាតេ បញ្ច អាសេវនេ បញ្ច កម្មេ នវ វិចាកេ នវ សព្វត្ត នវ សម្បយុត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ នត្ថិយា បញ្ច វិគតេ បញ្ច អវិគតេ នវ ។

[២៨៩] អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកំ កដត្តារូបំ ។ អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ពាហិរំ កដត្តា ច រូបំ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ចិត្តំ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ

[២៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៥៩] ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវចិត្ត ។ ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ជាអហេតុកៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កដត្តារូប ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង

នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច កដត្តារូបំ ។ ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ យាវ អសញ្ញសត្តា វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ ពាហិរេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តំ អជ្ឈត្តិកំ កដត្តា ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ ។ ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច កដត្តារូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ចិត្តំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។

ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្ត-
កក្ខន្ធក្តី កដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវចិត្ត ។
ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុ-
កក្ខន្ធ ១ ខាងក្រៅ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ មោ-
ហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ
ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។
ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេ-
តុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ជាអហេតុកៈ ក្នុង
ខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្តក្តី កដត្តារូប ខាងក្នុងក្តី អាស្រ័យ នូវ
ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ចិត្ត អាស្រ័យ នូវ
វត្ថុ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ចិត្តសមុដ្ឋា-
នរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ១ ខាងក្រៅ នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុង
ខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី កដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង
ទាំងខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃអហេ-
តុកប្បដិសន្ធិ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។

អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកំ កដត្តារូបំ ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកំ ចិត្តញ្ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ពាហិរំ កដត្តា ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ពាហិរំ កដត្តារូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ពាហិរា ខន្ធា វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច កដត្តារូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។

ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុងផង នូវធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។ ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុងផង នូវធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ១ ខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវចិត្ត ជាអហេតុកៈផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូប ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវវត្ថុផង មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវចិត្តផង ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុងផង នូវធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង នូវខន្ធ ២ . . . ។

អជ្ឈត្តិកទុកេ បដិច្ចវារោ

[២៦០] អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកំ កដត្តារូបំ ។ អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិ-រោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ចិត្តំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច ពាហិរំ កដត្តារូបំ ។ អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ច ពា-ហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នអារម្មណប្បច្ចយា បដិ-សន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច កដត្តា-រូបំ ។ ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ពាហិរេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរេ ខន្ធេ បដិច្ច ពាហិរំ កដត្តា-រូបំ ពាហិរេ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ ឯកំ មហាភូតំ យាវ អសញ្ញសត្តា ។ ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរេ ខន្ធេ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកំ កដត្តារូបំ ។ ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នអារម្មណប្ប-ច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរេ ខន្ធេ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច កដត្តារូបំ ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា

[២៦០] ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវចិត្ត ។ ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវចិត្ត ។ ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ខាងក្រៅ វត្ថុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ខាងក្រៅ មហាភូត ១ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ។ ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុងផង នូវធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ

បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកំ កដត្តារូបំ ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ពាហិរេ ខន្ធេ ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ចិត្តញ្ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេ ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នអារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច កដត្តារូបំ ។ សង្ខិត្តំ ។

[២៦១] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ នវ សព្វត្ថ នវ នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ។

[២៦២] អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នឈានប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា កាយវិញ្ញាណំ . . . ។ ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នឈានប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . .

គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។ ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុងផង នូវធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ខាងក្រៅផង នូវចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវពួកមហាភូតផង មានវារៈ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុងផង នូវធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវចិត្តផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៦១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[២៦២] ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវចក្ខុវិញ្ញាណ នូវកាយវិញ្ញាណ . . . ។ ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ នូវខន្ធ ២ . . .

កាយវិញ្ញាណសហគតំ . . . ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ . . . ។ ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នឈានប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយវិញ្ញាណសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច កាយវិញ្ញាណំ ។ ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នឈានប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . កាយវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ . . . ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នឈានប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . កាយវិញ្ញាណសហគតំ . . . ។ ចក្កំ ។

[២៦៣] នឈានេ បញ្ច នមគ្គេ នវ នសម្បយុត្តេ នវ នវិប្បយុត្តេ បញ្ច នោនត្ថិយា នវ នោវិគតេ នវ ។

[២៦៤] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ នវ . . . នអធិបតិយា នវ ។ សង្ខិត្តំ ។

ដែលប្រទាំដោយកាយវិញ្ញាណ . . . ខាងក្រៅ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . របស់ពួកអសញ្ញសត្វ . . . ។ ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រទាំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយ-វិញ្ញាណ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រទាំដោយកាយវិញ្ញាណ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រទាំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ នូវខន្ធ ២ . . . នូវខន្ធ ១ ដែលប្រទាំដោយ កាយវិញ្ញាណ . . . ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុងផង នូវធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រទាំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នូវចក្ខុវិញ្ញាណ ផង នូវខន្ធ ២ . . . ដែលប្រទាំដោយកាយវិញ្ញាណ . . . ។ បក្កៈ ។

[២៦៣] ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៦៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៦៥] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ បញ្ច . . . អ-
នន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច សហជាតេ នវ ។ សង្ខិត្តំ ។
សហជាតវារោបិ បដិច្ចវារសទិសោ ។

បច្ចយវារោ

[២៦៦] អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បច្ចយា អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ បដិច្ចសទិសា ។ ពាហិរំ
ធម្មំ បច្ចយា ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច
រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា យាវ
អជ្ឈត្តិកា មហាភូតា វត្ថុំ បច្ចយា ពាហិរា ខន្ធា ។ ពាហិរំ
ធម្មំ បច្ចយា អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ពាហិរេ ខន្ធេ បច្ចយា ចិត្តំ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ បដិ-
សន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។ ពាហិរំ ធម្មំ បច្ចយា
អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ច-
យា ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច
រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ សម្បយុត្តកា ច
ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច
ពាហិរញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

[២៦៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

ឯសហជាតវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បច្ចយវារៈ

[២៦៦] ធម៌ ខាងក្នុង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ខាងក្រៅ នឹងខន្ធ ២ . . . វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ រហូតដល់ពួកមហាភូត ខាងក្នុងចុះ ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ខាងក្នុង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ខាងក្រៅ នឹងខន្ធ ២ . . . ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ ធម៌ ខាងក្នុង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ខាងក្នុងផង នឹងធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ បច្ចយា អជ្ឈត្តិកំ កដត្តារូបំ ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ចិត្តញ្ច មហាភូតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ពាហិរា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ តីណិបិ កាតព្វា ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច កដត្តារូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។

[២៦៧] អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បច្ចយា អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ . . . ។ អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បច្ចយា ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតា ខន្ធា កាយាយតនញ្ច . . . ចិត្តំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បច្ចយា អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប ខាងក្នុង ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តផង នឹងពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ពឹងផ្អែក នឹង ធម៌ ខាងក្នុងផង នឹងធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-ច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ខាងក្រៅផង នឹងចិត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តផង នឹងពួកមហាភូតផង ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តផង នឹងវត្ថុផង វារៈ ៣ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ខាងក្នុងផង នឹងធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូប ទាំង ខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ខាងក្រៅផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២ ... ។

[២៦៧] ធម៌ ខាងក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ នឹង កាយាយតនៈ...។ ធម៌ ខាងក្រៅ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើត ឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈផង នឹងចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងកាយាយតនៈផង... ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង

អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា កាយាយតនំ . . . ។ ពាហិរំ ធម្មំ បច្ចយា ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បច្ចយា ពាហិរា ខន្ធា ។ ពាហិរំ ធម្មំ បច្ចយា អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ពាហិរេ ខន្ធេ បច្ចយា ចិត្តំ វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។ ពាហិរំ ធម្មំ បច្ចយា អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា ចិត្តំ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ឯកំ ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតេ ខន្ធេ ច ចក្ខាយតនញ្ច បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយវិញ្ញាណសហគតេ . . . ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . កាយវិញ្ញាណសហគតំ . . . ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . .

ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ នឹងកាយាយតនៈ . . . ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ខាងក្រៅ នឹងខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ខាងក្នុង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ចិត្ត ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ វារៈ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ខាងក្នុង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ខាងក្នុងផង នឹងធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលប្រទាំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតនៈផង ដែលប្រទាំដោយកាយវិញ្ញាណ . . . ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ខាងក្នុងផង នឹងធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលប្រទាំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតនៈផង នឹងចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងខន្ធ ២ . . . ដែលប្រទាំដោយកាយវិញ្ញាណ . . . ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ខាងក្រៅផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ ២ . . .

ចិត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ពាហិរា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ទ្វេបិ កាតព្វា ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។ សង្ខិត្តំ ។

[២៦៨] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អធិបតិយា បញ្ច អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ នវ និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ បុរេជាតេ នវ អាសេវនេ នវ កម្មេ នវ សព្វត្ថ នវ អវិគតេ នវ ។

[២៦៩] អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បច្ចយា អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ បច្ចយា អជ្ឈត្តិកំ កដត្តារូបំ ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ឯវំ នវបិ បញ្ហា កាតព្វា បញ្ចវិញ្ញាណម្បិ បវេសេតព្វំ តីណិយេវ មោហោ ។

ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ពឹងផ្អែក នឹងចិត្តផង នឹងវត្ថុផង វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិចុះ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ខាងក្នុងផង នឹងធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតនៈផង នឹងខន្ធ ២ . . . ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៦៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៦៩] ធម៌ ខាងក្នុង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប ខាងក្នុង ពឹងផ្អែក នឹងចិត្ត ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បញ្ហា ៩ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ ឯបញ្ចវិញ្ញាណ គប្បីបញ្ចូលថែមទៀតផង មានវារៈ ៣ មានមោហៈដែរ ។

[២៧០] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ នអធិ-
បតិយា នវ នអនន្តរេ នវ នសមនន្តរេ នវ នអញ្ញ-
មញ្ញេ នវ នឧបនិស្សយេ នវ នបុរេជាតេ នវ នបច្ឆា-
ជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ
បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ នវ
នមគ្គេ នវ នសម្បយុត្តេ នវ នវិប្បយុត្តេ បញ្ច នោ-
នត្ថិយា នវ នោវិគតេ នវ ។

ឯវំ ឥតរេ ទ្វេ គណនាបិ និស្សយវារេបិ កាតព្វា ។

សំសដ្ឋវារោ

[២៧១] អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ពាហិរោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តំ សំសដ្ឋា សម្បយុត្តកា
ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ សំសដ្ឋា សម្បយុត្តកា
ខន្ធា ។ ពាហិរំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ ពាហិរំ ធម្មំ
សំសដ្ឋោ អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ពាហិរេ ខន្ធេ សំសដ្ឋំ ចិត្តំ បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។

[២៧០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ការរាប់ ២ យ៉ាងក្រៅនេះក្តី និស្សយវារៈក្តី
បណ្ឌិត គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ ។

សំសដ្ឋវារៈ

[២៧១] ធម៌ ខាងក្រៅ ប្រឡំ នឹងធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ប្រឡំ នឹងចិត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ប្រឡំ នឹងចិត្ត ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ប្រឡំ នឹងធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ប្រឡំ នឹងខន្ធ ១ ខាងក្រៅ នឹងខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ធម៌ ខាងក្នុង ប្រឡំ នឹងធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត ប្រឡំ នឹងពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។

ពាហិរំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តញ្ច ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ អជ្ឈត្តិកញ្ច ពាហិរញ្ច ធម្មំ សំសដ្ឋោ ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ពាហិរំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចិត្តញ្ច សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ ។ បេ ។ សង្ខិត្តំ ។

[២៧២] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អធិ-បតិយា បញ្ច សព្វត្ថ បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

[២៧៣] អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ឯវំ បញ្ច កាតព្វា តីណិយេវ មោហោ ។

[២៧៤] នហេតុយា បញ្ច នអធិបតិយា បញ្ច នបុរេជាតេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ បញ្ច នឈានេ បញ្ច នមគ្គេ បញ្ច នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ បញ្ច ។

ឯវំ ឥតរេ ទ្វេ គណនាបិ សម្បយុត្តវារោបិ កាតព្វា ។

ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ប្រទ្បំ នឹងធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តក្តី ប្រទ្បំ នឹងខន្ធ ១ ខាងក្រៅ នឹងខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ប្រទ្បំ នឹងធម៌ ខាងក្នុងផង នឹងធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ប្រទ្បំ នឹងខន្ធ ១ ខាងក្រៅផង នឹងចិត្តផង នឹងខន្ធ២...ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[២៧៣] ធម៌ ខាងក្រៅ ប្រទ្បំ នឹងធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ប្រស្នាទាំង ៥ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ មានវារៈតែ ៣ ទេ ឯមោហៈក៏មានដែរ ។

[២៧៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

ការរាប់ទាំង ២ យ៉ាងក្រៅពីនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី
បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះ ។

បញ្ហាវារោ

[២៧៥] ពាហិរោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធា-
នំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធា-
នំ ពាហិរានញ្ច កដត្តារូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស ហេ-
តុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរា ហេតូ ចិត្តស្ស ហេតុ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរា ហេតូ
ចិត្តស្ស អជ្ឈត្តិកានញ្ច កដត្តារូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស
ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរា ហេតូ
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច
រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ពា-
ហិរា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច អជ្ឈត្តិ-
កានញ្ច ពាហិរានញ្ច កដត្តារូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២៧៦] អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តំ អារព្ភ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៧៥] ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកហេតុ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្រៅផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកហេតុ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្នុងផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកហេតុ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៧៦] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវចិត្ត ។

២១៧

មូលំ បុច្ឆិតព្វំ ចិត្តំ អារព្ភ ពាហិរា ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ មូលំ បុច្ឆិតព្វំ ចិត្តំ អារព្ភ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ ពាហិរោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទានំ . . . សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ រាគោ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ . . . អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ . . . ផលំ . . . និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ គោត្រភុស្ស វោទានស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា ពាហិរេ បហីនេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ភិតេ កិលេសេ . . . បុព្វេ សមុទាចិណ្ណេ កិលេសេ ជានន្តិ រូបេ ។ បេ ។ វត្ថុំ . . . ពាហិរេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ ចេតោបរិយញ្ញាណេន ពាហិរចិត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ ជានាតិ អាកាសានញ្ចាយតនំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ

មូល បណ្ឌិត គប្បីសួរផងចុះ ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវចិត្ត ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីសួរផងចុះ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវចិត្ត ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល នូវទាន . . . នូវសីល . . . ធ្វើ នូវឧបោសថកម្ម ហើយពិចារណា នូវកុសលនោះ ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ព្រោះប្រារព្ធ នូវកុសលនោះ ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ពិចារណា នូវពួកកុសល ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញ អំពីឈាន នូវឈាន . . . ពួកព្រះអរិយៈ ចេញ អំពីមគ្គ នូវមគ្គ . . . នូវផល . . . ពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវពួកកិលេស ខាងក្រៅ ដែលលះបង់ហើយ នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ . . . ដឹង នូវពួកកិលេស ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន នូវពួករូប ។ បេ ។ នូវវត្ថុ . . . នូវពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹង នូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្តខាងក្រៅ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ

ផោដ្ឋព្វាយតនំ . . . ពាហិរា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មុបគញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទានំ . . . សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ . . . តំ បច្ចវេក្ខតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ . . . ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ . . . ។ សង្ខិត្តំ សព្វំ កាតព្វំ ។ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណេ . . . រូបេ ។ បេ ។ វត្ថុំ អនិច្ចតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ។ សង្ខិត្តំ ។ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ផោដ្ឋព្វាយតនំ . . . ពាហិរា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មុបគញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទានំ . . . សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ . . .

ផោដ្ឋព្វាយតនៈ . . . ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថា-កម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល (ឲ្យ) នូវទាន . . . នូវសីល . . . នូវឧបោសថកម្ម . . . ពិចារណា នូវកុសលនោះ ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវកុសលនោះ នូវពួកកុសល ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន . . .ចេញអំពីឈាន នូវឈាន . . . ។ សេចក្តីបំប្រួញ បទទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ។ ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន នូវពួករូប ។ បេ ។ ឃើញ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វា-យតនៈ . . . ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិ-វិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុប-គញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយអារម្មណប្ប-ច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យ នូវទាន . . . នូវសីល . . . នូវឧបោសថកម្ម . . .

តំ បច្ចវេក្ខតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សង្ខិត្តំ សព្វំ កាតព្វំ ។ ពាហិរេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ និព្វានំ ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ។ សង្ខិត្តំ ។ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ ផោដ្ឋព្វាយតនំ . . . ពាហិរា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មុបគញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[២៧៧] អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អជ្ឈត្តិកេ ខន្ធេ ចិត្តំ គរុំ កត្វា ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ចិត្តំ គរុំ កត្វា ពាហិរា ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

ពិចារណា នូវកុសលនោះ ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវកុសលនោះ ។ សេចក្តីបំប្រួញបទទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ នូវពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវខន្ធនោះ បុគ្គល ឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ផោដ្ឋព្វាយតនៈ . . . ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។

[២៧៧] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវពួកខន្ធ ខាងក្នុង និងចិត្ត ឲ្យជាទីគោរព ។ ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវចិត្ត ឲ្យជាទីគោរព ។

សហជាតាធិបតិ ចិត្តាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ បុច្ឆិតព្វំ អារម្មណាធិបតិ អជ្ឈត្តិកំ ចិត្តំ គរុំ កត្វា ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ ពាហិរោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ទានំ ទត្វា . . . តីណិ ។ ទ្វេ អធិបតី តិណ្ណម្បិ កាតព្វា ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ តិណ្ណម្បិ ឯកាយេវ អធិបតិ ។

[២៧៨] អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមំ បុរិមំ ចិត្តំ បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ ពាហិរោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ពាហិរា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ គោត្រភុស្ស តីណិ ។ តិណ្ណម្បិ ឯកសទិសា ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស

ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ចិត្តាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីសួរផងចុះ អារម្មណាធិបតិ គឺ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើងព្រោះធ្វើ នូវចិត្ត ខាងក្នុង ឲ្យជាទីគោរព ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង-សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យ នូវទាន . . . មានវារៈ ៣ ។ អធិបតិ ទាំង ២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ដោយអំណាចនៃបច្ច័យទាំង ៣ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។ អធិបតិ តែ ១ នៃវារៈទាំង ៣ ។

[២៧៨] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត មុន ៗ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ក្រោយ ៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ មុន ៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ មានវារៈ ៣ ។ ឯវារៈទាំង ៣ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងវារៈ ១ដែរ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង

អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ . . . សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ បដិច្ចសទិសា ។ . . . អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច បដិច្ចសទិសា ។ . . . និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ បច្ចយវារសទិសា ។

[២៧៩] អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ ចិត្តំ ចិត្តស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ ពាហិរោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ មានំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋឹ គណ្ហាតិ សីលំ ។ បេ ។ សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ សង្ឃំ ភិន្ទតិ សទ្ធា ។ បេ ។ សេនាសនំ សទ្ធាយ ។ បេ ។ ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ តីណិបិ បុរេត្វា កាតព្វា ចិត្តស្សាតិ កាតព្វា សម្បយុត្តកានញ្ចាតិ កាតព្វា ។

ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។...ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ . . . ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៥ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។...ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ដូចបច្ចយវារៈដែរ ។

[២៧៩] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ហើយឲ្យ នូវទាន ដំឡើង នូវមានះ ប្រកាន់ នូវទិដ្ឋិ នូវសីល ។ បេ ។ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យ នូវទាន ។ បេ ។ បំបែក នូវសង្ឃ សទ្ធា ។ បេ ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ។ បេ ។ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ពួកបច្ច័យ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ បំពេញឲ្យមានវារៈ ៣ ហើយគប្បីធ្វើ ថា ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដូច្នេះផង គប្បីធ្វើ ថា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដូច្នេះផងចុះ។

អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[២៨០] អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេ-ជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ ។ បេ ។ កាយំ អនិច្ច-តោ វិបស្សតិ ។ បេ ។ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុ-វិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជា-តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជា-តំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ ។ បេ ។ កាយំ អនិច្ចតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។ អស្សាទេតិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយ-តនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ច-យោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេ-ជាតំ ចក្ខុំ ។ បេ ។ កាយំ អនិច្ចតោ វិបស្សតិ

ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។

[២៨០] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយ បុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ ។ បេ ។ ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវកាយ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ត្រេកអរ រីករាយ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយ បុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ ។ បេ ។ បុគ្គល ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវកាយ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ត្រេកអរ ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ ។ បេ ។ ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវកាយ ថាមិនទៀង

។ បេ ។ តំ អារព្ភ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ រូបេ ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ ពាហិរកានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ រូបេ ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។ តំ អារព្ភ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ ចិត្តស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ រូបេ ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ តំ អារព្ភ ចិត្តញ្ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

។ បេ ។ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ-បុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវពួករូប ។ បេ ។ នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ . . . បុគ្គល ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយបុរេជាតប្ប-ច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវពួករូប ។ បេ ។ នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ . . . បុគ្គល ពិចា-រណាឃើញច្បាស់ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ចិត្ត កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវពួករូប ។ បេ ។ នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ចិត្តក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ ។

វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ ចិត្តស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិ-
រោ ច ធម្មា អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ ចក្ខាយតនញ្ច វត្ថុ ច ចិត្តស្ស កាយាយតនញ្ច វត្ថុ ច ចិត្តស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបាយតនញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ផោដ្ឋព្វាយតនញ្ច កាយាយតនញ្ច កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ពាហិ-
រស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ-
បុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ ចក្ខាយតនញ្ច វត្ថុ ច ពាហិរានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយតនញ្ច វត្ថុ ច ពាហិរានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបាយតនញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ផោដ្ឋព្វាយតនញ្ច កាយាយតនញ្ច កាយវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស បុរេជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។

ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ-បុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ ចក្ខាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃចិត្ត កាយាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ រូបា-យតនៈក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈក្តី កាយាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ ចក្ខា-យតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ដោយបុរេជាតប្ប-ច្ច័យ កាយាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ រូបាយតនៈក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ផោដ្ឋព្វា-យតនៈក្តី កាយាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។

ចក្ខាយតនញ្ច វត្ថុ ច ចិត្តស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយតនញ្ច វត្ថុ ច . . . រូបាយតនញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញា-ណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ផោដ្ឋព្វាយតនញ្ច . . . ។

[២៨១] អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អជ្ឈត្តិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អជ្ឈត្តិកស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ កាតព្វំ បច្ឆា-ជាតា អជ្ឈត្តិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ពាហិ-រស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ កាតព្វំ បច្ឆាជាតា អជ្ឈត្តិកា ខន្ធា បុរេជា-តស្ស ឥមស្ស អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច កា-យស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឯវំ នវបិ បញ្ហា កាតព្វា ។ . . . អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ បញ្ហា កាតព្វា ។

ចក្ខាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ កាយាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី . . . រូបាយតនៈក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ផោដ្ឋព្វាយតនៈក្តី... ។

[២៨១] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃកាយខាងក្នុងនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខាងក្រៅនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃកាយ ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ឯបញ្ហាទាំង ៩ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ ។ ...ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ បញ្ហាទាំង ៩ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។

[២៨២] ពាហិរោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា ពាហិរា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នានាខណិកា ពាហិរា ចេតនា វិបាកានំ ពាហិរានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា ពាហិរា ចេតនា ចិត្តស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នានាខណិកា ពាហិរា ចេតនា វិបាកស្ស ចិត្តស្ស អជ្ឈត្តិកានញ្ច កដត្តារូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា ពាហិរា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នានាខណិកា ពាហិរា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច អជ្ឈត្តិកានញ្ច ពាហិរានញ្ច កដត្តារូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ៤ ។

[២៨២] ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ខាងក្រៅផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្នុងផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ . . . ជាបច្ច័យ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៩ ។

អជ្ឈត្តិកទុកេ បញ្ហាវារោ

[២៨៣] អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិកា អាហារា អជ្ឈត្តិកានំ កដត្តារូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អជ្ឈត្តិកា អាហារា សម្ប-យុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហា-រប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិកា អា-ហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ពាហិរានញ្ច កដត្តា-រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ កាតព្វំ បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិកា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អជ្ឈត្តិកានញ្ច ពាហិរានញ្ច កដត្តារូបានំ អា-ហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អា-ហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរោ ក-ពឡិង្ការោ អាហារោ ពាហិរស្ស កាយស្ស អាហារប្ប-ច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរា អាហារា ចិត្តស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ

[២៨៣] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកអាហារ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្នុង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកអាហារ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្រៅផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកអាហារ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កពឡិង្ការាហារ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខាងក្រៅ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

ពាហិរា អាហារា ចិត្តស្ស អជ្ឈត្តិកានញ្ច កដត្តា-
រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរោ កពឡិង្ការោ អាហារោ អជ្ឈត្តិកស្ស កាយស្ស អាហា-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិ-
កស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ពាហិរា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស
ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរា អាហារា សម្បយុត្តកានំ
ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច អជ្ឈត្តិកានញ្ច ពាហិរានញ្ច កដត្តា-
រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរោ កពឡិង្កា-
រោ អាហារោ អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច កដត្តា-
រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច
ពាហិរោ ច ធម្មា អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិកា ច ពាហិ-
រា ច អាហារា អជ្ឈត្តិកានំ កដត្តារូបានំ អាហារប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា
ពាហិរស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អជ្ឈត្តិ-
កា ច ពាហិរា ច អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ពួកអាហារ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្នុងផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ កពឡិង្ការាហារ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃកាយខាងក្នុង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកអាហារ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ កពឡិង្ការាហារ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកអាហារ ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្នុង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ

បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិកា ច ពាហិរា ច អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ពាហិរានញ្ច កដត្តារូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិកា ច ពាហិរា ច អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អជ្ឈត្តិកានញ្ច ពាហិរានញ្ច កដត្តារូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៤] អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិកា ឥន្ទ្រិយា អជ្ឈត្តិកានំ កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយិន្ទ្រិយំ កាយវិញ្ញាណស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អជ្ឈត្តិកា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិកា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ពាហិរានញ្ច កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកអាហារ ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្រៅផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកអាហារ ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[២៨២] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្នុង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្រៅផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ

កាយិន្ទ្រិយំ កាយវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិកា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អជ្ឈត្តិកានញ្ច ពាហិរានញ្ច កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ កាយិន្ទ្រិយំ កាយវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ពាហិរានញ្ច កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ ពាហិរានំ កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរា ឥន្ទ្រិយា ចិត្តស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរា ឥន្ទ្រិយា

កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ខាងក្រៅផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្រៅផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូបខាងក្រៅ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ខាងក្នុង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ខាងក្រៅ

ចិត្តស្ស អជ្ឈត្តិកានញ្ច កាដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយប្ប-ច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ អជ្ឈត្តិកានំ កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិ-យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្ត-កានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស្ស ច អជ្ឈត្តិ-កានញ្ច ពាហិរានញ្ច កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ អជ្ឈត្តិកានញ្ច ពាហិរានញ្ច កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិ-កោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិ-កា ច ពាហិរា ច ឥន្ទ្រិយា អជ្ឈត្តិកានំ កដត្តា-រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយិន្ទ្រិយញ្ច សុខិន្ទ្រិយញ្ច កាយិន្ទ្រិ-យញ្ច ទុក្ខិន្ទ្រិយញ្ច កាយវិញ្ញាណស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ច-យេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា

ជាបច្ច័យ នៃចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្នុងផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូបខាងក្នុង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃចិត្តផង នៃពួកកដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្នុង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ឧបេក្ខិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយក្តី សុខិន្ទ្រិយក្តី កាយិន្ទ្រិយក្តី ទុក្ខិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី

ពាហិរស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អជ្ឈ-
ត្តិកា ច ពាហិរា ច ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិកា ច ពាហិរា ច ឥន្ទ្រិយា
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ពាហិរានញ្ច កដត្តារូបានំ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧបេក្ខិន្ទ្រិ-
យញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ កាយិន្ទ្រិយញ្ច សុខិន្ទ្រិយញ្ច កាយិន្ទ្រិ-
យញ្ច ទុក្ខិន្ទ្រិយញ្ច កាយវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិ-
រោ ច ធម្មា អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិកា
ច ពាហិរា ច ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
អជ្ឈត្តិកានញ្ច ពាហិរានញ្ច កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច
ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយិន្ទ្រិយញ្ច ... ។

ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ខាងក្នុងក្តី ពួកឥន្ទ្រិយ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ខាងក្នុងក្តី ពួកឥន្ទ្រិយ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្រៅផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ឧបេក្ខិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយក្តី សុខិន្ទ្រិយក្តី កាយិន្ទ្រិយក្តី ទុក្ខិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ខាងក្នុងក្តី ពួកឥន្ទ្រិយ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ឧបេក្ខិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយក្តី... ។

អជ្ឈត្តិកទុកេ បញ្ហាវារោ

[២៨៥] ពាហិរោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ . . . មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច ។

[២៨៦] អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ អជ្ឈត្តិកានំ កដត្តារូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អជ្ឈត្តិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អជ្ឈត្តិកស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អជ្ឈត្តិកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ . . . ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អជ្ឈត្តិកា ខន្ធា

[២៨៥] ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។ . . . ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[២៨៦] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្នុង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខាងក្នុងនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្នុង

បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ពាហិរស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិកា ខន្ធា អជ្ឈត្តិកានញ្ច ពាហិរានញ្ច កដត្តារូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតំ បច្ឆាជាតា អជ្ឈត្តិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតំ សហជាតា ពាហិរា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធា វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ ពាហិរានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខាងក្រៅនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្ប-ច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្នុង ដែលកើតក្រោយ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខាងក្នុង និង ខាងក្រៅនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ដែលកើតជាមួយគ្នា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្ប-ច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

បច្ឆាជាតំ បច្ឆាជាតា ពាហិរា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ពាហិរស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ ពាហិរា ខន្ធា អជ្ឈត្តិកានំ កដត្តារូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ចិត្តស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ ចិត្តស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតំ បច្ឆាជាតា ពាហិរា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អជ្ឈត្តិកស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិកា ច ពាហិរា ច ខន្ធា អជ្ឈត្តិកានំ កដត្តារូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតំ បច្ឆាជាតា សង្ខិត្តំ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ពាហិរស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ដែលកើតក្រោយ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខាងក្រៅនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្នុង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ដែលកើតក្រោយ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខាងក្នុងនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ខាងក្នុងក្តី ពួកខន្ធ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្នុង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ដែលកើតក្រោយ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ

សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិកា ច ពាហិរា ច ខន្ធា សង្ខិត្តំ ។

[២៨៧] អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ ចិត្តំ អជ្ឈត្តិកានំ កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខុំ ។ បេ ។ កាយំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ បុរេជាតសនិសំ និទ្ទាជាករណំ ។ បច្ឆាជាតំ បច្ឆាជាតសនិសំ កាតព្វំ ។ អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតំ សហជាតា អជ្ឈត្តិកា ខន្ធា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខិត្តំ ។ ឥធ អត្ថិ សព្វដ្ឋានេ សហជាតំ បច្ចយាករសនិសំ បុរេជាតំ បុរេជាតសនិសំ បច្ឆាជាតំ បច្ឆាជាតសនិសំ កាតព្វំ និទ្ទាជាករណំ ។ អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ

បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ខាងក្នុងក្តី ពួកខន្ធ ខាងក្រៅក្តី សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៨៧] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្នុង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ ។ បេ ។ នូវកាយ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បច្ច័យ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យដូចគ្នានឹងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យផងចុះ ។ ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្នុងដែលកើតជាមួយគ្នា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ក្នុងបច្ច័យនេះ (សេចក្តីអធិប្បាយ) មានក្នុងទីទាំងពួង សហជាត ដូចបច្ចយវារៈ បុរេជាត ដូចបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ ឯបច្ឆាជាត ក៏ដូចបច្ឆាជាតប្បច្ច័យដែរ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ។ ធម៌ ខាងក្នុង

២៣៧

អជ្ឈត្តិកទុកេ បញ្ហាវារោ

អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ពាហិរោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សព្ពំ វិត្ថារេតព្ពំ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សង្ខិត្តំ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សង្ខិត្តំ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតា ខន្ធា ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយវិញ្ញាណសហគតា ខន្ធា ច . . . បដិសន្ធិក្ខណេ អជ្ឈត្តិកា ច ពាហិរា ច ខន្ធា អជ្ឈត្តិកានំ កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនញ្ច វត្ថុ ច ចិត្តស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយតនញ្ច វត្ថុ ច ចិត្តស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់ស-ហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើឲ្យពិស្តារ គ្រប់បទទាំងអស់ផងចុះ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អា-ហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់ស-ហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណក្តី . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ខាងក្នុងក្តី ពួកខន្ធ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ខាងក្នុង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ កាយាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ

រូបាយតនញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ផោដ្ឋព្វាយតនញ្ច កាយាយតនញ្ច កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អជ្ឈត្តិកា ច កាយស្ស ពាហិរា ច ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អជ្ឈត្តិកស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អជ្ឈត្តិកា ច ពាហិរា ច ខន្ធា កពឡិង្ការោ អាហារោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អជ្ឈត្តិកស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អជ្ឈត្តិកា ច ពាហិរា ច ខន្ធា រូបជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច អជ្ឈត្តិកានំ កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ពាហិរស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធោ ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតំ បច្ចយភាវេសជិសំ និទ្ទានាការណំ បឋមកមនសជិសំយេវ ។ សព្វេ បដា បឋមឃដនានយេន វិភជិតព្វា ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

រូបាយតនៈក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈក្តី កាយាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្នុងក្តី ពួកខន្ធ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយខាងក្នុងនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធខាងក្នុងក្តី ពួកខន្ធ ខាងក្រៅក្តី កពឡិង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយខាងក្នុងនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធខាងក្នុងក្តី ពួកខន្ធ ខាងក្រៅក្តី រូបជីវិតិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូបខាងក្នុង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រទ្បំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សហជាត ដូចគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាទេ ដូចដំណើរទី ១ ដែរ ។ បទទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីចែក តាមន័យនៃតំណាទី ១ ចុះ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ

សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធោ ច ចក្ខាយតនញ្ច ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ច អត្ថិប្ប-ច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខិត្តំ ។ សព្វេ បទា វិភជិតព្វា បឋមឃដនានយេន ។ . . . នត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៨] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិប-តិយា នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ បញ្ច និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ បុរេជាតេ នវ បច្ឆាជាតេ នវ អាសេវនេ នវ កម្មេ តីណិ វិបាកេ នវ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ នត្ថិយា នវ វិគតេ នវ អវិគតេ នវ ។

បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃចក្ខុវិញ្ញាណផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បទទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីចែក តាមន័យនៃតំណទី ១ ចុះ . . . . ។ ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិគតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៨៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៨៩] អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ ពាហិរស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ

[២៨៩] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយអារម្ម-ណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស-យប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាត-ប្បច្ច័យ ។ ធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ខាងក្នុងផង នៃធម៌ខាងក្រៅផង ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្ប-ច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ខាងក្នុង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ

ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាហិរោ ធម្មោ អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា អជ្ឈត្តិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា ពាហិរស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

អជ្ឈត្តិកោ ច ពាហិរោ ច ធម្មា អជ្ឈត្តិកស្ស ច ពាហិរស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩០] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ សព្វត្ថ នវ នោអវិគតេ នវ ។

[២៩១] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . . នអធិបតិយា តីណិ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ សព្វត្ថ តីណិ នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

[២៩២] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ . . . អធិបតិយា នវ ។ អនុលោមមាតិកា កាតព្វា ។ . . . អវិគតេ នវ ។

អជ្ឈត្តិកទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុងផង នៃធម៌ ខាងក្រៅផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្ប-ច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្ប-ច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[២៩០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៩១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៩២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើអនុលោម-មាតិកាផងចុះ ។ ... ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ចប់ អជ្ឈត្តិកទុកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ
បដ្ឋានស្ស នវមោ ភាគោ
អនុលោមទុកប្បដ្ឋានំ បច្ឆិមំ

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា អង្កេ

សារម្មណទុកំ

បដិច្ចវារោ ១
បច្ចយវារោ ៧
សំសដ្ឋវារោ ១២
បញ្ហាវារោ ១៣

ចិត្តទុកំ

បដិច្ចវារោ ២៦
បច្ចយវារោ ៣៤
សំសដ្ឋវារោ ៣៩
បញ្ហាវារោ ៤១

ចេតសិកទុកំ

បដិច្ចវារោ ៥៧
បច្ចយវារោ ៦៦

អភិធម្មបិដក
បដ្ឋាន នវមភាគ
អនុលោមទុកប្បដ្ឋាន ខាងចុង

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា ទំព័រ

សារម្មណទុកៈ

បដិច្ចវារៈ ១
បច្ចយវារៈ ៧
សំសដ្ឋវារៈ ១២
បញ្ហាវារៈ ១៣

ចិត្តទុកៈ

បដិច្ចវារៈ ២៦
បច្ចយវារៈ ៣៤
សំសដ្ឋវារៈ ៣៩
បញ្ហាវារៈ ៤១

ចេតសិកទុកៈ

បដិច្ចវារៈ ៥៧
បច្ចយវារៈ ៦៦

មាតិកាបត្ថានិ

មាតិកា អង្កេ

សំសដ្ឋវារោ ៧១
បញ្ហាវារោ ៧២

ចិត្តសម្បយុត្តទុកំ

បដិច្ចវារោ ៩១
បច្ចយវារោ ៩៦
សំសដ្ឋវារោ ១០០
បញ្ហាវារោ ១០១

ចិត្តសំសដ្ឋទុកំ

បដិច្ចវារោ ១១៣

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកំ

បដិច្ចវារោ ១១៤
បច្ចយវារោ ១២៣
បញ្ហាវារោ ១២៨

ចិត្តសហភុទុកំ

បដិច្ចវារោ ១៥២
បច្ចយវារោ ១៥៧
សំសដ្ឋវារោ ១៦០

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា		ទំព័រ
សំសដ្ឋវារៈ	....	*៧១*
បញ្ហាវារៈ	....	*៧២*

ចិត្តសម្បយុត្តទុកៈ

បដិច្ចវារៈ	....	*៩១*
បច្ចយវារៈ	....	*៩៦*
សំសដ្ឋវារៈ	....	*១០០*
បញ្ហាវារៈ	....	*១០១*

ចិត្តសំសដ្ឋទុកៈ

បដិច្ចវារៈ	....	*១១៣*

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈ

បដិច្ចវារៈ	....	*១១៤*
បច្ចយវារៈ	....	*១២៣*
បញ្ហាវារៈ	....	*១២៨*

ចិត្តសហាភុទុកៈ

បដិច្ចវារៈ	....	*១៥២*
បច្ចយវារៈ	....	*១៥៧*
សំសដ្ឋវារៈ	....	*១៦០*

មាតិកាបត្ថានិ

មាតិកា អង្គេ

បញ្ហាវារោ ១៦២

ចិត្តានុបរិវត្តិទុកំ

បដិច្ចវារោ ១៧៤

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកំ

បដិច្ចវារោ ១៧៤

បច្ចយវារោ ១៨២

សំសដ្ឋវារោ ១៨៦

បញ្ហាវារោ ១៨៨

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកំ

បដិច្ចវារោ ១៩៩

សំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកំ

បដិច្ចវារោ ២០០

អជ្ឈត្តិកទុកំ

បដិច្ចវារោ ២០០

បច្ចយវារោ ២១០

សំសដ្ឋវារោ ២១៤

បញ្ហាវារោ ២១៦

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា ទំព័រ

បញ្ហាវារៈ ១៦២

ចិត្តានុបរិវត្តិទុកៈ

បដិច្ចវារៈ ១៧៤

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកៈ

បដិច្ចវារៈ ១៧៤

បច្ចយវារៈ ១៨២

សំសដ្ឋវារៈ ១៨៦

បញ្ហាវារៈ ១៨៨

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកៈ

បដិច្ចវារៈ ១៩៩

សំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកៈ

បដិច្ចវារៈ ២០០

អជ្ឈត្តិកទុកៈ

បដិច្ចវារៈ ២០០

បច្ចយវារៈ ២១០

សំសដ្ឋវារៈ ២១៤

បញ្ហាវារៈ ២១៦